

Zeszyty Myszkowskie Nr 6

W służbie św. Floriana.
Ochotnicze Straże Pożarne w Myszkowie
(1916–2018)

Zeszyty Myszkowskie Nr 6

Jarosław Durka, Kazimierz Miroszewski

W służbie św. Floriana. Ochotnicze Straże Pożarne w Myszkowie (1916–2018)

Katowice 2020

Recenzent

dh prof. UAM dr hab. Piotr Gołdyn

Opracowanie graficzne

Marek Piwko {mjp}

Redakcja techniczna

Edyta Czerny

Publikacja sfinansowana ze środków Gminy Myszków

copyright © by „Śląsk” Wydawnictwo Naukowe, Katowice 2020

Zdjęcia pochodzą ze zbiorów: OSP Myszków, OSP Myszków-Mrzygłódka, OSP Myszków-Mrzygłód, OSP Myszków-Nowa Wieś, OSP Myszków-Będus, OSP Myszków-Smudzówka, Zarząd Miejski Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Myszkowie

ISBN 978-83-8183-041-6

Wydawca:

„Śląsk” Sp. z o.o. Wydawnictwo Naukowe

ul. J. Ligonía 7, 40-036 Katowice

tel.: 32 258 07 56

e-mail: redakcja@slaskwn.com.pl, handel@slaskwn.com.pl

www.slaskwn.com.pl

Spis treści

Wstęp / 7

Rozdział I

Ochotnicza Straż Pożarna Mrzyglód / 11

I.1. Jednostka OSP / 11

I.2. Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej / 33

Rozdział II

Ochotnicza Straż Pożarna Myszków / 37

Rozdział III

Ochotnicza Straż Pożarna Mrzyglódka / 62

Rozdział IV / 79

Ochotnicza Straż Pożarna Będusz / 79

Rozdział V / 96

Ochotnicza Straż Pożarna Nowa Wieś / 96

Rozdział VI / 108

Ochotnicza Straż Pożarna Smudzówka / 108

Rozdział VII / 116

Ochotnicza Straż Pożarna Potasznia / 116

Rozdział VIII / 118

Zarząd Miejski Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Myszkowie / 118

Bibliografia / 128

Wstęp

Ochotnicze Straże Pożarne (OSP) są jedną z najstarszych organizacji społecznych i paramilitarnych na ziemiach polskich. Ich dzieje rozpoczęły się w latach sześćdziesiątych XIX wieku. Pod zaborem rosyjskim, w Królestwie Polskim (tzw. Kongresowym) pierwszą Ochotniczą Straż Ogniową (OSO) założono w Kaliszu, w 1864 roku. Do 1881 roku na tym terenie utworzono OSO w 27 miejscowościach. W 1865 roku, na terenie zaboru austriackiego, z inicjatywy Krajowego Towarzystwa Ubezpieczeń od Ognia, powstała w Krakowie pierwsza Ochotnicza Straż Ogniowa. Miała ona pomagać miejskiej zawodowej straży pożarnej w gaszeniu pożarów. Do 1872 roku powstało na terenie Galicji 19 jednostek OSO. Na terenie zaboru pruskiego do 1914 roku powstało 112 straży ochotniczych¹.

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, na przełomie lat 1918/1919 istniało już około 1600 OSP. W dniach 8–9 września 1921 roku odbył się w Warszawie zjazd zjednoczeniowy, na którym delegaci 742 OSP podjęli uchwałę o utworzeniu Głównego Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Doszło do zjednoczenia wszystkich OSP działających na terenie II Rzeczypospolitej². Związek ten wznowił działalność po zakończeniu II wojny światowej.

Celem niniejszego opracowania jest ukazanie działalności OSP na terenie Myszkowa. Ukształtowanie się osady fabrycznej i rozpoczęte pod koniec XIX wieku procesy urbanizacyjne doprowadziły do powstania najpierw gminy, a następnie miasta. W granicach powstałej w 1924 roku gminy Myszków znalazły się: Myszków Stary, Myszków Nowy, Ciszówka, Mijaczów i Pohulanka³. Roz-

¹ J.R. Szaflik, *Dzieje Ochotniczych Straży Pożarnych*. Warszawa 1985, s. 76–77, 152, 197.

² Tamże, s. 218, 223–224.

³ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*, Myszków 2010, s. 104.

wijające się prężnie zakłady przemysłowe, istnienie kościoła, stacji kolejowej i urzędu pocztowego, przyczyniły się do konsolidacji poszczególnych miejscowości. Już w latach trzydziestych XX wieku zastanawiano się nad włączeniem Mrzygłodu i Mrzygłódki, Będusza i Huty Starej do gminy Myszków. Władze gminy dążyły do uzyskania statusu miasta⁴.

Myszków uzyskał prawa miejskie w 1950 roku. W okresie tzw. Polskiej Ludowej nastąpił nie tylko rozwój gospodarczy miasta. Zwiększała się również jego powierzchnia poprzez przyłączanie sąsiednich miejscowości. 1 stycznia 1951 roku przyłączono: Gruchlę, Kolonię Pohulanka, Połomię Myszkowską, Pustkowie Pohulanka oraz grunty pod nazwą Włodowice VIII. W 1958 roku przyłączono Pustkowie Bory i Kolonię Bory. W 1966 roku Prezydium Miejskiej Rady Narodowej podjęło uchwałę o włączeniu kolonii Dębina. W 1973 roku do Myszkowa przyłączono Nową Wieś Żarecką, a w 1978 roku Będusz. Natomiast na sesji Miejskiej Rady Narodowej w Myszkowie, 24 marca 1983 roku, podjęto uchwałę o pozytywnym zaopiniowaniu przyłączenia do Myszkowa sołectw: Kręciwilk, Mrzygłód, Mrzygłódka i Nierada oraz miejscowości Remby (Dębina) i sołectwa Potasznia. Myszków, pod którym rozumiemy tereny obecnego miasta, to dzielnice i przysiółki takie jak: Będusz, Borek, Bory, Ciszówka, Czarka, Czarna Struga, Franulka, Flakowe, Górka, Gruchla, Helenówka, Labry, Lgota, Łazy, Kowalczyki, Kręciwilk, Michałów, Mrzygłód, Mrzygłódka, Nierada, Nowy Myszków, Mieczów, Nowy Świat, Nowa Wieś, Osińska Góra, Papiernia, Pohulanka-Światowit, Połomia-Myszków, Potasznia, Pustkowie Myszkowskie, Remby, Smudzówka, Stary Myszków i Strugi⁵. W związku z tym dzieje Ochotniczych Straży Pożarnych w Myszkowie to nie tylko historia OSP Myszków, ale również historia pozostałych sześciu OSP w miejscowościach, które zostały włączone do Myszkowa.

Autorzy pragnęli ukazać uwarunkowania powstania i działalności poszczególnych OSP oraz Zarządu Miejskiego Związku

⁴ Tamże, s. 137–138.

⁵ Tamże, s. 259–263.

Ochotniczych Straży Pożarnych w Myszkowie. Dlatego monografię podzielono na osiem rozdziałów, w których omówiono funkcjonowanie OSP oraz Zarządu Miejskiego. Układ opracowania był podyktowany datami powstania poszczególnych OSP.

Pierwsza próba przedstawienia funkcjonowania OSP w Myszkowie znalazła się w monografii miasta – *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*. Autorzy w niniejszej monografii poszerzyli stan badań. Wykorzystano zasoby archiwów poszczególnych OSP, Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie, Archiwów Państwowych w Częstochowie i Katowicach oraz archiwum Mirosławy Matyi. Starano się także uwzględnić informacje rozproszone w szeregu publikacjach naukowych, wydawnictwach okazjonalnych oraz „Życiu Strażackim Województwa Kieleckiego”.

Autorzy są świadomi istniejących braków. Wynika to jednak z bardzo ograniczonej liczby źródeł. Dotyczy to szczególnie funkcjonowania straży na terenie myszkowskich zakładów przemysłowych. Działały one równie prężnie, jak pozostałe OSP. Mamy nadzieję, że praca ta będzie stanowić wstęp do dalszych badań nad historią myszkowskich OSP oraz że inicjatywa spotka się z aprobatą myszkowskich druhów.

Pragniemy podziękować za pomoc uzyskaną od Zarządów poszczególnych OSP oraz Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie.

Rozdział I

Ochotnicza Straż Pożarna Mrzygłód

I.1. Jednostka OSP

Na początku XX wieku mieszkańcy Mrzygłodu ucierpieli w wyniku dwóch dużych pożarów. W 1900 roku spłonęła prawie cała miejscowość – 157 budynków mieszkalnych i 125 zabudowań gospodarczych. Straty oszacowano na 80 tysięcy rubli. Trzy lata później spłonęły zabudowania przy ulicy Kępskiej – 33 budynki mieszkalne oraz 66 zabudowań gospodarczych⁶.

Te doświadczenia oraz zmiany polityczne, jakie zaszły na ziemiach polskich w wyniku działań wojennych, skłoniły mieszkańców Mrzygłodu do założenia własnej straży pożarnej. 10 lipca 1916 roku powołali oni **Mrzygłodzką Straż Ogniwą Ochotniczą**. Głównymi założycielami byli: Bolesław Hrut, Gustaw Marszałek, Teodor Marszałek, Piotr Pawlik, Grzegorz Raczek i Franciszek Rok. Straż posiadała pompę ręczną na kołach, którą Bronisław Kuras, Franciszek Rok, Józef Rok i Szewczyk sprowadzili z Poręby. Sprzęt strażacki przechowywano w szopie znajdującej się przy Rynku. Bieżącą działalność straży finansowano głównie z przedstawień urządzanych w tej szopie. Rok później do straży należało 48 osób, w tym: 40 z Mrzygłodu, 6 z Mrzygłódki, 1 z Kręciwilka i 1 z Papierni. Byli oni podzieleni na:

- I Oddział „Topornicy” – 19 osób, oddziałowi: Józef Orman i Piotr Pawlik,
- II Oddział „Sikawkowy” – 10 osób, oddziałowy Józef Marszałek,
- III Oddział „Wodny” – 7 osób, oddziałowy Jan Malczewski.

⁶ Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Mrzygłódzie (dalej: AOSP Mrzygłód), Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Mrzygłódzie [rkps], s. 15.

Funkcję kominiarza pełnił Józef Jedynak, a felczera Jan Marszałek. W skład Komendy wchodził: Teodor Marszałek – komendant, Władysław Szymański – pomocnik komendanta, Augustyn Marszałek – oficer i Bolesław Hrut – adiutant⁷.

Po zakończeniu I wojny światowej, w 1919 roku, skład Zarządu tworzyli: Jacenty Dżidowski – prezes (ówczesny wójt gminy), Józef Marszałek – wiceprezes, Bolesław Hrut – sekretarz, adiutant, Piotr Pawlik – skarbnik, Teodor Marszałek – komendant, Władysław Szymański – zastępca komendanta, Władysław Hadziński – gospodarz, Franciszek Rok – zastępca gospodarza, Teofil Szwedowski – naczelnik i Michał Werner – członek. Posiedzenia Zarządu odbywały się w pomieszczeniu wynajętym od Antoniny i Franciszka Rok. Za pożyczone pieniądze zakupiono skórę na buty i materiał na mundury. Do straży zapisanych było 40 osób⁸.

Lata dwudzieste przyniosły liczne zmiany w składzie zarządu jednostki. 6 stycznia 1920 roku doszło do wybrania nowego Zarządu, w skład którego wchodził: Piotr Pawlik – prezes, Grzegorz Raczek – vice prezes, Wincenty Rok – gospodarz, Jan Bulski – sekretarz, Józef Rok i Franciszek Rok – członkowie. Słaba działalność spowodowała, iż 13 lutego 1921 roku nastąpiły zmiany kierownictwa jednostki. Prezesem został Ludwik Lisiecki, vice prezesem Jan Pastuszka, a sekretarzem Franciszek Sikorski. Na zebraniu Zarządu wynajęto pomieszczenie od Aleksandra Nawrotka, który był położony przy ulicy Kępskiej 7. 2 kwietnia 1922 roku powołano nowy Zarząd. Prezesem został Franciszek Rok, vice prezesem i adiutantem Teofil Wielgos, komendantem Teodor Marszałek, zastępcą komendanta Stanisław Rok, skarbnikiem Piotr Pawlik, a naczelnikiem Franciszek Sikorski. W 1924 roku zebrania Zarządu odbywały się w tzw. „Wikariacie”. W 1925 roku nowym skarbnikiem został Jan Bulski, oficerem Antoni Wosik, a gospodarzem Stanisław Rok. Oddział I „Torporniczy” liczył 9 strażaków,

⁷ Tamże, s. 24–29.

⁸ Tamże, s. 31.

a oddziałowym był Antoni Wosik. Oddział II „Sikawkowy” liczył 6 strażaków, a oddziałowym był Teofil Wielgos⁹.

W 1923 roku poczyniono pierwsze starania związane z budową remizy. Zarząd zakupił trzy siągi¹⁰ kamienia. Dopiero w 1925 roku powołano Komitet Budowy Remizy w składzie: Franciszek Bulski, Piotr Pawlik, Franciszek Rok, Józef Rok i Wincenty Rok. W następnym roku strażacy zakupili plac pod budowę remizy od Anieli i Stanisława Szewczyków. Drugą część placu zakupiono w 1927 roku od Lubaszków. 7 lipca 1928 roku, na ogólnym zebraniu, powołano Komisję Budowy Remizy w skład której wchodził: Franciszek Kurdybelski, Piotr Pawlik, Jan Pniakowski, Stanisław Rok i Władysław Szymański. Budowę rozpoczęto od rozebrania starych budynków. 10 lipca 1928 roku zapoczątkowano prace budowlane. Drzewo na dach strażacy otrzymali od L. Polewskiej. Przewieźli je własnym transportem. 6 stycznia 1929 roku Zarząd powołał nadzór techniczny budowy remizy. Wchodził do niego: Teodor Marszałek, Jan Pniakowski i Stanisław Rok. W celu zebrania funduszy na budowę remizy, 2 lutego 1930 roku, strażacy zorganizowali zabawę, a dochód przeznaczono na zakup kolejnej partii desek. Na budowę przeznaczono też środki pozyskane dzięki zorganizowaniu jasełek w grudniu tego roku. Na posiedzeniu Zarządu postanowiono też, że każdy członek straży w Mrzygłódzie przepracuje przy budowie remizy dziewięć dni roboczych. W ten sposób uporano się z dokończeniem inwestycji. W 1935 roku Zarząd zakupił kamień i wapno na rozbudowę remizy od strony wschodniej. Budowę remizy zakończono w 1936 roku¹¹.

Rok 1926 to uroczyste obchody 10-lecia straży w Mrzygłódzie. Organizował je Zarząd w składzie: Piotr Pawlik – prezes, Grzegorz Raczek – vice prezes, Bolesław Hrut – sekretarz, Teodor Marszałek – komendant, Gustaw Marszałek – zastępca komendanta, Władysław Szymański i Józef Orman – członkowie. 11 lip-

⁹ Tamże, s. 33–35.

¹⁰ Siąg – inaczej sążen, około 2 metry sześciennie.

¹¹ AOSP Mrzygłód, Kronika Ochotniczej Straży..., s. 35, 39–41, 43, 47. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*, Myszków 2010, s. 167.

ca ksiądz proboszcz mrzygłodzkiej parafii Władysław Frąckiewicz poświęcił sztandar straży. Rodzicami chrzestnymi byli: starosta Aleksander Trzciński i hrabina Lucyna Polewska oraz inż. M. Szymanowski i Alicja Trzcińska. W uroczystości brali udział między innymi przedstawiciele Okręgowego Związku Straży Pożarnych w Zawierciu, straży w Sosnowcu, w Ogrodzieńcu i PKP Łazy oraz Towarzystwa Akcyjnego „Zawiercie”, Fabryki „Hulczyńskiego”, Fabryki „Światowit” i Towarzystwa „Poręba”¹².

31 lipca 1926 roku dokonano kolejnej zmiany składu Zarządu. Tworzyli go: Franciszek Rok – prezes, Franciszek Kurdybelski – vice prezes, Jan Bulski – sekretarz, Stanisław Rok – gospodarz, Jan Wielgos – sekretarz, Teodor Marszałek – naczelnik, Gustaw Marszałek – zastępca naczelnika, Bolesław Hrut – adiutant i Piotr Pawlik – gospodarz orkiestry. 17 maja 1927 roku nowym vice prezesem został Józef Zmarzlik, a gospodarzem Stanisław Rok¹³

24 lipca 1927 roku straż została wpisana do rejestru stowarzyszeń i związków województwa kieleckiego pod nazwą **Towarzystwo Ochotniczej Straży Pożarnej w Mrzygłodzie**. W następnym roku mrzygłodzcy drухowie uczestniczyli w Zjeździe Strażaków w Myszkwie. Zarząd Związku Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego przyznał Znaki za Wyługę Lat X: sygnaliście Janowi Pniakowskiemu, muzykowi Józefowi Rakowskiemu i topornikowi Józefowi Zmarzlikowi. 10 marca 1929 roku, na Walnym Zebraniu, strażacy powołali Zarząd w składzie: Franciszek Rok – prezes, Piotr Pawlik – vice prezes, Jan Pniakowski – sekretarz, Teodor Marszałek – naczelnik, Gustaw Marszałek – oficer i Mikołaj Pucek – adiutant. Ponieważ 28 lipca 1929 roku Franciszek Rok zrzekł się funkcji prezesa, nowym prezesem został Piotr Pawlik. 9 marca 1930 roku uczestnicy Walnego Zebrania dokonali kolejnych zmian w Zarządzie. Weszli do niego: Piotr Pawlik – prezes, Teodor Marszałek – naczelnik (członek Zarządu Wojewódzkiego OSP w Kielcach), August Marszałek – zastępca naczelnika, Edward Ziernicki – sekretarz, Józef Zmarzlik – gospodarz i Stanisław Rok – skarbnik.

¹² AOSP Mrzygłód, Kronika Ochotniczej Straży..., s. 37.

¹³ Tamże, s. 37 – 38, 41.

W tym roku Znak za Wysługę Lat X otrzymał topornik Grzegorz Raczek¹⁴. W 1931 roku OSP została zobowiązana przez prezesa Zarządu Okręgu Zawierciańskiego OSP Aleksandra Erbe do wzięcia udziału w zawodach rejonowych, organizowanych 17 maja tego roku w Myszkowie. Druhowie mieli obowiązek zgłosić się na zawody w pełnym bojowym rynsztunku i umundurowaniu. W tym roku Znaki za Wysługę Lat X otrzymali: Antoni Buła, Stanisław Kos, Józef Kula, Jan Pucek i Józef Raczek¹⁵.

W 1932 roku do OSP należało 32 druhow. Zarząd pracował w składzie: Piotr Pawlik – prezes, Teodor Marszałek – naczelnik, Edward Motylewski – zastępca naczelnika, Edward Ziernicki – adiutant, Józef Zmarzlik – gospodarz, Edward Goc – I oficer, Jan Wielgos – sekretarz i Stanisław Rok – skarbnik. Postanowił on rozbudować zbiornik wodny przy Rynku oraz wybudować nowy zbiornik przy ulicy Kościuszki. Koszty budowy szacowano na 1200 zł. Od 1933 roku Zarząd współpracował z Kołem Gospodyń. Celem uzupełnienia ubrań strażackich postanowił zakupić 16 bluz strażackich. W 1934 roku nastąpiły zmiany w składzie Zarządu. Vice prezesem został Antoni Motylewski, sekretarzem Stanisław Nawrotek, a gospodarzem Szczepan Malczewski. W skład Komisji Rewizyjnej wchodził: Szczepan Malczewski, Bolesław Miecznik i Stanisław Rok. W 1935 roku gospodarzem został Józef Zmarzlik. Dalsze zmiany w składzie Zarządu nastąpiły w kolejnych latach. 8 kwietnia 1936 roku uczestnicy Walnego Zebrania wybrali Zarząd i Komisję Rewizyjną. Zarząd tworzyli: Piotr Pawlik – prezes, Stanisław Rok – vice prezes, Jan Wielgos – skarbnik, Antoni Motylewski – sekretarz, Józef Zmarzlik – gospodarz, Teodor Marszałek – naczelnik, Edward Motylewski – zastępca naczelnika i Bolesław Marszałek – adiutant, a Komisję Rewizyjną:

¹⁴ Tamże, s. 41, 43. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 167. „Życie Strażackie” 1930, nr 6, s. 94.

¹⁵ Archiwum Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Myszkowie, Materiały ekspozycyjne dotyczące historii Myszkowa, Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych Okręgu Zawierciańskiego przydzielonych do Rejonów na zawody w 1931 roku, b.p. „Życie Strażackie” 1928, nr 5, s. 67. „Życie Strażackie” 1930, nr 7, s. 98. „Życie Strażackie” 1931, nr 8, s. 64.

Józef Bartoszek, Aleksander Kusterka i Stanisław Nawrotek. Od 25 czerwca 1937 roku, w skład Zarządu wchodził: Teodor Marszałek – prezes, Piotr Pawlik – vice prezes, Edward Motylewski – naczelnik, Tadeusz Szymański – zastępca naczelnika, Stanisław Kozerski – gospodarz, Stanisław Nawrotek – skarbnik i Jan Wielgos – sekretarz, a w skład Komisji Rewizyjnej: Franciszek Dziadowski, Jan Rakowiecki i Władysław Szymański. Z okazji 20-lecia Niepodległości Polski Teodor Marszałek został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi za długoletnią pracę zawodową i społeczną. W 1938 roku na funkcję skarbnika powołano Stanisława Roka, a sekretarzem został Piotr Marcoń. W 1939 roku Zarząd tworzyli: Teodor Marszałek – prezes, Edward Motylewski – naczelnik, Stanisław Kozerski – gospodarz, Stanisław Rok – skarbnik, Stanisław Rok – sekretarz, Józef Bartoszek, Józef Zmarzlik i Maria Bartoszek – członkowie¹⁶.

W 1937 roku mrzygłodzcy strażacy brali udział w gaszeniu trzech wielkich pożarów na terenie Mrzygłodu. W pierwszym spaliły się zabudowania wraz z inwentarzem żywym przy ulicy Żareckiej (od zabudowań Walentego Sikorskiego do zabudowań Jana Ruska). Po dwóch tygodniach spaliły się zabudowania po drugiej stronie ulicy Żareckiej (od budynków Tomasza Ruska do budynków Ignacego Kurdybelskiego) oraz część zabudowań przy ulicy Włodowskiej (od budynków Józefa Dziadowskiego do budynków Maksymiliana Wosika). W gaszeniu pożarów brało udział około 20 jednostek strażackich. W trzecim pożarze spłonęły zabudowania gospodarcze przy ulicy Krakowskiej od strony cmentarza (budynki Stanisław Kurasa od Rynku do budynków Stanisław Motylewski)¹⁷.

18 stycznia 1939 roku, w Mrzygłodzi powołano zespół żeński, tak zwanej samarytanki, w ramach funkcjonującej na terenie Polski Żeńskiej Służby Samarytańsko-Pożarniczej. Drużynę żeńską stanowiły cztery kobiety, którym zakupiono mundury. Idea

¹⁶ AOSP Mrzygłód, Kronika Ochotniczej Straży..., s. 45, 47–51. „Życie Strażackie” 1937, nr 12, s. 147.

¹⁷ Tamże, s. 16–17.

bardzo szybko zyskała na popularności, bo już po miesiącu do samarytanek należały: Maria Bartoszek, Stanisława Rok, Regina Buła, Teodozja Gajewska, Teodozja Wielgos, Irena Pawlik, Maria Malczewska, Alfreda Kułach, Bulska i Motylewska. Działalność „samarytanek” już od lat miała poparcie władz Kościoła katolickiego w osobie ordynariusza częstochowskiego biskupa Teodora Kubiny, który w liście z 1 kwietnia 1929 roku poparł cały ruch, widząc w nim kontynuację świetnej tradycji straży pożarnych. Było to bardzo ważne, zważywszy, że w przekonaniu ludności wiejskiej i małomiasteczkowej kobiety raczej nie powinny pełnić funkcji społecznych. Taka postawa wysokiego hierarchy kościelnego musiała więc sprzyjać rozwojowi Żeńskiej Służby Samarytańsko-Pożarniczej, którą wyposażano głównie w nosze i apteczki¹⁸.

W okresie II wojny światowej straż została reaktywowana na polecenie niemieckiego burmistrza Buhla. 9 października 1940 roku zebrani strażacy wybrali Zarząd, do którego weszli: Teodor Marszałek – prezes, Edward Motylewski – naczelnik, Stanisława Rok – sekretarz, Stanisław Rok – skarbnik i Stanisław Kozerski – gospodarz. Zbiórki strażaków były zwoływane przez miejscowego komendanta SA. Sztandar OSP był przechowywany przez Stanisława Kozerskiego i Edwarda Motylewskiego. W nocy z 26 na 27 czerwca 1944 roku strażacy brali udział w gaszeniu pożaru zabudowań w Mrzygłódce, podpalonych przez Niemców. W sumie 16 budynków mieszkalnych i 19 zabudowań gospodarczych. Niemcy dopuścili strażaków do prowadzenia akcji gaśniczej po spaleniu się znacznej części zabudowań. Byli to: Edward Motylewski (naczelnik), Andrzej Noworytek (gospodarz), Jan Malczewski, Stanisław Rakowiecki, Stanisław Bartoszek, Henryk Gajewski, Stanisław Rok i Stanisław Motylewski¹⁹.

Po zakończeniu działań wojennych, 27 stycznia 1945 roku, na Walnym Zebraniu wybrano Zarząd OSP w składzie: Piotr Pawlik – prezes, Franciszek Rok – zastępca prezesa, Stanisław Rok –

¹⁸ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 167.

¹⁹ AOSP Mrzygłód, *Kronika Ochotniczej Straży...*, s. 51, 53.

skarbnik, Stanisław Kozerski – gospodarz, Julian Wielgos – naczelnik, Bolesław Miecznik – zastępca naczelnika i Stanisław Rok – sekretarz. W trakcie roku 1945, po rezygnacji Jana Wielgosa, naczelnikiem został Bolesław Miecznik, jego zastępcą Jan Hudek. Stopniowo następowało ożywienie działalności OSP. Już w 1945 roku obchodzono Święto Strażaka (św. Floriana). Strażacy brali udział w uroczystościach kościelnych i państwowych. 8 września 1946 roku ich przedstawiciel wziął udział w Wojewódzkim Zjeździe OSP. W 1947 roku, w skład Zarządu wchodził: Piotr Pawlik – prezes, Edward Motylewski – naczelnik, Stanisław Rok – sekretarz, Stanisław Kozerski – gospodarz, Franciszek Rok i Jan Hudek – członkowie. Utworzono drużynę żeńską, której przewodniczącą została powołana 27 kwietnia 1947 roku Stanisława Rok. W latach 1945 – 1947 członkowie OSP dokonali remontu dachu i elewacji remizy oraz muru okalającego budynek. Wybudowano też scenę oraz zakupiono stoły i krzesła. W 1947 roku zakupiono motopompę wraz z podwoziem i elektryczną syrenę, którą zamontowano na remizie²⁰.

W latach 1948 – 1951 skład Zarządu tworzyli: Piotr Pawlik – prezes, Franciszek Rok – vice prezes, Stanisław Molenda – sekretarz, Józef Bartoszek – skarbnik, Edward Motylewski – naczelnik, Jan Hudek – zastępca naczelnika, Stanisław Kotarski – gospodarz, Stanisław Motylewski – zastępca gospodarza, Antoni Kotarski i Mikołaj Pawlik – członkowie. W 1949 roku nowym sekretarzem został Władysław Szymański, a w 1951 roku nowym gospodarzem został Piotr Suchanowski. W tym czasie rozbudowano remizę. Przedłużono ścianę tylną o cztery metry (1948 rok). Wybudowano garaż, w którym składowano sprzęt przeciwpożarowy (1949–1951)²¹.

W 1951 roku minister gospodarki komunalnej, na podstawie ustawy z 4 lutego 1950 roku o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji, ustalił wzorcowy statut dla ochotniczych straży po-

²⁰ Tamże, s. 55, 57. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 546.

²¹ AOSP Mrzygłód, *Kronika Ochotniczej Straży...*, s. 57, 59.

żarnych. Praktycznie znosił on samorządność jednostek. Zarządy zastąpiono komendami. Komendanta OSP mianowała komenda wojewódzka na wniosek komendy powiatowej. Zastępców komendanta i pozostałych członków komendy wybierało walne zgromadzenie. Miał to zagwarantować właściwą postawę polityczną komend. To swoiste „upaństwowienie” ochrony przeciwpożarowej w znacznym stopniu zniechęciło strażaków do aktywności społecznej. OSP zaczęły ograniczać swą działalność do akcji bojowych i prewencji. Zmniejszyła się aktywność kulturalno-oświatowa druhow²².

W 1952 roku, zgodnie z uchwałą Zarządu Głównego OSP, zmieniono strukturę organizacyjną OSP. W miejsce Zarządu wprowadzono Komendę OSP. W jej skład weszli: Szczepan Malczewski – komendant, Władysław Malczewski i Bolesław Miecznik – zastępcy komendanta, Władysław Szymański, Piotr Pawlik, Stanisław Sikorski, Zygmunt Pucek i Józef Walo. Komendantem Gminnym został Stanisław Motylewski (s. Jana). Do 1954 roku strażacy wybudowali drewnianą suszarnię na węże strażackie oraz bramę od Rynku i częściowe ogrodzenie remizy. Wyposażenie remizy powiększyło się o 13 krzesel, bufet, kredens, dwie ławy i dwa stoły²³.

Jednym ze skutków Polskiego Października był powrót do wyboru zarządów OSP²⁴. Jeszcze w październiku 1956 roku w skład Komendy wchodził: Stanisław Motylewski (s. Jana) – komendant, Stanisław Zmarzlik – naczelnik, Marian Raczek – sekretarz, Stanisław Rakowiecki, Stanisław Zmarzlik (s. Stanisława), Stanisław Raczek i Piotr Pawlik. 14 grudnia 1957 roku wybrano nowy Zarząd w składzie: Edward Motylewski – prezes, Czesław Marszałek – vice prezes, Stanisław Motylewski (s. Jana) – naczelnik, Stanisław Motylewski (s. Teofila) – sekretarz, Józef Pieron – skarbnik, Jan

²² Szerzej patrz: S. Kuta, *Ochotnicze Straże Pożarne w Polsce Ludowej 1944–1975. Zarys dziejów i działalności*. Warszawa 1987, s. 95–102.

²³ AOSP Mrzygód, *Kronika Ochotniczej Straży...*, s. 59.

²⁴ 28 grudnia 1956 roku na Krajowym Zjeździe Delegatów Ochotniczych Straży Pożarnych w Warszawie powołano do życia Związek Ochotniczych Straży Pożarnych, zob. S. Kuta, *Ochotnicze Straże Pożarne...*, s. 105.

Bulski (s. Jana) – gospodarz, Piotr Pawlik – członek. Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Jan Wielgos, Stefan Ziernicki i Stanisław Rok. Dwa lata później, prezesem Zarządu OSP został Józef Bartoszek, a sekretarzem Marian Raczek. W 1960 roku Zarząd pracował w składzie: Józef Bartoszek – prezes, Marian Raczek – sekretarz, Stanisław Motylewski (s. Jana) – naczelnik, Henryk Piwowarski – skarbnik, Jan Bulski (s. Jana) – gospodarz, Stanisław Motylewski (s. Teofila) i Czesław Marszałek – członkowie. 16 lipca 1961 roku odbyło się Walne Zgromadzenie mrzygłódzkiej OSP. Do Zarządu druhowie wybrali: Józefa Bartoszkę – prezes, Stanisława Motylewskiego (s. Jana) – naczelnik, Kazimierza Chadzińskiego – zastępca naczelnika, Stanisław Rakowieckiego – skarbnik, Mariana Raczkę – sekretarz, Piotra Suchanowskiego i Władysława Malczewskiego – członkowie, a do Komisji Rewizyjnej: Stanisława Roka, Zygmunta Pucka i Stanisława Warchoła. W 1963 roku dokonano kolejnych zmian w składzie Zarządu. Na prezesa wybrano Władysława Hruta. Do Zarządu weszli również: Stanisław Motylewski (s. Jana) – naczelnik, Kazimierz Chadziński – I zastępca naczelnika, Stanisław Warchoł – II zastępca naczelnika, Czesław Marszałek – sekretarz, Stanisław Rakowiecki – skarbnik, Jan Bulski – gospodarz i Stanisław Kuras – członek. W 1965 roku gospodarzem został Władysław Pniakowski. W 1966 roku w skład Komisji Rewizyjnej wchodził: Stanisław Motylewski (s. Teofila) – przewodniczący, Józef Pawlik i Henryk Piwowarski – członkowie. W latach 50-tych i 60-tych członkowie OSP brali udział w wiosennych kontrolach przeciwpożarowych oraz związanych z akcją żniwno-omłotową, a także organizowaniu Tygodnia Straży. W 1962 roku przeprowadzono remont remizy i przebudowę sceny. Salę świetlicy wydzierżawiono w 1964 roku na Klub „Ruchu”²⁵.

Z okazji 50-tej rocznicy powstania OSP Mrzygłód, 24 lipca 1966 roku, uroczystie przekazano jednostce nowy sztandar, ufundowany przez miejscowe społeczeństwo²⁶. Lata 70-te przyniosły

²⁵ AOSP Mrzygłód, Kronika Ochotniczej Straży..., s. 61, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77.

²⁶ Tamże, s. 81.

kolejne zmiany w Zarządzie OSP. 29 października 1972 roku, dokonano otwarcia nowo wybudowanej remizy przy Rynku (w miejsce starej remizy). Powstała ona w czynie społecznym strażaków i miejscowej społeczności, przy dużym zaangażowaniu prezesa Czesława Marszałka. W skład Zarządu wchodzili również: Stanisław Zmarzlik – naczelnik, Lucjan Motylewski – sekretarz, Stanisław Motylewski (s. Teofila) – skarbnik, Jan Bulski (s. Jana) – gospodarz, Stanisław Kuras i Władysław Wielgos – członkowie. Rok później wybrano nowy Zarząd w składzie: Stanisław Kochel – prezes, Władysław Wielgos – sekretarz, Stanisław Zmarzlik – naczelnik, Jan Bulski (s. Jana) – gospodarz, Stanisław Motylewski (s. Teofila) – skarbnik, Czesław Motylewski, Lucjan Motylewski, Stanisław Rakowiecki i Ryszard Drażkiewicz – członkowie. 29 stycznia 1974 roku, na Walnym Zebraniu, nowym prezesem wybrano Lucjana Motylewskiego, a przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Kazimierza Chdzińskiego. Na Walnym Zebraniu, 15 lutego 1976 roku, na prezesa wybrano Władysława Hruta, a do Zarządu weszli: Stanisław Zmarzlik – naczelnik, Stanisław Motylewski (s. Teofila) – skarbnik, Lucjan Motylewski – sekretarz, Jan Bulski (s. Jana) – gospodarz, Stanisław Kuras i Władysław Wielgos – członkowie. Na kolejnym Walnym Zebraniu, 13 marca 1977 roku, dokonano zmian w składzie Zarządu. Wybrano do niego następujących druhów: Władysław Hrut – prezes, Stanisław Motylewski (s. Teofila) – skarbnik, Stanisław Rakowiecki – sekretarz, Stanisław Zmarzlik – naczelnik, Stanisław Zmarzlik (s. Stanisława) – zastępca naczelnika, Janusz Chadziński – zastępca naczelnika ds. technicznych, Stanisław Pawlik i Stanisław Kuras – członkowie. W skład Komisji Rewizyjnej wybrano druhów: Henryk Piwowarski – przewodniczący, Stanisław Marszałek i Stanisław Kułach – członkowie. 9 sierpnia 1977 roku, na polecenie Urzędu Gminy we Włodowicach, odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie. Druhowie jednogłośnie odrzucili wniosek Urzędu o odwołanie Władysława Hruta z funkcji prezesa Zarządu. OSP zdobywała liczne nagrody i wyróżnienia: dyplom zasługi za wieloletnią działalność na rzecz ochrony przeciwpożarowej nadany przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Wyższej Użyteczności (1971), drużyna młodzieżowa I miejsce na

zawodach w Żarkach (1973), drużyna OSP I miejsce w gminnych zawodach OSP (1976)²⁷.

W 1980 roku prezesem Zarządu został Stanisław Rakowiecki. W następnym roku Zarząd pracował w składzie: Stanisław Rakowiecki – prezes, Stanisław Zmarzlik – naczelnik, Władysław Wielgos – zastępca naczelnika, Stanisław Motylewski (s. Teofila) – skarbnik, Stanisław Pniakowski – sekretarz, Ryszard Drażkiewicz – gospodarz, Stanisław Kułach i Stanisław Kuras – członkowie. W 1982 roku członkiem Zarządu został Stanisław Pawlik. W 1984 roku skład Zarządu uległ niewielkim zmianom. W miejsce Stanisława Pawlika, nowymi członkami Zarządu zostali wybrani Anna Bulska i Henryk Piwowarski. 16 lutego 1986 roku ukonstytuował się nowy Zarząd w składzie: Zdzisław Raczek – prezes, Stanisław Zmarzlik – naczelnik, Stanisław Motylewski (s. Jana) – zastępca naczelnika, Stanisław Pniakowski – sekretarz, Henryk Piwowarski – skarbnik, Julian Bulski, Jan Bulski, Marian Wielgos i Stanisław Zmarzlik (s. Stanisława) – członkowie. W 1987 roku ponownie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu. Tworzyli go: Zdzisław Raczek – prezes, Stanisław Zmarzlik – naczelnik, Julian Bulski – zastępca naczelnika, Marian Wielgos – zastępca naczelnika ds. młodzieży, Władysław Wielgos – zastępca naczelnika ds. kultury, Lucjan Motylewski – sekretarz, Henryk Piwowarski – skarbnik, Władysław Poznański – gospodarz i Henryk Motylewski – członek. W 1988 roku, po rezygnacji Stanisława Zmarzlika, nowym naczelnikiem wybrano Henryka Motylewskiego. Lucjan Motylewski przejął funkcje skarbnika. Natomiast nie wybrano nowego sekretarza. Nowy Zarząd wybrano na Walnym Zebraniu 15 stycznia 1989 roku. W jego skład weszli: Władysław Wielgos – prezes, Henryk Hajducki – zastępca prezesa, Stanisław Pniakowski – naczelnik, Henryk Piwowarski – sekretarz, Stanisław Motylewski (s. Jana) – gospodarz, Lucjan Motylewski – skarbnik, Małgorzata Kitala, Marian Wielgos i Ryszard Pawlik – członkowie. W latach 80-tych Zarząd przeprowadził liczne zmiany w remizie. Na początku lat 80-tych zakończono budowę garażu. Wybudowano

²⁷ Tamże, s. 81, 83, 85, 87, 89, 93, 95, 97.

kuchnię przy świetlicy, wykonano balustradę na schodach do świetlicy (1981 rok), założono całym budynku remizy centralne ogrzewanie oraz wykonano boazerię w świetlicy (1982 rok), zakupiono 12 sztuk mundurów młodzieżowych i pasów strażackich (1983), zakupiono 60 krzesel (1985), w kuchni parkiet zmieniono na płyty lastrykowe, stropodach na świetlicy zmieniono na drewniany dach pokryty papą (1987). OSP miała liczne sukcesy we współzawodnictwie między jednostkami OSP: I miejsce (1984, 1985), II miejsce (1986), II miejsce drużyny młodzieżowej w zawodach o Puchar Naczelnika Miasta Myszkowa (1984), II miejsce we współzawodnictwie między jednostkami (1986), I miejsce drużyny młodzieżowej na zawodach w Żarkach (1988)²⁸.

W latach 90-tych również następowały częste zmiany w składzie Zarządu OSP. Na Walnym Zebraniu, 17 stycznia 1991 roku, wybrano Zarząd w składzie: Władysław Wielgos – prezes, Stefan Zmarzlik – naczelnik, Jacek Motylewski – zastępca naczelnika ds. młodzieżowych, Lucjan Motylewski – skarbnik, Zdzisław Raczek – sekretarz, Jan Pucek – gospodarz i Henryk Tworek – członek. Na kolejnym Walnym Zebraniu, 1 marca 1992 roku, odwołano z Zarządu: Jacka Motylewskiego i Henryka Tworka. Nowymi członkami Zarządu zostali wybrani: Stanisław Kułach i Reniek Tworek. W 1993 roku sekretarzem został Stanisław Kochel. 11 lipca tego roku Władysław Wielgos zrezygnował z funkcji prezesa. Jego obowiązki, zgodnie ze statutem przejął Stefan Zmarzlik. 20 lutego 1994 roku uczestnicy Walnego Zebrania wybrali Zarząd w składzie: Stanisław Rakowiecki – prezes, Stefan Zmarzlik – naczelnik, Lucjan Motylewski – skarbnik, Stanisław Kochel – sekretarz, Stanisław Kułach – gospodarz, Andrzej Morawiec, Zdzisław Raczek, Władysław Piwowski i Reniek Tworek – członkowie. 16 maja tego roku, w miejsce odwołanego Stefana Zmarzlika, naczelnikiem został Andrzej Morawiec. Na Walnym Zebraniu, 12 lutego 1995 roku, dokonano częściowej zmiany Zarządu. Zostali do niego wybrani: Stanisław Rakowiecki – prezes, Władysław Piwowski – zastępca prezesa ds. kultury, Stanisław Pniakowski – naczelnik,

²⁸ Tamże, s. 102, 105, 107, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131.

Andrzej Morawiec – zastępca naczelnika, Zdzisław Raczek – sekretarz, Lucjan Motylewski – skarbnik, Stanisław Kułach – gospodarz i Władysław Poznański – zastępca gospodarza. Do OSP należało w tym czasie 29 członków. Rok później skład Zarządu uległ niewielkiej zmianie. Władysław Piwowarski został członkiem Zarządu (11 lutego). Po rezygnacji Stanisława Rakowieckiego (23 maja 1996 roku), prezesem Zarządu został Stanisław Pniakowski, a naczelnikiem Andrzej Morawiec. S. Rakowiecki pozostał członkiem Zarządu. Stanisława Kułacha na funkcji gospodarza zastąpił Władysław Poznański. W 1997 rok Zarząd pracował w następującym składzie: Stanisław Pniakowski – prezes, Andrzej Morawiec – naczelnik, Lucjan Motylewski – skarbnik, Zdzisław Raczek – sekretarz, Władysław Poznański – gospodarz, Władysław Piwowarski, Stanisław Rakowiecki, Stanisław Kułach, Henryk Motylewski i Marian Kula – członkowie. Po rezygnacji Andrzeja Morawca (12 kwietnia 1997 roku), na naczelnika powołano Henryka Motylewskiego. Robert Ziajski został zastępcą naczelnika. Odpowiadał za szkolenie młodzieży. W 1998 roku honorowymi członkami mrzygłodzkiej OSP zostali: Zygmunt Ratman, Zbigniew Knoff, ks. Zdzisław Skrzek, Stanisław Motylewski (s. Teofila), Bronisław Gołda i Stanisław Cwiękowski. W latach 90-tych kontynuowano modernizację remizy. W 1995 roku, w świetlicy nad garażem poprawiono tynki, położono posadzkę, otynkowano i obielono klatkę schodową przy garażu oraz położono płytki lastrikowe na schodach. Adaptację pomieszczeń przy garażu zakończono w roku następnym. W świetlicy założono cztery plastikowe okna. We wrześniu tego roku, drużyna młodzieżowa zajęła na zawodach miejskich II miejsce. Rok później zdobyła I miejsce, a drużyna powyżej 16 lat – II miejsce²⁹.

4 maja 1996 roku odbyły się na ternie mrzygłodzkiego sanktuarium obchody 80-tej rocznicy powstania OSP Mrzygłód. Brali w nim udział przedstawiciele władz administracyjnych i strażackich, między innymi: Marszałek Sejmiku Wojewódzkiego w Częstochowie Henryk Przech, dyrektor Urzędu Wojewódzkie-

²⁹ Tamże, s. 135, 139, 143, 145, 147, 151–153, 159, 161, 165, 167, 171–172.

go w Częstochowie Marek Piekarski, prezes Zarządu Wojewódzkiego ZOSP RP Grzegorz Lipowski, burmistrz Miasta Myszkowa Zygmunt Ratman, przewodniczący Rady Miasta w Myszkowie Marian Wróbel i prezes Zarządu Miejskiego OSP RP w Myszkowie Zbigniew Knoff. Na uroczystość przybyli przedstawiciele OSP: Będuszy, Smudzówka, Potasznia, Marciszów, Mrzygłódka, Mystal, Światowit i Włodowice. Mszę świętą celebrowali księża: Zdzisław Skrzek, Jan Batorski i Remigiusz Lota. Sztandar jednostki został udekorowany Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. Był to sztandar z 1926 roku odzyskano z Muzeum w Kłobucku w 1995 roku. Po odnowieniu (wymiana jednej strony materiału, odnowienie gwoździ na drzewcu i płomienia) stał się ponownie w 1996 roku sztandarem OSP Mrzygłód. Najwyższe odznaczenia strażackie Komandorię Strażacką – Złoty Znak Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP otrzymali Piotr Sołtysik i Mieczysław Labocha. Srebrny Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymał ksiądz kanonik Z. Skrzek. Strażackie medale otrzymało 22 druhow, odznaki „Strażak Wzorowy” 7 druhow, a 17 druhow otrzymało odznaki wysługi lat od 10 do 55³⁰.

Na początku 2000 roku Zarząd pracował w składzie: Stanisław Pniakowski – prezes, Henryk Motylewski – naczelnik, Robert Ziąski – zastępca naczelnika ds. młodzieży, Lucjan Motylewski – skarbnik, Zdzisław Raczek – sekretarz, Władysław Poznański – gospodarz, Władysław Pniakowski i Marian Kula – członkowie. Negatywna ocena pracy Roberta Ziąskiego spowodowała, iż zastępcą naczelnika ds. młodzieży został Mariusz Czapliński. Na przełomie 1999/2000 roku OSP wzbogaciło się o nowy sprzęt. W grudniu 1999 roku zakupiono samochód bojowy „Star 244” (po remoncie). Został on poświęcony przez księdza kanonika Zdzisława Skrzeka w czasie obchodów święta św. Floriana, 4 maja 2000 roku. W 2000 roku, OSP otrzymało nieodpłatnie od Miejskiej Straży Pożarnej w Będzinie samochód osobowy „Fiat 125p” oraz wyposażenie radiostacji. 25 lutego 2001 roku, w trakcie Walnego Zebrania, dokonano częściowej zmiany składu Zarządu. Nadal

³⁰ Tamże, s. 163–165.

swoje funkcje pełnili: Stanisław Pniakowski, Henryk Motylewski, Lucjan Motylewski, Zdzisław Raczek i Marian Kula. Nowymi członkami Zarządu zostali wybrani: Robert Motylewski – gospodarz, Mariusz Czapkiewicz – zastępca naczelnika ds. młodzieży i Mariusz Deptuła – członek. Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Władysław Piwowarski – przewodniczący, Zenon Cis i Jacek Motylewski. W 2002 roku Andrzej Morawiec został członkiem Zarządu w miejsce Mariusza Czapkiewicza. W następnych latach, sukcesywnie dokupowano wyposażenie, m.in. specjalne ubrania, buty, pasy bojowe, prądnice, piły spalinowe i pompy szlamowe celem lepszego prowadzenie działań operacyjnych. Modernizowano wyposażenie remizy – remont toalet i szatni oraz wykonanie instalacji gazowej. Teren OSP powiększył się o działkę (237 m²) zakupioną od państwa Kawków. 1 kwietnia 2002 roku, OSP została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W 2001 roku jednostka OSP brała udział w 13 akcjach – gaszenie pożarów łąk i lasów oraz pompowanie wody z zalanych piwnic, a w 2003 roku w 66 działaniach ratowniczo-gaśniczych, w tym 56 dotyczyły wypalania traw. W następnych latach liczba akcji ratowniczych uległa zmniejszeniu. W 2005 roku odnotowano 23 wyjazdy, w tym 18 dotyczyło pożarów, łąk, lasów i torfu. Jednostka brała też udział w ćwiczeniach na obiektach, takich jak Powiatowy Szpital, Zakład Ubezpieczeń Społecznych i „SOKPOL” w Myszkowie oraz Kampanii Gaśniczej OSP Myszków nr 19. Druhowie odnosili sukcesy w miejskich zawodach sportowo-pożarniczych o Puchar Burmistrza Miasta Myszkowa. W 2001 roku drużyna młodzieżowa zajęła III miejsce, w 2002 roku drużyny młodzieżowe żeńska i męska zajęły II miejsce, w 2003 roku drużyna męska zajęła II miejsce, drużyna młodzieżowa żeńska III miejsce, a w 2004 roku drużyną żeńską II miejsce³¹. 18 marca 2005

³¹ Tamże, s. 175, 177, 179, 183, 185, 188–189. AOSP Mrzygłód, Kronika OSP Myszków-Mrzygłód, cz. II, b.p. Archiwum Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie (dalej: AZMZOSP), Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2000–2001, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2004, b.p. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 548.

roku, po rezygnacji Roberta Motylewskiego, zastępcą naczelnika został Roman Rok. Nowym członkiem Zarządu został Wacław Dzikowski³².

19 lutego 2006 roku odbyło się kolejne Walne Zabranie. Podsumowano na nim mijającą kadencję oraz jednogłośnie udzielono absolutorium Zarządowi. W skład nowego Zarządu zostali wybrani: Stanisław Pniakowski – prezes, Marian Kula – vice prezes, Henryk Motylewski – naczelnik, Roman Rok – zastępca naczelnika, Mariusz Deptuła – sekretarz, Lucjan Motylewski – skarbnik, Marek Morawiec – gospodarz, Jacek Motylewski – kronikarz i Stefan Zmarzlik – członek, a do Komisji Rewizyjnej: Władysław Piwowarski – przewodniczący, Zenon Cis i Roman Kurbiel – członkowie. W 2009 roku, po rezygnacji Mariusza Deptuły, nowym sekretarzem został Andrzej Jastrzębski³³.

Uroczyste obchody 90-lecia powstania mrzygódzkiej OSP odbyły się 24 września 2006 roku na terenie mrzygódzkiego sanktuarium i Rynku. Uczestniczyli w nich między innymi prezes Wojewódzkiego Zarządu ZOSP RP w Katowicach Alojzy Gąsiarczyk, Senator RP Jarosław Lasecki, starosta powiatu myszkowskiego Ryszard Chachulski, przewodniczący Zarządu Miejskiego OSP w Myszkowie Dariusz Kleszcz, burmistrz Miasta Myszkowa Leon Okraska i przewodniczący Komisji Rewizyjnej Zarządu Głównego ZOSP RP Ryszard Wudarczyk oraz strażacy z OSP: Mrzygódka, Będusz, Marciszów, Smudzówka, Krzemień, Parkoszowice, Żarki Letnisko i Nowa Wieś. Mszę św. celebrował kapelan OSP ksiądz prałat Zdzisław Skrzek. OSP otrzymała nowy sztandar, który został udekorowany Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa” oraz Złotą Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego. Złotą Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego otrzymali również Stanisław Pniakowski i Marian Kula. Stanisław Pniakowski został też odznaczony Złotym Znakiem Związku. Było to dowodem uznania, za pracę jednostki w dziedzinie wykonywania jej statutowych obowiązków. Rok później, dla

³² Tamże, Zebrania sprawozdawcze za 2002 r., b.p.

³³ AOSP Mrzygód, Kronika OSP Myszków-Mrzygód, cz. II, b.p.

upamiętnienia tych wydarzeń, na ścianie frontowej remizy, w gablocie wykonanej przez Leopolda Szulińskiego, umieszczono statuetkę św. Floriana³⁴ podarowaną przez myszkowskiego starostę³⁵.

Prace nowego Zarządu koncentrowały się nadal na prowadzeniu działalności prewencyjnej wśród mieszkańców dzielnicy, działalności szkoleniowej członków jednostki i braniu udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych. W 2006 roku druhowie uczestniczyli 29 razy w gaszeniu pożarów. W 2007 roku brali udział w 23 działaniach ratowniczo-gaśniczych, w tym 16 dotyczyło wypalania traw. Działalność prewencyjna sprawiła, iż w 2008 roku strażacy brali udział w 14 akcjach ratowniczo-gaśniczych, w tym, 10 dotyczyło wypalania traw. Strażacy brali również udział w usuwaniu skutków wichury i gradobicia, które miało miejsce 15 sierpnia. Również w 2009 roku strażacy brali udział tylko w 13 akcjach ratowniczo-gaśniczych. W 2010 roku liczba akcji wzrosła do 26 ze względu na udział strażaków w gaszeniu lasów oraz usuwaniu śniegu z dachów i wypompowywanie wody z zalanych piwnic. Sukcesywnie prowadzono prace remontowe w remizie. W 2006 roku wymieniono dwie bramy wjazdowe, sześć okien plastikowych w świetlicy, drzwi wejściowe do budynku oraz odnowiono elewację budynku. Rok później wymieniono dwa okna w garażu oraz zamontowano 90 żeberek grzejnikowych w świetlicy. Uzupełniano również sprzęt gaśniczy – węże, drabina dwuczęściowa, pompa szlamowa, piła spalinowa do drewna, prądnica 52 TURBO-SUPON, agregat prądotwórczy, motopompa pływająca NIAGARE 1, radiotelefony i ubrania strażackie. Druhowie brali udział w miejskich zawodach sportowo-pożarniczych o Puchar Burmistrza Miasta Myszkowa

³⁴ Św. Florian urodził się ok. 250 roku w Ceti (obecnie Zeiselmauer). Został powołany do armii cesarza rzymskiego. W 304 roku ujął się za prześladowanymi legionistami chrześcijańskimi, za co został skazany na karę śmierci. 4 maja 304 roku poniósł śmierć męczeńską w nurtach rzeki Enns (Anizy), dzisiejsza Górna Austria. Legenda przypisuje mu również dowodzenie oddziałem gaśniczym. Według niej, ocalał płonąca wioskę jednym wiadrem wody. Św. Florian stał się patronem wykonawców zawodów wiążących się z ogniem, m.in. strażaków.

³⁵ AOSP Mrzygłód, Kronika OSP Myszków-Mrzygłód, cz. II, b.p.

i powiatowych zawodach o Puchar Starosty. W 2009 roku zajęli II miejsce w zawodach miejskich i VII w zawodach powiatowych³⁶.

Na walnym zebraniu sprawozdawczo-wyborczym, które odbyło się 6 marca 2011 roku dokonano wyboru władz na kolejną kadencję. Częściowo uległ zmianie skład Zarządu. Henryk Motylewski został wybrany również vice prezesem, Stefan Zmarzlik został gospodarzem, a Bartłomiej Cis członkiem Zarządu. Skład Komisji Rewizyjnej nie uległ zmianie. Rok 2011 przyniósł istotne zmiany w działalności jednostki. Jednostka otrzymała samochód typu lekkiego Ford Transit, zakupiony głównie ze środków Urzędu Miasta Myszków i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zestaw hydrauliczny oraz sprzęt przeciwpożarowy o łącznej wartości 177 192,04 zł. Wykonano kapitalny remont kotłowni wraz z wymianą pieca co. Naprawiono dach nad świetlicą oraz pomalowano kuchnię. W związku z przejściem na emeryturę ks. Zdzisława Skrzeka, nowym kapłanem jednostki został ksiądz proboszcz Jacek Garncarek. Marian Kula otrzymał Złoty Znak Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Strażacy brali udział w 33 akcjach ratowniczo-gaśniczych – gaszenie palących się traw, poszycia leśnego, wypompowywanie wody z zalanych piwnic, zabezpieczanie wypadków drogowych oraz udział w gaszeniu pożaru hali produkcyjnej VIG³⁷.

W następnych latach strażacy aktywnie uczestniczyli w życiu kulturalno-oświatowym i pracach społecznych na terenie Mrzygłodu. Brali udział w obchodach 350-lecia konsekracji kościoła parafialnego, 50-lecia kapłaństwa księdza Zdzisława Skrzeka (2012), 150 rocznicy powstania styczniowego, pracach remontowych na mrzygłodzkim cmentarzu (2013), 70-lecia pacyfikacji Mrzygłódki (2014). W 2013 roku przejęli opiekę nad skwerem płk. Tadeusza Cieszkowskiego i powstańczymi mogiłami. Nadal prowadzono akcje ratowniczo-gaśnicze – gaszenie palących się traw, poszycia leśnego, wypompowywanie wody z zalanych piwnic,

³⁶ Tamże. AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2007, b.p. Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2009, b.p.

³⁷ AOSP Mrzygłód, Kronika OSP Myszków-Mrzygłód, cz. II, b.p.

zabezpieczanie wypadków drogowych. W 2012 roku – 51, 2013 roku – 21, 2014 – 39 i 2015 – 46. Sukcesywnie uzupełniano zużyty sprzęt strażacki i strażackie ubrania oraz wyposażenie samochodu ratownictwa technicznego Ford. Podnoszono poziom wyszkolenia strażaków poprzez ćwiczenia w jednostce i udział w szkoleniach. 15 maja 2015 roku, Lucjan Motylewski zrezygnował z funkcji skarbnika, pozostając nadal członkiem Zarządu. Funkcję tę przejął Andrzej Jastrzębski, łącząc z funkcją sekretarza³⁸.

20 marca 2016 roku strażacy wybrali nowy Zarząd. W jego skład weszli: Stanisław Pniakowski – prezes, Tomasz Bulski – vice prezes, naczelnik, Jacek Motylewski – vice prezes, Robert Ziajski – zastępca naczelnika, Józef Powązka – sekretarz, Andrzej Jastrzębski – skarbnik, Jerzy Gonciarz – gospodarz, Dawid Woś – kronikarz i Henryk Motylewski – członek. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Władysław Piwowarski – przewodniczący, Wiktor Rok – sekretarz i Zenon Cis – członek. W związku z przygotowaniami do obchodów 100-lecia OSP dokonano szeregu prac na terenie siedziby OSP – malowanie świetlicy, kuchni, klatki schodowej, ściany frontowej, wymiana karniszy na sali i w kuchni, wymiana uszkodzonej bramy garażowej oraz naprawa uszkodzonego samochodu STAR 224. W 2016 roku strażacy brali udział w 86 akcjach ratowniczo-gaśniczych – gaszenie palących się budynków, traw, poszycia leśnego, wypompowywanie wody z zalanych piwnic i ulic, zabezpieczanie wypadków drogowych oraz udział w poszukiwaniu zaginionych osób³⁹.

25 września 2016 roku uroczyście obchodzono 100-lecie OSP. Wzięli w niej udział strażacy z OSP: Smudzówka, Myszków, Marciszów, Nowa Wieś, Mrzygłódka i Będusze oraz zaproszeni goście, między innymi: starosta myszkowski Dariusz Lasecki, burmistrz Miasta Myszków Włodzimierz Żak, burmistrz Miasta i Gminy Żarki Klemens Podlejski, wójt Gminy Włodowice Adam Szumaker, burmistrz Miasta i Gminy Koziegłowy Jacek Ślęczka, prze-

³⁸ Tamże. AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2012, b.p.

³⁹ AOSP Mrzygłód, Kronika OSP Myszków-Mrzygłód, cz. III, b.p.

wodniczący Rady Miasta Myszkowa Jerzy Woszczyk, komendant PSP Myszków Sergiusz Wiśniewski i I zastępca komendanta Policji w Myszkowie Jacek Kurdybelski. Uroczystą mszę św. celebrował ks. Jacek Garncarek. OSP została odznaczona Złotym Znakiem Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP. Złote Medale „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymali: Czesław Goc, Dariusz Marszałek, Robert Marszałek, Tomasz Motylewski, Zdzisław Szczepanek, Rafał Wosik, Mieczysław Motylewski i Roman Kurbiel. Srebrne medale otrzymali: Jerzy Gonciarz, Adam Pawlik, Eugeniusz Trepka, Rafał Goc i Dariusz Hadziński, a Brązowe Medale: Dawid Woś, Stanisław Zaćłona, Łukasz Kurdybelski, Michał Marszałek, Wiktor Rok i Karol Dorobisz⁴⁰.

W 2017 roku strażacy brali udział w 79 akcjach ratowniczo-gaśniczych, w tym 48 razy przy gaszeniu pożarów, a w 2018 w 57 akcjach, w tym 40 przy gaszeniu pożarów. Wzięli również udział w ćwiczeniach bojowych na terenie Papierni w Myszkowie przeprowadzonych przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Myszkowie. W 2018 strażacy otrzymali, po wieloletnich staraniach, nowy wóz bojowy. 14 października nastąpiło uroczyste przekazanie samochodu VOLVO, zakupionego ze środków finansowych, pozyskanych przede wszystkim od Urzędu Miasta Myszków oraz Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego. Samochód został poświęcony przez księdza kanonika Jacka Garncarka. Otrzymał imię TEODOR, a matką chrzestną była Zofia Jastrzębska. Zarząd dokonał szeregu zakupów – ubrań i butów strażackich oraz węży strażackich. Strażacy pomalowali kuchnię i garaż oraz naprawili uszkodzony dach na strażnicy. Dokonano wymiany żeberek grzejnikowych oraz pieca co. Z Ministerstwa Sprawiedliwości jednostka otrzymała torbę medyczną PSP R1 wraz z wyposażeniem. OSP odnosiła sukcesy w zawodach sportowo-pożarniczych o Puchar Burmistrza Miasta Myszkowa. W 2017 roku młodzieżowa drużyna zajęła II miejsce, a OSP – IV miejsce, a w 2018 roku młodzieżowa drużyna zajęła I miejsce, a OSP – III miejsce⁴¹.

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2017,

Zmiany w składzie osobowym OSP przedstawia tabela nr 1. Liczba czynnych członków mrzygłódzkiej OSP wahała się od 39 w latach 2003 – 2004 do 61 w 2010 roku. Zmiany w składzie jednostki były spowodowane głównie wyjazdami do pracy zagranicę. Na uwagę zasługuje działalność drużyn młodzieżowych. Od 2008 roku nastąpił spadek liczby członków, by w latach 2014 – 2017 zanikała działalność drużyny młodzieżowej. Działalność Zarządu doprowadziła w 2018 roku do reaktywacji drużyny.

Tabela nr 1.

Liczba członków OSP Mrzygłód w latach 1999–2018

Rok	Członkowie	Członkowie MDP	Członkowie honorowi
1999	50	16	15
2000	52	14	14
2001	52	14	14
2002	53	22	8
2003	39	20	11
2004	39	19	8
2005	42	17	8
2006	36	17	8
2007	40	14	6
2008	53	7	6
2009	59	7	6
2010	61	7	6
2011	57	7	5
2012	57	7	5
2013	55	7	5
2014	55	-	5
2015	54	-	5
2016	56	-	5
2017	50	-	3
2018	52	8	3

Źródło: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP 1999, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000–2001, b.p., Materiały z zebrań

b.p. AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2018, b.p.

sprawozdawczo-wyborczych 2002, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2004 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2007 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2008 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2009 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2010 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2011 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2012 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2013 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2014 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2015 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2016 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2017 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

I.2. Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej

Inicjatywa utworzenia orkiestry wyszła od mieszkańców Mrzygłodu, którzy pracowali w sąsiednich uprzemysłowionych miejscowościach. Należeli oni do orkiestr zakładowych. Byli to między innymi: Franciszek Bulski, Piotr Pawlik, Franciszek Rok i Stanisław Rok. W 1909 roku Jan Borowski, Franciszek Buła, Ludwik Dzidowski, Wincenty Pachlewski, Piotr Pawlik, Franciszek Rok, Teodor Rok, Wincenty Rok i Jan Rusek założyli orkiestrę w Mrzygłodzi. Po kilkudziesięciu próbach, które odbywały się w prywatnych mieszkaniach, orkiestra zaczęła grać zarobkowo na zabawach i weselach. Początkowo grano na własnych instrumentach. W 1916 roku orkiestra stała się częścią Mrzygłódzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej (MSOO). Powiększyła się do 16 osób. Posiadała następujące instrumenty: 1 bas, 3 kornety, 1 waltornia, 2 tenory, 2 alt, 2 klarnety, 1 bęben i 1 bas nowy. Rok później należało do niej już 24 członków. Kapelmistrzem orkiestry był Piotr Pawlik⁴².

W 1919 roku próby orkiestry odbywały się w pomieszczeniu wynajętym od Antoniny i Franciszka Rok. Kierował nimi Franciszek Rok, który otrzymywał od Zarządu MSOO 24 marki miesięcznie. W 1921 roku próby przeniesiono do wynajętego pomieszczenia od Aleksandra Nawrotka, który był położony przy ulicy Kępskiej 7. Tam też odbywały się spotkania zespołu chóralnego „Lutnia”, który powstał 1 listopada 1921 roku. Prowadził go również Fran-

⁴² AOSP Mrzygłód, Kronika Ochotniczej Straży ..., s. 23, 28–29.

ciszek Rok przy pomocy miejscowego organisty Franciszka Maja. Do 1923 roku liczba instrumentów posiadanych przez orkiestrę nie uległa większym zmianom. Doszedł jedynie trzeci tenor. Muzycy posiadali 14 dużych i 8 małych książek z nutami⁴³.

W 1927 roku kapelmistrzem orkiestry został miejscowy organista Franciszek Maj. Dwa lata później złożył on rezygnację, a nowym kapelmistrzem został Franciszek Rok. Jednak już 28 lipca także on złożył rezygnację. W ten sposób kolejnym kapelmistrzem został Piotr Pawlik. W 1932 roku do orkiestry należało 20 druhów. W 1935 obowiązki kapelmistrza ponownie przejął Franciszek Maj, a w 1937 roku Franciszek Rok⁴⁴.

W okresie II wojny światowej orkiestra zawiesiła swoją działalność. Instrumenty muzyczne były przechowywane przez Piotra Pawlika i Franciszka Roka⁴⁵.

Po zakończeniu wojny orkiestra wznowiła swoją działalność. Jej kapelmistrzem był nadal Franciszek Rok. Już 1 maja 1945 roku brała udział w obchodach Święta 1 Maja w Zawierciu. Kapelmistrzem do 1962 roku byli na przemian Franciszek Rok i Piotr Pawlik. W latach 1963 – 1988 funkcje kapelmistrza pełnił Stanisław Kuras. Po nim funkcję tę przejął Władysław Piwowarski. Orkiestra brała udział w uroczystościach kościelnych, m.in. Bożego Ciała oraz urządzaniu imprez dochodowych. W latach 70-tych, widoczna była w trakcie obchodów św. Floriana oraz 1 Maja i 22 Lipca. Brała udział w przeglądach orkiestr dętych powiatu myszkowskiego. W 1973 roku zajęła II miejsce. W 1973 roku zakupiono dla orkiestry pięć instrumentów, a w latach 1976–1978 roku mundury dla wszystkich członków orkiestry, która liczyła 30 osób. Dla młodych muzyków prowadzono doształcanie muzyczne⁴⁶.

W 1995 roku do orkiestry należały 22 osoby oraz trzech uczniów. Orkiestra nadal brała udział w uroczystościach strażackich i kościelnych oraz w obchodach świąt państwowych i uroczystościach organizowanych przez Urząd Miasta w Myszkowie. 25 stycznia

⁴³ Tamże, s. 31–33.

⁴⁴ Tamże, s. 39, 43, 46–47, 49.

⁴⁵ Tamże, s. 53.

⁴⁶ Tamże, s. 53, 87, 91, 99.

1998 roku orkiestra otrzymała od burmistrza Miasta Myszkowa saksofon⁴⁷.

Po 2000 roku, uświetniała nie tylko uroczystości państwowe i kościelne, ale także organizowane przez władze miejskie, ponieważ jako jedyna w Myszkowie, działała nadal. W 2001 roku liczyła 25 członków, a w 2007 roku 24 członków. W 2005 roku dla członków orkiestry zakupiono koszule oraz nową perkusję, a w 2006 roku dwa klarnety i tenor. Natomiast w 2007 roku zakupiono dla członków orkiestry wyjściowe bluzy i naramienniki oraz trzy instrumenty muzyczne⁴⁸.

Podsumowaniem działalności Orkiestry Strażackiej przy OSP były obchody 100-lecia jej istnienia, które odbyły się 18 stycznia 2009 roku. Przygotował je wspólnie z Zarządem mrzygłódzkiej OSP Komitet Obchodów 100-lecia Orkiestry w składzie: Stanisław Piwowarski, Władysław Pniakowski, Jacek Motylewski, Zofia Jastrzębska i Andrzej Jastrzębski. Corocznie wydawany kalendarz OSP Mrzygłód był w 2009 roku poświęcony orkiestrze. 18 stycznia uroczystość rozpoczęła się od przemarszu strażaków pod pomnik Powstania Styczniowego 1863 i złożenia tam kwiatów. Następnie strażacy uczestniczyli w mszy św. w intencji członków orkiestry. Była ona celebrowana przez arcybiskupa częstochowskiego ks. dr Stanisława Nowaka. Po mszy odbył się koncert, który prowadziła Teresa Motylewska. W uroczystości uczestniczyli zaproszeni goście, między innymi posłowie RP Grzegorz Sztolcman i Jadwiga Wiśniewska, vice marszałek Sejmiku Wojewódzkiego Śląskiego Mariusz Kleszczewski, vice wojewoda śląski Stanisław Dąbrowa, przewodniczący Janusz Jakubiec, starosta myszkowski Marian Wróbel, przewodnicząca Rady Miasta Myszkowa Urszula Motylewska, przewodniczący Zarządu Powiatowego ZOSP RP Zdzisław Ucieklak, prezes Zarządu Miejskiego ZOSP RP Dariusz Kleszcz, zastępca komendanta PSP Krzysztof Migalski oraz

⁴⁷ Tamże, s. 156–157, 171.

⁴⁸ AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2001, b.p. Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2006, b.p. Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2007, b.p. AOSP Mrzygłód, Kronika OSP Myszków-Mrzygłód, cz. II, b.p.

strażacy z OSP: Mrzygłódka, Będusz i Marciszów. Członkowie orkiestry otrzymali od starosty myszkowskiego i przewodniczącego Rady Powiatu okolicznościowe statuetki. Najstarszy członek orkiestry Lucjan Raczek otrzymał od Z. Ucieklaka pamiątkową statuetkę. Natomiast Władysław Piwowarski otrzymał od arcybiskupa częstochowskiego ks. dr Stanisława Nowaka list gratulacyjny, od starosty myszkowskiego pamiątkową paterę, a od europosła Jerzego Buzka list gratulacyjny⁴⁹.

Poważnym problemem w funkcjonowaniu orkiestry były przestarzałe instrumenty muzyczne. Po wielu petycjach, w 2013 roku, dokonano pierwszych zakupów – nuty, nowa trąbka Anders Estman i trąbka J Michciel, do częściowego remontu tuba B Amatti, tenor B Weltklang i saks-alt B⁵⁰.

W 2015 roku orkiestra otrzymała statuetkę „Promotora Myszkowa” w kategorii kultura za promowanie miasta i wysoki poziom artystyczny. W 2016 roku dla muzyków zakupiono 15 kompletów składających się z wyjściowego munduru, krawata, naramienników i galowego sznura⁵¹.

⁴⁹ AOSP Mrzygłód, Kronika OSP Myszków-Mrzygłód, cz. II, b.p.

⁵⁰ AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2013, b.p.

⁵¹ AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2015, b.p. AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za rok 2016, b.p.

Rozdział II

Ochotnicza Straż Pożarna Myszków

Liczne pożary nawiedzające Myszków i okoliczne miejscowości sprawiły, że jeszcze w czasie trwania pierwszej wojny światowej, 22 sierpnia 1917 roku podczas zebrania organizacyjnego w lokalu dwuklasowej szkoły w domu Boronia podjęto decyzję o utworzeniu Ochotniczej Straży Ogniowej. Podjęto też uchwałę o przyjęciu nazwy „Myszkowska Straż Ogniowa”. Jej pierwszym prezesem został Konrad Borowski, a komendantem Bolesław Jarnecki. Chętnych do wstąpienia w szeregi straży było wielu. Już na początku 1918 roku, 5 miesięcy od założenia, było 49 członków czynnych i 68 wspierających. Druhowie zostali wyposażeni w czapki strażackie z emblematami. Na ramionach nosili biało-amarantowe opaski z napisem „Straż Ogniowa Ochotnicza w Myszkowie”. Majątek ruchomy straży obliczano na 16 531 zł⁵².

19 lipca 1918 roku straż z Myszkowa wyjechała do gaszenia pierwszego pożaru, do Żarek. Strażacy posiadali już własną sikawkę. Z czasem, do magazynowania sprzętu pożarniczego, wynajęto szopę od Heleny Dittmer. Podobnie jak zebranie założycielskie, kolejne spotkania odbywały się w izbie szkolnej. Czasem jednak w domach u samych strażaków, członków Zarządu⁵³. Z wpisu w kronice wiemy, że straż z Myszkowa angażowała się akcją na rzecz pomocy Polakom na Śląsku w okresie plebiscytowym. Niestety nie sprecyzowano na czym dokładnie polegała. Można założyć, organizowano na ten cel zbiórki pieniędzy, ale możliwe, że pomoc miała też inny wymiar. W ciągu tych i następnych lat OSP odgrywała na tyle dużą rolę w Myszkowie, że w kronice użyto określenia: „jest sercem społeczeństwa”⁵⁴.

⁵² Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie (dalej: AOSP Myszków), Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie [rkps], k. 1; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 168.

⁵³ Tamże; AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 1.

⁵⁴ Tamże.

Od stycznia 1925 roku, po utworzeniu gminy, przyjęto nazwę „Ochotnicza Straż Pożarna w Myszkowie”. Była dość dobrze wyposażona i umundurowana. Na potrzeby straży kupiono konie, a sejmikowi powiatowemu zaproponowano utworzenie w Myszkowie pogotowia straży na okolicę⁵⁵.

W kwietniu 1926 roku Zarząd stanowili: prezes Aleksander Czekaliński, wiceprezes Konrad Borowski, skarbnik Jan Rajchel, sekretarz Henryk Bulski, komendant straży Aleksander Kosowski, oraz Wincenty Grudzień, Jan Dyja, Jan Francisz, Leon Stochlic – członkowie. Straż liczyła wtedy 34 członków⁵⁶.

W 1928 roku OSP z Myszkowa była gospodarzem Zjazdu Strażaków. Przybyły wtedy drużyny strażackie z innych gmin⁵⁷. Popularność strażaków była duża, a datki mieszkańców na tyle szczodre, że w 1928 roku zakupiono plac pod budynek remizy. W następnych latach zrealizowano budowę. Wśród członków OSP znajdowali się bardzo majątni mieszkańcy gminy, właściciele fabryk i prywatnych zakładów rzemieślniczych: Jerzy Bauerertz (ogłoszenia Towarzystwa Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych „Bracia Bauerertz” ukazywały się nawet w „Życiu Strażackim Województwa Kieleckiego”), Leon Sojka, Henryk Steinhagen, Stefan Szydłowski, Jan Francisz, a także kierownik szkoły Franciszek Nadrowski i ks. Marceł Jezierski. Z czasem strażacy otrzymali samochód⁵⁸.

⁵⁵ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 1. Podobnie było w przypadku wielu innych OSP na terenie całego kraju. Zobacz: J. R. Szaflik, *Dzieje ochotniczych straży pożarnych*, Warszawa 1985, s. 304–307; czy chociażby: P. Gołdyn, *Trud i chwała strażaka. Dzieje Ochotniczej Straży Pożarnej w Łądku w latach 1908–2008*, T. 1, Łądek 2009, s. 10; tenże, *Dzieje Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalewie Opactwie (1908–2008)*, Słupca 2008, s. 7.

⁵⁶ Archiwum Państwowe w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Zawierciu, sygn. 190, Ewidencja Związków Zawodowych Organizacji Politycznych i Społecznych z 27 maja 1927 roku; k. 260–262, K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 168.

⁵⁷ Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Mrzygłódce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Mrzygłódce [rkps], s. 4–10.

⁵⁸ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej..., k. 1–2; Reklama Towarzystwa Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych „Bracia Bauerertz”,

Sprzęt strażacki kupowano głównie ze składek. Żeby je otrzymać inicjowano różne imprezy dla społeczności lokalnej, np. 9 marca 1930 roku zorganizowano przedstawienie „Więzień Magdeburga” w sali Domu Ludowego. Zebrano wówczas 250 zł⁵⁹. 10 maja tego samego roku na zebraniu pod przewodnictwem Andrzeja Książka, w obecności 34 członków straży, Michała Kulika i Feliksa Angra wybrano na nowych członków Zarządu. Dotychczasowego komendanta Grytę zastąpił Stanisław Merta. Wiadomo też, że wyasygnowano 30 zł na poczęstunek dla strażaków w dzień św. Floriana. Podczas tego spotkania funkcję sekretarza sprawował Jan Janoska, a asesorów Michał Kulik i Feliks Targowski⁶⁰.

W 1931 roku OSP w Myszkowie była gospodarzem zawodów rejonowych organizowanych przez prezesa Zarządu Okręgu Zawierciańskiego OSP⁶¹ Aleksandra Erbe. Drużyny przybyły 17 maja. Miały obowiązkowo stawić się na zawody w pełnym rynsztunku i umundurowaniu⁶². Przybyło ich 5. Wygrała OSP Pińczycze, a OSP Myszków zajęła drugie miejsce⁶³.

Kilka miesięcy później w Myszkowie odbyły się manewry strażackie. Sprawozdanie z nich pokazuje zarówno sprawność, jak i ówczesne wyposażenie myszkowskiej straży:

„Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1939, nr 2, s. 29; Reklama Towarzystwa Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych „Bracia Bauerertz”, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1939, nr 3, s. 47.

⁵⁹ Archiwum Państwowe w Katowicach, Komenda Powiatowej Policji Państwowej w Zawierciu, sygn. 3, Sprawozdanie sytuacyjne tygodniowe za czas od 9 marca do 15 marca 1930 roku z 17 listopada 1930 roku, k. 27; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 168.

⁶⁰ Tamże; Archiwum Państwowe w Katowicach, Komenda Powiatowej Policji Państwowej w Zawierciu, sygn. 3, Raport sytuacyjny za okres 1 maja – 30 maja 1930 roku z 31 maja 1930 roku, k. 54.

⁶¹ Granice okręgów pokrywały się z granicami powiatów. Według danych z 1927 roku w powiecie zawierciańskim istniało 56 OSP z 1508 członkami. Zobacz: J. R. Szaflik, *Dzieje ochotniczych straży...*, s. 288, 293.

⁶² Archiwum Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Myszkowie, Materiały ekspozycyjne dotyczące historii Myszkowa, Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych Okręgu Zawierciańskiego przydzielonych do Rejonów na zawody w 1931 roku, b.p.

⁶³ *Z działalności Okręgów*, „Życie Strażackie” 1931, nr 3, s. 21.

„Dnia 9 sierpnia r.b. zostały przeprowadzone Manewry Strażackie na budynkach w Myszkowie przez Straże Pożarne rejonu Myszków.

O godz. 17 m.[inut] 15 syrena fabryki «B-ci Bauerertz» zaalarmowała o pożarze.

O godz. 17 m. 17, tj. w 2 minuty po alarmie stawiła się pod dowództwem naczelnika Straży St. Merty w sile 1 oficera i 20 strażaków Straż Pożarna Myszków z następującym taborem: 1 sikawka ręczna, 1 drabina Szczerbowskiego, 1 drabina przystawna ciężka i 3 bosaki, z zapasem węży tłocznych 115 metrów; wodę podano o godz. 17 m. 18 sek. 25. O godz. 17 m. 18, tj. w 3 minuty po alarmie, stawiła się pod dowództwem naczelnika Aleksandra Pełki w sile 2 ofic. i 24 strażaków Straż Pożarna Firmy «Bracia Bauerertz»⁶⁴ z Mijaczowa z motopompą, 3-ma drabinami, 2-ma bosakami i zapasem węży tłocznych 500 mtr.; wodę podano o godz. 17 m. 19 sek. 30, tj. w 4 minuty po alarmie stawiła się pod dowództwem nacz. str. Zygmunta Lameckiego w sile 1 ofic. i 10 strażaków Straż Poż. Firmy Steinhagen i Wehr w Myszkowie⁶⁵ z motopompą i za-

⁶⁴ Straż Pożarna przy Towarzystwie Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych „Bracia Bauerertz”. Brakuje informacji na temat dokładnej daty jej powstania. W archiwach znajdują się tylko szczytkowe informacje. Zobacz: Archiwum Państwowe w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Zawierciu, sygn. 233, Pismo Dyrekcji Towarzystwa Mijaczowskich Odlewni Stali i Zakładów Mechanicznych „Bracia Bauerertz” do Starosty Powiatowego w Zawierciu z 21 maja 1937 roku, k. 49; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 170.

⁶⁵ Założenie Straży Pożarnej przy Fabryce Papieru w Myszkowie zostało potwierdzone w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach już 17 czerwca 1920 roku. Jednostka posiadała wtedy sikawkę motorową i inny konieczny sprzęt gaśniczy, zakupiony przez właścicieli fabryki. W skład tej ochotniczej straży wchodził wyłącznie robotnicy fabryki, którzy odbywali ćwiczenia w ramach swoich godzin pracy w zakładzie pracy. Władze straży powoływali dyrektorzy fabryki (zdecydowaną większość udziałów posiadała rodzina Steinhagenów). Zresztą sami zasiadali w Zarządzie tej straży. Na przykład wiadomo, że w 1929 roku prezesem był Aleksander Steinhagen, wiceprezesem Stefan Steinhagen. Straż posiadała własną orkiestrę dętą, która uczestniczyła w wielu lokalnych uroczystościach. Do 21 października 1937 roku funkcjonowało nawet Towarzystwo Ochotniczej Straży Pożarnej przy Fabryce Papieru Steinhagen i Saenger SA

pasem węży 40 mtr.; wody nie podawali z powodu defektu motoru podczas jazdy.

O godz. 17 m. 20, tj. w 5 minut po alarmie stawiła się pod dowództwem nacz. Józefa Janoski w sile 3 oficerów i 18 strażaków straży poż. Firmy «Światowit⁶⁶» z Pohulanki⁶⁷ pod Myszkowem z sikawką, drabiną Szczerbowskiego, 2-ma bosakami, 2-ma tłumnicami i 240 mtr. węża tłoczego; wodę podano o godz. 17 m. 24 sek. 25, tj. w 9 minut 25 sek. od alarmu.

Ogólną akcją prowadził naczelnik straży «Braci Bauerertz», druh Aleksander Pełka. Sąd stanowili: Naczeln.[ik] Straży Pożar-

w Myszkowie (zlikwidowane ze względu na statutowe rozbieżności z dyrekcją fabryki w gestii wyboru Zarządu straży – dyrektorzy uważali, że jeśli są właścicielami sprzętu strażackiego, a strażakami są robotnicy, to w Zarządzie mogą zasiadać przedstawiciele rodziny fabrykantów). Sprawa legalności likwidacji tego towarzystwa była kwestionowana przez zawierciańskiego starostę powiatowego, ale ostatecznie Towarzystwo skreślono z rejestru. Zobacz: Archiwum Państwowe w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Zawierciu, sygn. 190, Protokół Walnego Zgromadzenia Towarzystwa Ochotniczej Straży Pożarnej przy Fabryce Papieru w Myszkowie z 21 października 1937 roku, k. 220; tamże, Pismo Starosty Powiatowego w Zawierciu do Dyrekcji Fabryki Papieru i Celulozy „Steinhagen i Saenger” w Myszkowie z 28 maja 1938 roku, k. 221; tamże, Pismo Dyrekcji Fabryki Papieru w Myszkowie do Starostwa Powiatowego w Zawierciu z 13 kwietnia 1937 roku, k. 228; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 169; M. E. Steinhagen, *Kruczowie, Knothowie i Steinhagenowie – twórcy przemysłu włókienniczego i papierniczego w Polsce i ich wpływ na infrastrukturę i rozwój kulturowy Pabianic, Tomaszowa Mazowieckiego i Myszkowa*, [w:] *Rola przedsiębiorców i bankowców w kształtowaniu kultury miejskiej w Polsce XIX–XX w.*, red. G. Grabowska, A. Stawarz, Rybnik–Warszawa 2003, s. 117.

⁶⁶ W oryginale: Światowid.

⁶⁷ Ochotnicza Straż Pożarna Fabryki „Światowit” w Pohulance powstała już w latach dwudziestych XX wieku. W listopadzie 1925 roku Zarząd stanowili: Adolf Hryniewiecki – prezes, Zygmunt Lewartowski – wiceprezes, Józef Janoska – naczelnik, Tadeusz Fijałkowski – skarbnik, Paweł Zajączkowski – sekretarz. Janina Oleksiakówna z tego OSP ukończyła organizowany przez Kielecki Okręg Wojewódzki Związek Straży Pożarnych RP kurs w zakresie III stopnia dla dowódczyni żeńskich straży pożarnych. Zobacz: *Kurs I–III st. dla dowódczyni żsp w Zawierciu*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1939, nr 5, s. 70–71; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 170, 544–545.

nej Kol.[ejowej], druh Szczepan Grabowski, nacz. straży m. Zawiercia, druh Adam Mróz i nacz. straży z Pińczyc, druh Adolf Hetmańczyk.

Podczas manewrów obecne były delegacje z Pińczyc, Huty Starej, Będusza, Żeliszawic, Nowej Wsi i Żarek.

Akcja, poza małymi usterkami, była przeprowadzona planowo, narzędzia rozstawiono prawidłowo, co dało możliwość stwierdzenia, że strażacy znają swój przydział do narzędzi.

Po manewrach odbyła się odprawa naczelników straży dla omówienia błędów⁶⁸.

W 1935 roku dokonano formalnej rejestracji Stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie⁶⁹, z siedzibą przy ul. 3 Maja 15. Zarząd stanowili: prezes Wendelin Zajder, naczelnik straży Stanisław Merta, II wiceprezes Feliks Angier, sekretarz Jan Janoska, skarbnik Zygmunt Olszewski, gospodarz Jan Froncisz, członkowie Zarządu – Włodzimierz Modzelewski, Michał Kulik, Feliks Targowski⁷⁰.

Z układu dokumentacji archiwalnej, niestety nie potwierdzonej odpowiednią datacją wynika, że kolejnym prezesem został Jan Froncisz⁷¹. W 1937 roku z okazji 20-lecia Niepodległości Polski Stanisław Merta z OSP Myszków za długoletnią pracę otrzymał Brązowy Krzyż Zasługi⁷².

W pierwszym numerze „Życia Strażackiego Województwa Kieleckiego” z 1938 roku ukazał się artykuł Adolfa Urmana, adiutanta

⁶⁸ *Manewry strażackie w Myszkowie*, „Życie Strażackie” 1931, nr 6, s. 46.

⁶⁹ Archiwum Państwowe w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Zawierciu, sygn. 190, Postanowienie Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z 30 lipca 1935 roku, k. 208; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 168.

⁷⁰ Tamże; Archiwum Państwowe w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Zawierciu, sygn. 190, Podanie do Wojewody Kieleckiego z 30 marca 1935 roku, k. 214.

⁷¹ Tamże, Wykaz imienny członków Zarządu Straży, k. 216; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 168.

⁷² *Odznaczenia*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1937, nr 12, s. 148.

Straży Pożarnej „August Schmelzer”⁷³, który w następujący sposób opisał pracę straży w Myszkowie:

„Rozwój pożarnictwa na terenie Myszkowa stoi na bardzo wysokim poziomie. Dowodem tego jest 6 dobrze wyszkolonych drużyn, w tym 5 fabrycznych i 1 ochotnicza. Drużyny te zaopatrzone są w znormalizowany sprzęt ratowniczy i każda z nich wyszkolona jest w zakresie o.[brony] p.[rzeciwpożarowej] i gaz.[owej]. Zarząd Powiatowy Związku Straży Pożarnych doceniając należycie znaczenie obronności osady fabrycznej jaką jest Myszków, organizuje na terenie Myszkowa kursy podstawowe.

Wszystkie bowiem drużyny posiadają już I stopień wyszkolenia strażackiego, a niedawno 20-tu strażaków ukończyło II-gi stopień z wynikiem pomyślnym.

Straże myszkowskie często niosą także pomoc zagrożonym okolicznym wsiom, których straże są bądź słabo wyszkolone, bądź nie mają należytych narzędzi ratowniczych.

Każda uroczystość organizowana na terenie Myszkowa, skupia także miejscowe strażactwo, które imponująco się prezentuje.

Ostatnio manewry tutejszego rejonu jakie odbyły się w ramach «Tygodnia Strażackiego» dały dowód prawdziwej sprawności i przygotowania. Po ich zakończeniu ludność długo wiwatowała na cześć swych «granatowych obrońców», dając dowód swego przywiązania do miejscowego strażactwa.

Zaznaczyć także należy, że instruktorami wszystkich straży są naczelnicy posiadający IV-ty stopień wyszkolenia⁷⁴.

Kilka miesięcy później pojawiła się kolejna relacja Adolfa Urmana, tym razem z obchodów święta patrona strażaków – św. Floria-

⁷³ Straż w dawnej Myszkowskiej Przędzalni „August Schmelzer” funkcjonowała zarówno przed, jak i po II wojnie światowej, choć jest na ten temat bardzo mało materiałów. Adolf Urman, adiutant Prywatnej Straży Pożarnej przy Myszkowskiej Przędzalni „August Schmelzer” SA w Myszkowie w 1938 roku, na łamach „Życia Strażackiego Województwa Kieleckiego” oprócz tutaj cytowanych, opublikował także inne relacje, m.in. z obchodów 20-lecia odzyskania niepodległości: A. Urman, *Obchód 20-lecia odzyskania niepodległości w Myszkowie*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 11, s. 128.

⁷⁴ A. Urman, *Jak pracują Straże Pożarne Myszkowa*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 1, s. 9.

na. Uroczystość rozpoczęto mszą świętą w myszkowskim kościele. Po nabożeństwie strażacy ustawili się do defilady, przyjmowanej przez przedstawicieli Powiatowego Związku Straży Pożarnych w Zawierciu. Obserwatorzy klaskali i wiwatowali. Po zakończeniu defilady naczelnik straży fabrycznej „Sztucznego Jedwabiu”⁷⁵ Dominik Kapuściński został udekorowany odznaką związkową za długoletnią pracę⁷⁶.

W powiatowych zawodach strzeleckich, organizowanych 12 czerwca 1938 roku w Zawierciu, na 12 zakwalifikowanych drużyn aż 3 były z Myszkowa: OSP Myszków, Fabryczna Straż Pożarna „Światowit” i Fabryczna Straż Pożarna „August Schmelzer”. Indywidualnym mistrzem powiatu został Bolesław Florczyk z myszkowskiej OSP⁷⁷. W 1938 roku myszkowscy strażacy otworzyli „Kino Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie”⁷⁸. Kinoteatr komisyjnie odebrano 22 lutego 1938 roku⁷⁹.

2 sierpnia tego roku wszystkie okoliczne strażę brały udział w gaszeniu pożaru w „Myszkowskiej Przędzalni August Schmelzer”. Po

⁷⁵ Ochotnicza Straż Pożarna przy Fabryce Jedwabiu w Myszkowie w 1929 roku liczyła 17 członków – pracowników fabryki. Prezesem i naczelnikiem był Antoni Miśta. Druhowie Dominik Kapuściński i Franciszek Kaczmarek uchwałą Kieleckiego Okręgu Wojewódzkiego Związku Straży Pożarnych RP z 3 września 1937 roku otrzymali „Znak za wysługę 10 lat”. Zobacz: Archiwum Państwowe w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Zawierciu, sygn. 190, Wykaz imienny członków czynnych Straży Ochotniczo Pożarnej przy Fabryce Jedwabiu w Myszkowie z 27 lutego 1929 roku, k. 173; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 170; *Odznaczenia, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego”* 1938, nr 5, s. 69.

⁷⁶ A. Urman, *Z rejonu Myszków*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 6–7, s. 86.

⁷⁷ *Powiatowe zawody strzeleckie*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 6–7, s. 84.

⁷⁸ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 168.; Archiwum Państwowe w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Zawierciu, sygn. 331, Pozwolenie Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z 11 kwietnia 1938 roku, k. 78.

⁷⁹ Tamże, Protokół spisany w dniu 22 lutego 1938 roku w lokalu Zarządu Gminnego w Myszkowie w sprawie komisyjnych oględzin budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie, k. 88; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 168–169.

7-godzinnej akcji ratunkowej z udziałem jednostek z Częstochowy, Zawiercia i Poręby (akcją kierował druh starszy inspektor Eugeniusz Wochtman z Zawiercia) udało się uratować hale fabryczne. Spłonął magazyn⁸⁰.

Strażacy systematycznie podnosili swoje kwalifikacje. W 1939 roku Maria Nowakowska z OSP Myszków ukończyła organizowany przez Kielecki Okręg Wojewódzki Związek Straży Pożarnych RP kurs w zakresie II stopnia dla dowódczyń żeńskich straży pożarnych (Helena Musialikówna z OSP Ciszówka jako jedyna ukończyła kurs I stopnia)⁸¹. Dwóch naczelników z Myszkowa: Aleksander Pełka (w 1938 roku ukończył kurs IV stopnia dla naczelników straży⁸²) i Franciszek Mikołajczyk, ukończyło kurs dla sędziów pożarniczych posiadających prawo sędziowania na zawodach szczebla powiatowego i rejonowego⁸³.

Okres okupacji niemieckiej przetrwało niewielu przedwojennych strażaków⁸⁴. Po wojnie, mimo różnych kontekstów politycznych, istnienie straży było niezbędnym elementem, zapewniającym bezpieczeństwo życia publicznego. Dlatego już 27 marca 1945 roku decyzją Gminnej Rady Narodowej w Myszkowie na bazie dawnej OSP utworzono Gminną Ochotniczą Straż Pożarną. Jej komisarycznym prezesem został wójt gminy Myszków Stanisław Trepka, naczelnikiem Michał Derych, a zastępcą Józef Grecki. W lipcu następnego roku skład Zarządu Gminnej OSP stanowili: Stanisław Merta – komendant (zresztą ostatni przedwojenny komendant straży), Leonard Janoska – zastępca, Stanisław Opałko – sekretarz, Ludwik Grygiel – skarbnik. Trepka nadal pełnił funkcję

⁸⁰ A. Urman, *Pożar fabryki*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 8–9, s. 101.

⁸¹ *Kurs I–III st. dla dowódczyń żsp w Zawierciu*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1939, nr 5, s. 70–71.

⁸² *Kurs dla naczelników*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1937, nr 10, s. 111.

⁸³ *Wykaz sędziów pożarniczych upoważnionych do sędziowania na zawodach rejonowych i powiatowych straży pożarnych w roku 1939 na terenie Kieleckiego Okręgu Wojewódzkiego Związku*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1939, nr 5, s. 70–71.

⁸⁴ AOSP Myszków, *Kronika Ochotniczej Straży...*, k. 1.

komisarycznego prezesa⁸⁵. 30 sierpnia 1947 roku w remizie zorganizowano pierwsze powojenne walne zebranie OSP. Zaczął je Stanisław Trepka. Stanisław Merta, ponownie objął swoją funkcję. Konieczne było kompletowanie sprzętu i odremontowanie zniszczonej przez okupantów remizy. Samochód pożarniczy i konie zostały zabrane przez uciekających żołnierzy niemieckich. Z czasem, przy pomocy miejscowych zakładów przemysłowych odremontowano remizę, ogrodzono teren i uruchomiono kino „Goplana”⁸⁶.

W Polsce stalinowskiej, w 1949 roku rozwiązano stowarzyszenie Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Majątek ochotniczych straży oddano do dyspozycji Komendy Głównej Straży Pożarnych (powołanej w 1950 roku)⁸⁷. Do OSP Myszków przyłączono straże pożarne zakładów przemysłowych. W ten sposób w 1951 roku w skład jednostki, oprócz 20-osobowej Miejskiej OSP (już zmotoryzowanej, ale bez syreny alarmowej), wchodziły: straż Huty Myszków (także zmotoryzowana, 13 członków zawodowych i 14 ochotników), straż Myszkowskich Zakładów Wełnianych nr 10 (15 członków zawodowych i 18 ochotników), straż Myszkowskich Zakładów Papierniczych (zmotoryzowana, 19 członków zawodowych i 21 ochotników), straż Myszkowskiej Fabryki Naczyn Emaliowanych (zmotoryzowana, 9 członków zawodowych i 14 ochotników)⁸⁸. W latach pięćdziesiątych zorganizowano zawodowe pogotowie dla pomocy okolicznych jednostek straży⁸⁹. Zmiany były podobne do tych, jakie można było zaobserwować w całym kraju i tylko pozornie niosły postęp. W okresie stalinizmu „upaństwowienie straży”, czyli podporządkowanie aparatowi państwowemu, połączenie ich w jeden organizm, oddalało

⁸⁵ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 544.

⁸⁶ Tamże; AOSP Myszków, *Kronika Ochotniczej Straży...*, k. 2.

⁸⁷ M. Smoleń, *Od reaktywacji do likwidacji 1946-1949. Samorządna straż bywała niewygodna dla władzy*, „Strażak” 2017, nr 3, <http://strazak.org.pl/index.php?mode=read&art=4995> (dostęp: 15 marzec 2020 roku).

⁸⁸ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 170, 544–545.

⁸⁹ AOSP Myszków, *Kronika Ochotniczej Straży...*, k. 2–3.

element ochotniczy na dalszy plan. Już w latach osiemdziesiątych XX wieku Stanisław Kuta pisał, że przyniosło to wiele szkody i odbiło się na sprawności OSP. Zmiany jakie nastąpiły po 1956 roku pozwoliły na odrodzenie się ochotniczych straży⁹⁰.

W 1957 roku obchodzono jubileusz 40-lecia OSP. Uroczystość organizowali: prezes Zarządu Powiatowego Stanisław Merta i komendant OSP Edward Janoska. Władze państwowe przekazały samochód pożarniczy, samochód beczkowóz (przerobiony sposobem gospodarczym przez strażaków z OSP i zawodowego pogotowia, co pozwoliło zaoszczędzić ok. 50 tysięcy zł), motopompę o wydajności o wydajności 800 litrów na minutę „Leopolia” PO-1⁹¹ i 300 metrów węża pożarniczego tłocznego. Wartość sprzętu wynosiła 270 tysięcy zł⁹².

14 września 1958 roku w kościele parafialnym w Myszkowie poświęcono sztandar wykonany na wzór istniejącego przed wojną⁹³. W ten sposób wykorzystano czas krótkiej popaździernikowej normalizacji w stosunkach władz komunistycznych z Kościołem rzymskokatolickim w Polsce. Do 1956 roku, w warunkach stalinizmu taka uroczystość raczej nie wchodziła w grę, choć były wyjątki⁹⁴. W końcu 1961 OSP liczyła 20 druhów i posiadała dwa beczkowsy – „Star 25” i „Studebaker”. Naczelnikiem był wtedy Stanisław Gocyla. Dwa lata później było 21 członków i 14 osób drużyny młodzieżowej. W 1966 roku rozpoczęto budowę nowej

⁹⁰ S. Kuta, *Ochotnicze Straże Pożarne...*, s. 98.

⁹¹ M-800 Leopolia PO-1 to pierwsze polska powojenna motopompa, produkowana w Wytwórni Sprzętu Mechanicznego w Bielsku-Białej, chociaż motopompy „Leopolia” były produkowane też przed wojną przez „Unię Strażacką” Fabrykę motopomp, narzędzi i samochodów pożarniczych. Zobacz: Reklama Unii Strażackiej, „*Życie Strażackie Województwa Kieleckiego*” 1939, nr 3, s. 46.

⁹² AOSP Myszków, *Kronika Ochotniczej Straży...*, k. 2–3.

⁹³ Tamże, k. 10–11.

⁹⁴ Co prawda w Święta Wielkanocne w 1953 roku ks. proboszcz Stanisław Ciembka poświęcił sztandar OSP z Rzeniszowa, posiadający nawet symbole religijne, ale władz partyjno-państwowe nie wyraziły zgody na tę uroczystość, a strażacy z Myszkowa na nią nie przyjechali. Zobacz: K. Miroszewski, *70 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzeniszowie*, Rzeniszów 2018, s. 41.

strażnicy przy ul. Strażackiej. Budynek ostatecznie przejęła Państwowa Straż Pożarna⁹⁵.

10 września 1967 roku, z okazji 50-lecia OSP, jednostce przekazano kolejny sztandar, ufundowany ze składek mieszkańców. Strażakom wręczały go władze miejskie i partyjne, czyli lokalni przywódcy komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Prezesem OSP był wtedy Aleksander Aleksiejuk, a naczelnikiem Stanisław Gocyla⁹⁶. Rok później jednostka liczyła 28 członków. Kolejnym prezesem był Józef Konieczko, a jego zastępcą i naczelnikiem Władysław Poznański. Strażacy uczestniczyli wtedy w akcjach gaszenia 17 pożarów i likwidowaniu skutków klęsk żywiołowych. Brali udział w ćwiczeniach⁹⁷.

W kolejnych latach dość często dochodziło do pożarów. Druhowie zaczęli prowadzić akcje uświadamiające i zapobiegawcze. Tylko w 1975 roku 35-osobowa jednostka skontrolowała 220 gospodarstw. Naczelnikiem OSP był wtedy Piotr Sołtysik⁹⁸. W latach siedemdziesiątych Zarząd Miejski w Myszkowie zaczął organizować zawody sportowo-ochronne o Puchar Naczelnika Miasta. Strażacy z OSP Myszków często zajmowali w tej rywalizacji czołowe miejsca (np. wiadomo, że w 1981 roku zajęli I miejsce)⁹⁹. W 1980 roku nowym prezesem Zarządu został Piotr Sołtysik¹⁰⁰. Rok później zakończono wynajem sali w remizie pod działalność kina „Goplana”. Od 1982 do 1990 roku wynajmowano ją Spółdzielni Inwalidów Niewidomych „Renoma”, a od 1991 roku, czyli już po zmianach społeczno-gospodarczych w Polsce a więc pewnie na innych zasadach, lokal wynajmowano na bar „JB”¹⁰¹.

⁹⁵ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 545.

⁹⁶ AOSP Myszków, *Kronika Ochotniczej Straży...*, k. 22–28.

⁹⁷ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 545.

⁹⁸ Tamże.

⁹⁹ AOSP Myszków, *Kronika Ochotniczej Straży...*, k. 87–88.

¹⁰⁰ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 545.

¹⁰¹ AOSP Myszków, *Kronika Ochotniczej Straży...*, k. 88.

Powstanie „Solidarności” w Polsce w 1980 roku zachęciło strażaków z ochotniczych straży pożarnych do powszechnego powrotu do dawnych tradycji uroczystego uczestnictwa w nabożeństwach kościelnych Wielkanocy, Bożego Ciała, czy udziału w pielgrzymkach. Systematycznie ograniczanie przez komunistów tej aktywności okazało się nieskuteczne. W 1984 roku, a więc po zakończeniu stanu wojennego i w warunkach oficjalnego zdelegalizowania „Solidarności”, myszkowscy strażacy ze sztandarem i orkiestrą dętą (ale nie w mundurach) wzięli udział w procesji Bożego Ciała (zresztą podobnie uczynili druhowie z OSP Światowit i OSP Mrzygłód). Inne jednostki OSP na terenie województwa stawiały się nawet w mundurach. Taka aktywność została zganiona przez Komitet Wojewódzki PZPR w Częstochowie. W piśmie do Zarządu Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych wskazywano, że było to nieregulaminowe używanie sztandaru i munduru. „W związku z takim oficjalnym i zorganizowanym angażowaniem się OSP w uroczystości kościelne oraz częste przypadki przekazywania lub udostępniania obiektów OSP na rzecz poszczególnych parafii” wnoszono do Prezydium Zarządu Wojewódzkiego OSP, aby podjęło w tej sprawie stosowne działania¹⁰².

Przed jubileuszem 70-lecia OSP, przy pomocy Miejskiej Rady Narodowej i naczelnika miasta Zygmunta Ratmana, przeprowadzono kapitalny remont remizy i zakupiono sporo nowego sprzętu pożarniczego. 15 maja 1988 roku, w dniu obchodów 70 rocznicy (więc rok po faktycznej dacie tego jubileuszu) istnienia OSP władze miejskie przekazały strażakom samochód pożarniczy „Żuk”¹⁰³.

W maju 1989 roku, w czasie zorganizowanego „Tygodnia Straży Pożarnej”, strażacy przeprowadzili prelekcje w trzech szkołach podstawowych na temat bezpieczeństwa przeciwpożarowego, zorganizowali konkurs z wiedzy pożarniczej, kwestowali na

¹⁰² Archiwum Państwowe w Częstochowie, KW PZPR w Częstochowie, Wydział Społeczno-prawny, sygn. 12, Pismo kierownika Wydziału Administracyjnego KW PZPR w Częstochowie Zygmunta Pasięki do Zarządu Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Częstochowie z 5 lipca 1984 roku, k. 22–24.

¹⁰³ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 88.

rzecz OSP. W zawodach strażackich o Puchar Naczelnika Miasta zajęli II miejsce. W kwietniu podczas Świąt Wielkanocnych strażacy tradycyjnie pełnili Wartę Honorową przy Grobie Chrystusa. W czerwcu pomagali parafii pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika w organizacji procesji Bożego Ciała, przygotowali swój ołtarz i pełnili funkcję straży porządkowej¹⁰⁴. Działania te są kontynuowane dotychczas. Od 1998 roku w kościele Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Myszkowie-Mijaczkowie zaczęto odprawiać msze święte za zmarłych strażaków¹⁰⁵.

27 lutego 1991 roku zorganizowano kolejne zebranie sprawozdawczo-wyborcze. Wybrano Zarząd w składzie: Stanisław Machura – prezes, Eugeniusz Cupiał – naczelnik, Andrzej Rogiewicz – zastępca prezesa, Zbigniew Labocha – zastępca naczelnika, Ryszard Miklas – sekretarz, Jan Kaim – skarbnik, Mieczysław Labocha – gospodarz, Roman Szustakiewicz – członek. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Edward Kaim – przewodniczący, Roman Szustakiewicz i Robert Kudrys – członkowie. 2 maja tego roku delegacja myszkowskich strażaków wzięła udział w I Zjeździe Ochotniczych Straży Pożarnych na Jasnej Górze. Do Częstochowy pojechali: Jan Szustakiewicz, Roman Szustakiewicz, Leszek Stelmach, Franciszek Ambroży i Andrzej Rogiewicz. Rok później w II Zlocie uczestniczyli: Jan Szustakiewicz, Roman Szustakiewicz, Eugeniusz Cupiał, Leszek Stelmach, Franciszek Ambroży i Jerzy Szóstak¹⁰⁶.

Na początku lat dziewięćdziesiątych druhowie brali udział w „Akcji Posesja”, kontrolując gospodarstwa domowe pod kątem ich bezpieczeństwa przeciwpożarowego. W 1992 roku uczestniczyli w akcjach gaśniczych obiektów leśnych. W uznaniu włożonego wysiłku, część druhów otrzymała nagrody pieniężne i została odznaczona Złotymi Medalami „Za Zasługi dla Pożarnictwa”¹⁰⁷. Odznaczeni strażacy to: Zbigniew Labocha, Andrzej Rogiewicz, Mariusz Rogiewicz, Robert Kudrys, Andrzej Pała i Roman Szu-

¹⁰⁴ Tamże, k. 39–40.

¹⁰⁵ Tamże, k. 82.

¹⁰⁶ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 44–45.

¹⁰⁷ Tamże, k. 45–48.

stakiewicz. Inni wyróżniający się druhowie to: Stanisław Machura, Tadeusz Poznański, Tadeusz Kita, Jerzy Szóstak, Zdzisław Etryk, Jerzy Winkiel i Jacek Spik¹⁰⁸. Rok później z okazji 75-lecia istnienia OSP w Myszkowie, Zarząd Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej w Częstochowie odznaczył sztandar OSP Myszków (ten ufundowany w 1958 roku) Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”¹⁰⁹.

3 lipca 1993 roku w zawodach sportowo-pożarniczych o Puchar Burmistrza Miasta Myszkowa jednostka OSP Myszków zajęła III miejsce. Nagrodą były dwa odcinki węża W-50. Tego dnia Andrzej Labocha i Tadeusz Poznański otrzymali Srebrne Medale „Za Zasługi dla Pożarnictwa”¹¹⁰. We wrześniu Andrzej Rogiewicz, A. Labocha, Z. Labocha i Stanisław Machura odnowili elewację budynku remizy, garaży, bramy wjazdowej i parkanu¹¹¹.

W następnym roku strażacy wzięli udział w ćwiczeniach w rejonie klasztoru ojców paulinów w Leśniowie¹¹² oraz tradycyjnie w zawodach sportowo-pożarniczych o Puchar Burmistrza Miasta Myszkowa, tym razem zajęli II miejsce (drużyna w składzie: Andrzej Rogiewicz, Robert Bereza, Andrzej Pała, Mariusz Rogiewicz, Grzegorz Frączek, Mariusz Pała, Marcin Labocha i Marcin Hodurek)¹¹³. W 1995 roku drużyna w składzie: Marek Ciałuch, Andrzej Labocha, Zbigniew Labocha, Marian Labocha, Tadeusz Poznański, Mariusz Rogiewicz, Andrzej Pała, Mariusz Pała i Sebastian Niemczyk, zajęła I miejsce¹¹⁴. Swoje umiejętności mogli potwierdzić w dniu 24 lipca 1994 roku. Jednostka wzięła wtedy udział w gaszeniu palącego się torfowiska w Mrzygłodzie¹¹⁵.

¹⁰⁸ Tamże, k. 49.

¹⁰⁹ Tamże, k. 88; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 545.

¹¹⁰ AOSP Myszków, *Kronika Ochotniczej Straży...*, k. 58.

¹¹¹ Tamże, k. 60.

¹¹² Tamże, k. 66.

¹¹³ Tamże, k. 69–70.

¹¹⁴ Tamże, k. 74.

¹¹⁵ Tamże, k. 70.

Dzięki pomocy Urzędu Miasta wyremontowano dach remizy. Trzeba było też wyeksmitować niewypłacalnego najemcę lokalu. W 1996 roku znaleziono nowego najemcę lokalu – bar „Amadeo”. Przeprowadzono remont kuchni i sali wykorzystywanej do posiedzeń, a także do organizacji imprez rozrywkowych i weselnych¹¹⁶. Rok później drухowie wyremontowali remizę, wymieniając m.in. podłogę¹¹⁷.

W marcu 1996 roku w OSP utworzono funkcjonującą przez jakiś czas Młodzieżową Żeńską Drużynę Pożarniczą pod przewodnictwem Marka Ciałucha¹¹⁸. Na początku 1999 roku OSP posiadało 51 członków czynnych i 2 członkinie w Kobiecej Drużynie Pożarniczej, 2 członków honorowych i 7 dziewcząt w Młodzieżowej Drużynie Pożarniczej. Na stanie jednostki znajdowało się 46 mundurów wyjściowych i czapek, 4 mundury bojowe, 1 radiotelefon samochodowy, 4 węże W-52, 2 węże W-75, 3 węże ssawne, 30 hełmów bojowych, 6 par butów skuterów, 3 motopompy i 1 piła spalinowa. Druhowie wygłosili 2 pogadanki dla dzieci i młodzieży. Czterech strażaków brało udział w jednej akcji ratowniczo-gaśniczej na terenie gminy. W ciągu roku wyróżnili się: Karol Poznański, Krzysztof Stasiura i Piotr Motyka¹¹⁹. Podstawowym mankamentem OSP był brak nowoczesnego samochodu pożarniczego.

30 stycznia 2000 roku podczas zebrania sprawozdawczo-wyborczego do Zarządu dołączyli: Eugeniusz Cupiał – zastępca naczelnika i Zdzisław Merta – skarbnik¹²⁰. Druhowie brali udział w akcji powodziowej na terenie miasta, a podczas zawodów sportowo-pożarniczych zajęli III miejsce¹²¹. W kolejnym roku w Zarządzie znaleźli się: Jan Kaim – prezes, Zbigniew Labocha – naczelnik,

¹¹⁶ Tamże, k. 89.

¹¹⁷ Tamże, k. 76.

¹¹⁸ Tamże, k. 72.

¹¹⁹ AZMZOSP, Plany i programy działania OSP, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej za okres od 1 stycznia 1999 roku do 31 grudnia 1999 roku z 30 stycznia 2000 roku, b.p.

¹²⁰ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 99.

¹²¹ AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za 2000 rok, Sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu za 2000 rok z 21 stycznia 2001 roku, b.p.;

Mirosław Kita – zastępca naczelnika, Edward Kaim – sekretarz, Zdzisław Merta – skarbnik, Tadeusz Kita – gospodarz, Andrzej Labocha i Tadeusz Poznański – członkowie. Jednostka miała wtedy 44 członków¹²². Druhowie usuwali skutki burzy i lokalnych podtopień domów mieszkalnych¹²³.

W 2003 roku OSP Myszków z Urzędu Miasta Myszkowa otrzymała 8 444 zł na najważniejsze wydatki – radiotelefon i mundury, w kolejnym roku 18 200 zł na zakup mundurów i 2000 zł jako nagrodę za zajęcie II miejsca w zawodach sportowo-pożarniczych¹²⁴. 11 sierpnia 2003 roku, podczas uroczystości 85-lecia OSP, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna przekazała jej samochód bojowy „Jelcz 004”¹²⁵. W związku z tym druhowie podwyższyli dach garażu, zrobili wylewki i malowanie, wyremontowali bramę wjazdową do garażu. W ciągu tego roku uczestniczyli 22 razy w akcjach ratowniczo-gaśniczych, w tym 19 razy w gaszeniu pożarów i 3 razy w akcji likwidacji miejscowych zagrożeń¹²⁶. W kolejnym roku strażacy uczestniczyli w 14 akcjach – 9 razy w gaszeniu pożarów i 5 razy w likwidacji miejscowych zagrożeń, 1 raz wyjeżdżali na akcję do Żarek¹²⁷. W 2005 roku OSP uczestniczyła w 12 akcjach gaszenia pożarów i 3 akcjach likwidacji miejscowych zagrożeń¹²⁸, a w 2006 roku w 9 akcjach gaszenia pożarów i 1 raz wyjechała na akcję do Żarek Letnisko¹²⁹.

¹²² K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 546.

¹²³ AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za 2001 rok, Sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu za 2001 rok z 27 stycznia 2002 roku, b.p.

¹²⁴ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz środków przeznaczonych na Ochotnicze Straże Pożarne, b.p.

¹²⁵ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 108.

¹²⁶ AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2003 rok, Sprawozdanie z działalności za rok 2003 z 22 lutego 2004 roku, b.p.

¹²⁷ AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2004 rok, Sprawozdanie z działalności za rok 2003 z 30 stycznia 2005 roku, b.p.

¹²⁸ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, Sprawozdanie z działalności za 2005 rok z 5 lutego 2006 roku, b.p.

¹²⁹ AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2006 rok, Sprawozdanie z działalności za rok 2006 z 11 lutego 2007 roku, b.p.

W 2005 roku wybudowano nowy garaż, a rok później go wykończono¹³⁰. Środki na ten cel uzyskano z Urzędu Miasta Myszkowa – 18 100 zł (OSP otrzymała jeszcze 2000 zł za zajęcie II miejsca w zawodach sportowo-pożarniczych). W kolejnym roku jednostka otrzymała 7 543,47 zł na najważniejsze wydatki i bramę garażową¹³¹.

Upadek myszkowskich zakładów produkcyjnych oznaczał likwidację istniejących przy nich jednostek fabrycznych ochotniczych straży. Chociaż posiadały długą tradycję ich los był nieunikniony, a działalność w ostatnich latach ograniczała się do funkcji honorowych. W 2004 roku członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej „Mystal”, w związku z likwidacją zakładu, zwrócili się do OSP Myszków z prośbą o przyjęcie ich jako członków wspierających. Deklarowali opłacenie symbolicznych składek i prosili o umożliwienie korzystania z pomieszczenia OSP do dalszej działalności¹³².

¹³⁰ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 113, 116.

¹³¹ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz środków przeznaczonych na Ochotnicze Straże Pożarne, b.p.

¹³² Tamże, Pismo OSP „Mystal” w Myszkowie do Zarządu OSP w Myszkowie, b.p. W 1999 roku do OSP „Mystal” należało 32 członków czynnych. Do wyróżniających się członków należeli: Jan Radecki, Jarosław Matyja, Stanisław Skowron, Zdzisław Więcek, Emil Cupiał, Ryszard Szczepańczyk, Bolesław Madej. Brązowy medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymał J. Radecki. W tym czasie działalność ograniczała do udziału w uroczystościach miejskich i strażackich, organizowaniu zbiórek szkoleniowych, prenumerowano pismo „Strażak”. Rok później było już 27 członków czynnych. W skład Zarządu wchodził emeryci i renciści: Zdzisław Duda – prezes, Stanisław Skwara – naczelnik, Władysław Jurczak – zastępca naczelnika i Ludomir Maślankiewicz – sekretarz, Marian Nowak, Emil Cupiał, Czesław Capiak – członkowie. Komisji Rewizyjnej nie wybrano. W 2002 roku zorganizowano spotkanie dla członków jednostki i ich rodzin. Zobacz: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP, Sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu Ochotniczej Straży Pożarnej „Mystal” za 1999 rok, b.p.; tamże, Protokół walnego zebrania sprawozdawczego z dnia 12.02.2000 r., b.p.; tamże, Plan działalności i budżetu, uchwalony w dniu 12.02.2000 r., b.p.; AZMZOSP, Zarząd Powiatowy. Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000 rok – 2001 rok, Protokół walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego z dnia 6 stycznia 2001 roku, b.p.; AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za 2000 rok, Plan działalności i budżetu z 6 stycznia 2001 roku, b.p.; AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze

5 lutego 2006 roku podczas walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego wręczono odznaczenia „Strażak Wzorowy” i „Za Wysługę Lat”. Wybrano też nowy Zarząd w składzie: Jan Kaim – prezes (w 2005 roku otrzymał Złoty Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa”), Zbigniew Labocha – wiceprezes naczelnik, Tadeusz Poznański – wiceprezes, Mirosław Kita – zastępca naczelnika, Marek Fiutek – sekretarz, Karol Poznański – skarbnik, Tadeusz Kita – gospodarz, Edward Kaim – kronikarz, Anna Labocha – członek Zarządu. Komisję Rewizyjną stanowili: Eugeniusz Cupiał – przewodniczący, Krzysztof Stasiura – sekretarz i Ernest Kukliński – członek¹³³. OSP posiadała wtedy 47 czynnych członków, w tym 38 w wieku od 18 do 60 lat, a także 35 wspierających¹³⁴. 6 maja 2006 roku Złoty Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymał Mieczysław Czajkowski¹³⁵.

Przystąpiono do wspomnianych już prac wykończeniowych garażu dla „Jelcza”. W garażu zainstalowano ogrzewanie. Wyremontowano też centralne ogrzewanie i dach w remizie. Dzięki dotacji z Urzędu Miasta do OSP zakupiono piłę spalinową, pompę szlamówkę wraz z węzłem ssącym, pięć węży W-52 i jeden W-75¹³⁶.

W 2007 roku prowadzono dalsze remonty remizy i wybrukowano plac¹³⁷. 13 maja tego roku w kościele pw. św. Stanisława BM poświęcono dla strażaków figurkę św. Floriana¹³⁸. W dniu 23 września tego roku najpierw w kościele, a następnie na placu przed Miejskim Domem Kultury w Myszkowie odbyła się uroczystość 90-lecia OSP. Mszę świętą koncelebrowali ks. prałat Józef Skrzek

za 2002 rok, Sprawozdanie z działalności u wykonania budżetu za 2002 rok z 2 lutego 2003 roku, b.p.

¹³³ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 113–114.

¹³⁴ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Informacja na temat OSP Myszków z 2006 roku, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 546.

¹³⁵ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz odznaczonych 6 maja 2006 roku, b.p.

¹³⁶ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 116.

¹³⁷ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 546.

¹³⁸ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., k. 117.

i ks. proboszcz Stefan Jachimczak. Przybyli: senator Jarosław Lasecki, posłowie na Sejm RP Jadwiga Wiśniewska i Wojciech Picheta, władze powiatu i miasta. Zastępca prezesa w Zarządzie OSP Województwa Śląskiego Zbigniew Banaś i prezes Zarządu Powiatowego OSP Zdzisław Ucieklak odznaczyli myszkowską jednostkę Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. Druh Eugeniusz Kułach otrzymał Medal Honorowy im. Bolesława Chomicza¹³⁹. Podczas uroczystości myszkowska OSP otrzymała nowy sztandar ufundowany przez burmistrza miasta Janusza Romaniuka¹⁴⁰.

W 2010 roku strażacy przeprowadzili konserwację blachy na dachu remizy i oddali do remontu samochód bojowy „Jelcz” (rok produkcji 1987). Prace wykonała firma Bonex w Kamienicy Polskiej. Naprawiony pojazd odebrano 14 lipca tego roku¹⁴¹. Na wyposażeniu OSP znajdowały się dwie motopompy szlamowe, motopompa pływająca Niagara, motopompa PO-5, piła spalinowa Stihl, wąż ssawny – 2 sztuki, wąż W-75 – 8 sztuk, wąż W-52 – 8 sztuk, redukcja 52/75, kompresor, dwie radiostacje samochodowe, dwa mostki przejazdowe, dwie prądownice Turbo, trzy prądownice zwykłe, samochód bojowy „GCBA Jelcz GCBA 6/32” i samochód pożarniczy „Żuk GLIM-8” (rok produkcji 1987)¹⁴².

¹³⁹ Ponadto Zarząd Główny OSP w Warszawie odznaczył strażaków medalami „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. Obok druhów z OSP Myszków otrzymali je także członkowie innych myszkowskich jednostek. Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa” Aleksandra Szczygła, Władysława Bubla, Stanisława Judę, Władysława Surowca i Stanisława Wieczorka. Srebrny Medal otrzymali: Danuta Ćwiląg, Bogdan Raczek, Robert Soczyński i Krzysztof Jozzka; Brązowy Medal: Krzysztof Stasiuka, Karol Poznański, Marcin Labocha, Marek Fiutek, Robert Wypych, Mariusz Rutkowski, Andrzej Hola, Paweł Hamerla, Sebastian Konieczniak, Krystian Karaś, Łukasz Rok, Janusz Marek i Marta Starzyńska. Odznaki „Wzorowego strażaka” otrzymali Anna Latocha, Michał Nowakowski, Łukasz Wysocki, Grzegorz Gocyla, Mirosław Ponicki, Marcin Wojtowicz i Mariusz Mesjasz. Zobacz: Tamże, k. 114v.

¹⁴⁰ Tamże.

¹⁴¹ Tamże, b.p.

¹⁴² Wykaz sprzętu na wyposażeniu OSP w 2010 roku. Zobacz też: Analiza stanu bezpieczeństwa pożarowego i zagrożeń miasta Myszkowa, opracowana przez Komendę Powiatową PSP w Myszkowie w 2006 roku.

Rok później podczas walnego zebrania odbyła się uroczystość wręczenia odznak dla wyróżniających się druhów i przyjęcie kandydatów do młodzieżowej drużyny pożarniczej. Wybrano Zarząd, ale bez większych zmian składzie: Jan Kaim – prezes, Zbigniew Labocha – naczelnik, Tadeusz Poznański – zastępca prezesa, Mirosław Kita – zastępca naczelnika, Karol Poznański – skarbnik, Marek Fiutek – sekretarz, Anna Labocha członek, Edward Kaim – kronikarz (zmarł 13 marca 2014 roku i został zastąpiony przez Kamila Labochę), Zdzisław Grochowski – gospodarz. W Komisji Rewizyjnej zasiedli: Jan Czerwiński, Ryszard Musialik i Paweł Kasprzycki¹⁴³.

W czerwcu 2012 roku Powiatowa Państwowa Straż Pożarna przekazała OSP używany samochód operacyjny Tarpan Honker, a startująca co roku w miejskich zawodach sportowo-pożarniczych drużyna tym razem zdobyła III miejsce¹⁴⁴.

W 2014 roku strażacy z myszkowskiej OSP wyjeżdżali 54 razy do różnych akcji. Było to 15 pożarów i 39 różnych miejscowych zagrożeń. W następnym roku były 104 wyjazdy, w tym do 40 pożarów i 64 różnych innych miejscowych zagrożeń. W 2016 roku 109 wyjazdów do różnych akcji. Rok później było 126 wyjazdów (22 pożary, 103 miejscowe zagrożenia i 1 fałszywy alarm)¹⁴⁵. Liczba akcji wzrastała. W związku z tym, podczas walnego zebrania, w dniu 15 lutego 2015 roku poruszono temat zakupu nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego średniej wielkości. 10 maja 2015 roku druh Bartłomiej Kwiatkowski został odznaczony Brązowym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”, a odznakę „Strażak Wzorowy” otrzymał Kamil Labocha¹⁴⁶. Jednostka uczestniczyła 40 razy w akcjach gaszenia pożarów i 64 razy w likwidacji miejscowych zagrożeń¹⁴⁷.

¹⁴³ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

¹⁴⁴ Tamże.

¹⁴⁵ Tamże.

¹⁴⁶ Tamże.

¹⁴⁷ AZMZOSP, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszkowie za rok 2015 z 28.02.2016 roku, b.p.

27 czerwca kolejnego roku za zajęcie II miejsca w miejskich zawodach sportowo pożarniczych, OSP Myszków otrzymała prawdownicę TURBO i nosze brezentowe. Dzięki staraniom burmistrza miasta Włodzimierza Żaka i pracowników Urzędu Miasta Myszkowa: Sylwii Pluty i Doroty Ćwilag, jednostka otrzymała zestaw medyczny PSP R1 o wartości 6048 zł¹⁴⁸.

Na kolejnym walnym zebraniu, w dniu 28 lutego 2016 roku, wybrano Zarząd w składzie: Jan Kaim – prezes, Zbigniew Labocha – naczelnik, Mirosław Kita – zastępca naczelnika, Kamil Labocha – kronikarz, Bartłomiej Kwiatkowski – gospodarz, Bogdan Jędrycha – skarbnik, Marek Fiutek – sekretarz i Mateusz Labocha – członek. Komisję Rewizyjną stanowili: Bogdan Raczek, Jan Czerwiński – przewodniczący i Marek Woźniczka. W tym roku, w miejskich zawodach sportowo-pożarniczych wystartowała także Kobięca Drużyna Pożarnicza OSP Myszków. Obie drużyny – męska i kobieca zdobyły II miejsce. W kolejnym 2017 roku, drużyna męska zajęła II miejsce, a kobieca I miejsce¹⁴⁹.

8 grudnia 2016 roku, dzięki staraniom burmistrza Włodzimierza Żaka, wsparciu finansowemu Urzędu Miasta Myszkowa oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, strażacy z OSP Myszków odebrali fabrycznie nowy średni samochód ratowniczo-gaśniczy Mercedes Afego 1530 zabudowany przez firmę Bocar. Auto posiada zbiornik o pojemności 3500 litrów wody, zbiornik na środek pianotwórczy o pojemności 350 litrów i autopompę o wydajności 1600 litrów na minutę. Koszt pojazdu wyniósł 790 tysięcy zł¹⁵⁰.

24 czerwca 2017 roku zorganizowano 100. jubileusz OSP Myszków. Przy tej okazji wręczono odznaczenia zasłużonym strażakom. Złoty Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymali: Piotr Dydak, Bogdan Raczek i Marek Fiutek; Srebrny Medal: Sylwia Pluta i Mateusz Labocha; Brązowy Medal: Krzysztof Goc, Mateusz Raczek, Kamil Labocha i Paweł Błaszczak. Odznaki

¹⁴⁸ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

¹⁴⁹ Tamże; AZMZOSP, Uchwała nr 2 walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego członków OSP w Myszkowie z 28.02.2016 roku, b.p.

¹⁵⁰ AOSP Myszków, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

„Wzorowy Strażak” otrzymali: Michał Stasiura, Paulina Adamczyk i Agnieszka Bajorek¹⁵¹.

9 lipca z Zarządu odeszli Zbigniew Labocha, Mateusz Labocha i Kamil Labocha. Po przeprowadzeni wyborów, nowy Zarząd stanowili: Jan Kaim – prezes, Sylwia Pluta – wiceprezes, Krzysztof Goc – naczelnik, Mirosław Kita – zastępca naczelnika, Bogdan Jędrycha – skarbnik, Marek Fiutek – sekretarz, Bartłomiej Kwiatkowski – gospodarz (po rezygnacji ze stanowiska z końcem 2017 roku, został zastąpiony przez Artura Budka – od 13 stycznia 2018 roku), Jakub Tokarski – kronikarz i Bożena Raczek – członek. Na początku sierpnia przystąpiono do przygotowania remizy do remontu centralnego ogrzewania, co zrealizowano od września do listopada dzięki wsparciu finansowemu Urzędu Miasta Myszkowa i Komendy Powiatowej PSP w Myszkowie. 3 listopada na comiesięcznym zebraniu Zarządu podjęto uchwałę o ustanowieniu honorowego wyróżnienia „Przyjaciel OSP Myszków”. Pierwszymi wyróżnionymi byli burmistrz Włodzimierz Żak i wiceprezes Zarządu Miejskiego OSP Dorota Ćwiląg. 25 listopada strażacy z OSP Myszków zorganizowali sprzedaż kalendarzy wśród mieszkańców miasta. Była to pierwsza tego typu akcja przeprowadzona w ramach tej OSP. Dochód przeznaczono na zakup 62 krzeseł do sali zebrań jednostki¹⁵².

Z początkiem 2018 roku OSP Myszków wsparła Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. Udostępniono baseny strażackie dla miejscowego klubu „morsów”. Zebrano 1000 zł, które zasiliły fundusz WOSP¹⁵³. W lutym trójka druhów wzięła udział w „VI Ogólnopolskich Mistrzostwach Strażaków OSP w Narciarstwie Alpejskim i Snowboardzie” (w narciarstwie alpejskim Karolina Nowak zajęła V miejsce, Aleksandra Skalska VII miejsce, a na snowboardzie Karol Jakubczyk zajął VI miejsce).

3 lutego na walnym zebraniu ze swojej funkcji zrezygnował długoletni prezes OSP Myszków. W jego miejsce wybrano dotych-

¹⁵¹ Tamże.

¹⁵² Tamże.

¹⁵³ Tamże.

czasową wiceprezes – Sylwię Plutę. Jan Kaim został wiceprezesem. 6 maja odznaczono go Medalem Honorowym im. Bolesława Chomicza. Kilka dni później, sztandar jednostki otrzymał Złoty Znak Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP, co jest najwyższym odznaczeniem nadawanym przez ZOSP RP¹⁵⁴.

Druhowie własnymi siłami wyremontowali szatnie strażaków wyjeżdżających do akcji. Dzięki dofinansowaniu Komendy Powiatowej PSP w Myszkowie zakupiono wentylator oddymiający i wazarkę do drzwi z funkcją cięcia pedałów.

W 2018 roku OSP brała udział w 30 akcjach gaszenia pożarów i 106 akcjach likwidacji miejscowych zagrożeń. Rok później w 45 akcjach gaszenia pożarów i 31 akcjach likwidacji miejscowych zagrożeń. Szczególnie dużą akcją było 61-godzinne gaszenie pożaru hali utylizacji odpadów VIG w dniach 15–18 sierpnia 2019 roku¹⁵⁵.

W ciągu 2019 roku w jednostce przeprowadzono remonty zaplecza socjalnego remizy. Liczne prace obejmowały m.in. położenie nowej wylewki betonowej i posadzki, nowej instalacji elektrycznej, modyfikację sieci gazowej i wodno-kanalizacyjnej, wymianę stolarki drzwiowej, remont dachu i sufitu nad pomieszczeniem. Wyremontowano też garaże i zamontowano w nich nowe bramy. Wyburzono przestarzały budynek garażu. 8 czerwca po rezygnacji Artura Budka, nowym gospodarzem OSP został Adam Wierzbowski. Jednostka tradycyjnie wzięła udział w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych. Drużyna męska zajęła w nich III miejsce¹⁵⁶.

¹⁵⁴ Tamże.

¹⁵⁵ Tamże.

¹⁵⁶ Tamże.

Tabela nr 2.

Liczba członków OSP Myszków w latach 1999–2018

Rok	Członkowie	Członkowie MDP	Członkowie honorowi	Członkowie wspierający
1999	51	7	2	-
2000	44	-	3	9
2001	30	2	3	9
2002	28	-	-	9
2003	47	-	-	11
2004	48	-	-	11
2005	47	-	-	9
2006	47	-	-	9
2007	47	-	-	35
2008	57	-	-	37
2009	57	-	-	37
2010	57	-	-	37
2011	57	-	-	37
2012	58	-	-	37
2013	58	-	-	37
2014	72	-	-	20
2015	71	-	-	29
2016	74	-	-	29
2017	77	-	-	23
2018	72	-	-	15

Źródło: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP 1999, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000–2001, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2002, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2004 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2007 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2008 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2009 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2010 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2011 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2012 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2013 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2014 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2015 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2016 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2017 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

Rozdział III

Ochotnicza Straż Pożarna Mrzygłódka

Mrzygłódka, jak wiele wsi w II Rzeczypospolitej składała się z drewnianych zabudowań, pokrytych słomą. Strach przed ewentualnym pożarem był jednym z przyczyn utworzenia Ochotniczej Straży Pożarnej. Inicjatorami byli mieszkańcy wsi, którzy należeli do OSP Mrzygłód: Szczepan Gębka, Władysław Hrut, Józef Kula, Teofil Orman, Jan Pucek s. Grzegorza, Andrzej Szewczyk i Michał Werner. Zamiar utworzenia straży wsparł wójt gminy Mrzygłód Teofil Marszałek, który udzielił strażakom pomocy finansowej z budżetu gminy oraz własnych środków finansowych. 17 listopada 1920 roku, na zebraniu wiejskim, mieszkańcy wsi, podjęli uchwałę o powołaniu „straży ogniowej”¹⁵⁷. Do pierwszego zarządu zostali wybrani: Jan Pucek – komendant, Teofil Orman – prezes, Władysław Hrut – skarbnik, Andrzej Szewczyk – gospodarz, Józef Kula – sekretarz oraz Józef Maszczyk, Stefan Pucek i Michał Werner – członkowie. Członkami OSP byli: Mieczysław Borówka, Antoni Buła, Ignacy Buła, Szczepan Gębka, Edward Hola, Władysław Kulis, Ryszard Pacan, Jan Pucek, Władysław Pucek i Władysław Rok¹⁵⁸.

W następnych latach strażacy zbierali środki finansowe na zakup sprzętu gaśniczego i mundurów. Pozyskiwano je między innymi z organizowanych zabaw tanecznych na Holowej Górcie, kwest ulicznych pod nazwą „Dzień Kwiatów” (panom wpinało kwiatek do butonierki, a paniom do włosów), dotacji Urzędu Gminy w Mrzygłódzie, dotacji Sejmiku Straży w Zawierciu oraz dobrowolnych datków. Sprzęt strażacki zakupiono w warszawskiej składnicy strażackiej (15 sztuk pasów ratunkowo bojowych, 10 sztuk toporków ze skórzanymi pochawkami, trąbka alarmowa, 2 sztuki mosiężnych kulistych pochodni, które w 1976 roku tra-

¹⁵⁷ Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Mrzygłódce (dalej: AOSP w Mrzygłódce), Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p.

¹⁵⁸ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 169.

fiły do Muzeum Pożarnictwa w Kłobucku). Sprzęt był przechowywany w prywatnych zabudowaniach gospodarczych Szczepana Gębki. Dzięki pomocy władz powiatowych i gminnych zakupiono również kaski (11 sztuk), lekkie bosaki z zębem (2 sztuki), a później w mundury (10 kompletów). W 1921 roku strażacy rozpoczęli kontrolę zabudowań wiejskich, zgodnie z wytycznymi okólnika strażackiego. Podwodę do przewozu sprzętu pożarniczego zabezpieczali: Józef Chwalba, Edward Hola, Antoni Raczek i Piotr Wójcik. Mieszkańcy wsi czynnie wspierali budowę remizy. 14 osób przekazało 48 sztuk drzew (świerk i sosna), a prace ciesielskie prowadzili Andrzej Pacan i Andrzej Hadziński. Tysiąc sztuk cegieł przekazał Jan Werner. Materiały budowlane przewieźli Józef Chwalba i Aleksy Białek. Pracami budowlanymi kierowali Antoni Nieszporek i Józef Maszczyk. Remizę wybudowano na działce przy ulicy Siewierskiej, na granicy pomiędzy Mrzygłódką i Mrzygłodem. Drewniany budynek oddano do użytku 21 października 1929 roku. Jednak dopiero pod koniec października dach pokryto papą oraz zamontowano wejściowe drzwi. Do remizy przeniesiono sprzęt strażacki. W 1930 roku za kwotę 700 zł zakupiono ręczną sikawkę¹⁵⁹. W 1931 roku jednostka została zobowiązana przez prezesa Zarządu Okręgu Zawierciańskiego OSP Aleksandra Erbe do wzięcia udziału w zawodach rejonowych, organizowanych 17 maja w Myszkowie. Mieli przybyć w pełnym bojowym rynsztunku i umundurowaniu¹⁶⁰.

W styczniu 1932 roku komendantem straży został Walerian Pacan. W okresie II Rzeczypospolitej strażacy działali zgodnie z mottem haftowanym na mundurach „Bogu na chwałę, ludziom na pożytek”. Uczestniczyli w regularnych ćwiczeniach oraz w akcjach pożarniczych. W październiku 1932 roku sześciu strażaków

¹⁵⁹ AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 5 – 10. Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 169–170.

¹⁶⁰ Archiwum Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Myszkowie, Materiały ekspozycyjne dotyczące historii Myszkowa, Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych Okręgu Zawierciańskiego przydzielonych do Rejonów na zawody w 1931 roku, b.p.

uczestniczyło w gaszeniu palących się zabudowań Wosika w Mrzygłodzie. Latem 1933 roku brali udział w gaszeniu podpalonych przez Sylwestra Borówkę pięciu zabudowań gospodarskich: Antoniego Kułacha, Piotra Kułacha, Jana Hadzińskiego, Agnieszki Kuli i Teodora Krytowskiego. Podpaleniu kolejnych trzech udaremniła „trójka kontrolna” (Jan Hadziński, Andrzej Kochel i Szczepan Bilnik), która przyłapała podpalacza na gorącym uczynku. Podpalacza sąd w Zawierciu skazał na 7 lat więzienia. Wodę do gaszenia pobierano ze zbiorników wodnych utworzonych poprzez zastawki na rowach. Strażacy prowadzili również profilaktykę przeciwpożarową w ramach pogadarek oraz kontrolę zabudowań. W 1935 roku z funduszy, jakie udało się zgromadzić strażakom oraz dzięki pomocy władz gminy zakupiono: węże tłoczne i ssawne oraz dwie prądnice. W 1937 roku strażacy brali udział w gaszeniu pożarów na terenie Mrzygłodu. W 1939 roku komendantem straży został Aleksander Hadziński¹⁶¹.

W 1933 roku przy OSP powstało kółko artystyczne pod kierownictwem Aleksandra Hadzińskiego i jego żony Ireny. Członkowie koła występowali w okolicznych remizach i pozyskiwali dla OSP pieniądze¹⁶².

Strażacy czynnie uczestniczyli w życiu Kościoła. Wystawiali warty przy grobie Chrystusa w Wielkanoc. Brali udział w procesjach Bożego Ciała oraz odpustach. Uczestniczyli również w uroczystościach państwowych. Wystawiali warty z okazji 3 Maja i 11 Listopada przy pomniku Powstańców Styczniowych w Mrzygłodzie oraz pomniku Nieznanego Żołnierza w Mrzygłodce.

W okresie kampanii wrześniowej 1939 roku 12 strażaków z Mrzygłódki walczyło w szeregach wojska polskiego. W czasie okupacji strażą nadal kierował Aleksander Hadziński. Do OSP należało 16 druhow. Część z nich włączyła się w działalność podziemia niepodległościowego. Ryszard Pacan, Władysław Kułach, Walerian Pacan, Teofil Orman, Paul Pacan, Bronisław Raczek

¹⁶¹ AOSP w Mrzygłodce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 13–16, 22. Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 170.

¹⁶² AOSP w Mrzygłodce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p.

i Paweł Kułach należeli do oddziału Stanisława Wencla ps. Twardy. Pomagała im również żona Ryszarda Pacana, Maria. W kolportowaniu podziemnej prasy pomagał 10-letni Tadeusz Kułach s. Pawła. W czerwcu 1943 roku Niemcy zarekwirowali mosiężne hełmy (11 sztuk) i prądnice, które były własnością OSP. W czasie okupacji Niemcy pozbawili życia czterech członków OSP. Byli to: Władysław Kułach, Teofil Orman, Paul Pacan i Walerian Pacan. W nocy z 26 na 27 czerwca 1944 roku, w czasie pacyfikacji Mrzygłódki przez niemieckiego okupanta, zginął Marian Marszałek z OSP Mrzygłód, który pomagał w gaszeniu palących się zabudowań gospodarczych¹⁶³.

Po zakończeniu działań wojennych, komendantem OSP został Antoni Buła, a jego zastępcą Marian Buła s. Franciszka. Z komendy straży pożarnych w Zawierciu otrzymano pierwszy sprzęt: węże strażackie, 2 prądnice i 10 szt. niemieckich hełmów wojskowych. W 1946 roku, strażacy przeprowadzili ćwiczenia bojowe oraz kontrolę przeciwpożarową na terenie gospodarstw chłopskich. Rozpoczęto też budowę, na placu obok szkoły, pomieszczenia na sprzęt rolniczy dla Ośrodka Maszynowego. Wacław Buła i Aleksander Hadziński, wiosną 1947 roku, oddali budynek do użytku. W 1947 roku strażacy otrzymali polecenie rozebrania starej remizy. Zastępcą komendanta ds. politycznych został Stanisław Załęcki. W 1948 roku OSP otrzymała od Komendanta Powiatowego Straży Pożarnych por. Jana Gawrońskiego pierwszą motopompę DKW – M800. 28 maja 1949 roku, zgodnie z decyzją Powiatowego Architekta, zakończono rozbiórkę starej remizy strażackiej. Pieniądze otrzymane ze sprzedaży działki, na której stała remiza, przeznaczono na zakup wyjściowych mundurów i czapek dla członków OSP (15 sztuk). W tym czasie, komendantem OSP był Bronisław Karolczyk, a jego zastępcą Stanisław Załęcki. Strażacy brali udział w obchodach świąt Wielkanocnych (straż przy grobie Jezusa), Bożego Ciała, św. Floriana, Dożynkach oraz pochodach z okazji 1 Maja i 22 Lipca. Pomimo zakazu władz administracyj-

¹⁶³ AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 24, 25, 27

nych strażacy uczestniczyli w mundurach, w obchodach świąt kościelnych¹⁶⁴.

Po rozbiórce remizy, sprzęt strażacki był przechowywany na posesji Bolesława Przewieźlika. 20 maj 1951 roku przeniesiono go do budynku nieczynnej w tym czasie szkoły podstawowej w Mrzygłódce. Strażacy, w czynie społecznym, wyremontowali jedno z pomieszczeń. Prace stolarskie wykonali Władysław Kułach i Stanisław Pacan. W ten sposób, w marcu 1953 roku oddano do użytku świetlicę OSP. Do OSP należało w tym czasie 30 druhów¹⁶⁵.

W 1956 roku strażacy otrzymali budynek Ośrodka Maszynowego, gdzie przeniesiono sprzęt strażacki. Obok wybudowano drewnianą wieżę, na której zamontowano elektryczną syrenę marki „Siemens” (10 czerwca). OSP otrzymała syrenę od Fabryki Urządzeń Mechanicznych w Porębie¹⁶⁶. 19 lipca 1959 roku, OSP otrzymała od Zarządu Wojewódzkiego Straży Pożarnych samochód „Dodge” z amerykańskiego demobilu oraz motopompę M-200 i M-800. W tym czasie prezesem Zarządu OSP był Marian Zimny, naczelnikiem Stanisław Załęcki, sekretarzem Marian Buła, skarbnikiem Marian Kułach, a gospodarzem Stanisław Pacan. 18 maja 1959 roku, z inicjatywy S. Załęckiego, przy OSP została założona młodzieżowa drużyna pożarnicza Związku Młodzieży Wiejskiej im. Janka Krasickiego. Składała się z 11 chłopców i 13 dziewcząt. W 1959 roku drużyna otrzymała od Komendanta Powiatowego Straży Pożarnej w Myszkowie kpt. Piotra Gawrońskiego umundurowanie oraz sprzęt strażacki (węże ssące i tłoczne, dwie prądownice, rozdzielacz). Kolejna drużyna młodzieżowo-harcerska powstała w 1960 roku. W jej skład wchodziło 14 harcerzy. W 1960 roku, obok remizy, zakupano stalową beczkę o pojemności 18 tys. litrów, która pełniła funkcję zbiornika przeciwpożarowego. Na wniosek kpt. Piotra Gawrońskiego oddano do OSP Przybynow motopompę OKW-800, a otrzymano moto-

¹⁶⁴ Tamże, s. 36, 38–39.

¹⁶⁵ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 549.

¹⁶⁶ Tamże.

pompę M-800. W 1962 roku, z powodu braku części zamiennych, samochód „Dodgę” został sprzedany na złom. OSP zakupiła samochód „Lublin” z Wojewódzkiej Komendy Milicji Obywatelskiej w Katowicach. W 1965 roku strażacy zwrócili się do gen. Wojciecha Jaruzelskiego o pomoc w wymianie silnika „Lublina”. Został on nieodpłatnie wymieniony w częstochowskiej jednostce wojskowej¹⁶⁷.

W październiku 1961 roku Zarząd OSP uzgodnił z przedstawicielem kina objazdowego, iż dwa razy w miesiącu będzie wyświetlany film w strażackiej sali. Miesiąc później OSP otrzymała od Okręgowego Zarządu Kin w Katowicach 100 stołków na wyposażenie sali kinowej. Zostały one przewiezione ciągnikiem z dwoma przyczepami wypożyczonym nieodpłatnie z Kółka Rolniczego w Mrzygłódce¹⁶⁸.

W 1961 roku rozpoczęto również starania o budowę nowej strażnicy na Holowej Górcie. Materiał zakupiono w 1961 roku z funduszy przekazanych przez Gromadzką Radę Narodową w Mrzygłódzie – 10 siągów kamienia od Andrzeja Pacana, 10 tysięcy sztuk cegły z cegielni w Korwinowie oraz zlasowano 50 m³ wapna palonego. Wykopano fundamenty na obiekt o wielkości 16 m X 10 m. Prace budowlane wykonali Gustaw Skabek i Władysław Surowiec. Niestety materiał budowlany utracono za długi – niezapłacone rachunki Fabryki Urządzeń Mechanicznych w Porębie za przewóz zespołu „Strażak” działającego przy OSP. Zespół powstał w 1961 roku pod kierownictwem Tadeusza Kułacha i Marii Buły z ZMW. Występował między innymi w Sokolnikach, Bliźcach, Tomiszowicach, Niwce, Winownie, Jaworzniku i Żarkach. W tym czasie prezesem Zarządu OSP był Wilhelm Bugaj¹⁶⁹.

18 marca 1964 roku powołano Komitet Budowy Strażnicy. Po zgromadzeniu materiałów budowlanych (80 m³ kamienia zwieziono z Włodowic już w 1963 roku) oraz drzewa przekazywanego przez mieszkańców Mrzygłódki (67 sztuk sosen i świerków), do-

¹⁶⁷ Tamże, s. 549–550. AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 46 b, 53.

¹⁶⁸ AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 46 a.

¹⁶⁹ Tamże, s. 44–45.

piero 10 kwietnia 1969 roku rozpoczęto budowę nowej strażnicy. Wszystkie prace, strażacy wykonali w czynnie społecznym. Fundusze na budowę pochodziły m.in. z darowizn uzyskanych w czasie uroczystości wbijania gwoździe w drzewiec sztandaru, oraz subwencji (60 tysięcy zł) otrzymanej od wojewody katowickiego gen. Jerzego Ziętka, subwencji Urzędu Powiatowego w Myszkowie, Urzędu Gminnego w Mrzygłódzie. 11 maja 1975 roku oddano do użytku nową remizę z salą widowiskową i dwoma garażami. Uroczystego otwarcia dokonał inspektor Zarządu Wojewódzkiego OSP w Katowicach płk. Lucjan Mędrzycki i komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Myszkowie kpt. Piotr Gawroński. W uroczystości uczestniczyli strażacy w OSP: Niwki, Światowit, Żarki, Nowa Wieś, Huta Stara, Będuszyce, Pińczycze, Żeliszawice, Smudzówka, Poręba, Mrzygłód i Myszków. W trakcie uroczystości mieszkańcy Mrzygłódki (52), przedstawiciele zaproszonych jednostek OSP, władz wojewódzkich i powiatowych przekazani na rzecz OSP 14 tysięcy zł¹⁷⁰.

Na początku lat 60-tych, władze partyjne i samorządowe chciały doprowadzić do połączenia OSP Mrzygłódka z OSP Mrzygłód. Jednak na skutek protestów mieszkańców Mrzygłódki, OSP utrzymała swą samodzielność. Starania mieszkańców spierał komendant Powiatowej Straży Pożarnej w Myszkowie kpt. Piotr Gawroński. Potwierdzeniem zaangażowania mieszkańców Mrzygłódki w działalność OSP było ufundowanie sztandaru dla jednostki. 14 czerwca 1964 roku nastąpiło uroczyste wręczenie sztandaru dla strażaków OSP Mrzygłódka. Dokonał go vice prezes Zarządu Wojewódzkiego OSP w Katowicach Julian Machura i kpt. Piotr Gawroński. Chrzestnymi sztandaru byli: Marian Buła s. Franciszka, Czesław Buła s. Edmunda i Czesław Buła s. Jana. Funkcję prezesa OSP pełnił Stanisław Goc s. Mikołaja, a naczelnikiem OSP był Bronisław Pałucha¹⁷¹.

¹⁷⁰ Starą remizę po Ośrodku Maszynowym rozebrano 13 czerwca 1984 roku. AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 45, 49, 65, 72, 75 – 76, 99. Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p.

¹⁷¹ AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 50. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 550.

W latach 60-tch, strażacy z OSP brali udział zarówno w akcjach prewencyjnych i gaszeniu pożarów na terenie swojej miejscowości, jak i w gaszeniu pożarów w okolicy, na przykład w Siewierzu (1963 – paliły się 3 domy i 68 stodoł), Niegowie (dwa razy), Leśniakach, Mrzygłodzie, Mirowie, Tomiszowicach, Nieradzie i Jaworzniku. Jednocześnie, pomimo zakazu wydanego przez władze powiatowe, strażacy brali udział w obchodach świąt kościelnych. 8 maja 1967 roku uczestniczyli w zabezpieczeniu kolarskiego „Wyścigu Pokoju” na trasie Koziągłowy – Siedlec Duży. 18 października 1968 roku drużyna w składzie: Stanisław Załęcki, Zbigniew Szargut, Stanisław Goc s. Mikołaja, Kazimierz Buła i Henryka Bugaj zajęła III miejsce w Olimpiadzie Wiedzy Pożarniczej, która odbyła się w Ustroniu. Do czerwca 1969 roku drużyny OSP brały udział 16 razy w zawodach pożarniczych na terenie powiatu myszkowskiego, młodzieżowa drużyna męska pięć razy, a żeńska dwa razy. Młodzieżowa drużyna męska zajęła II miejsce w zawodach zorganizowanych na terenie katowickiego lotniska¹⁷².

W latach 1945–1966 strażacy brali udział w gaszeniu następujących pożarów na terenie Mrzygłódki i Sikorki:

- na posesji Michała Kęmpy spłonęła stodoła i obory,
- na posesji Edwarda Buły spłonęła stodoła, strażacy obronili przed spalaniem stodoły: Leona Jaworskiego, Władysława Wieczorka i Józefa Skórki,
- na posesji Skabka spłonęła stodoła,
- na posesji Bolesława Przewieźlika spłonął dom mieszkalny, strażacy obronili przed spalaniem stodołę,
- na posesji Władysława Wolnego w Sikorce spłonął dom mieszkalny,
- na posesji Stefana Surowca spłonęła stodoła, strażacy obronili przed spalaniem stodoły: Jana Holi i Antoniego Wieczorka,
- na posesji Rakowieckiego ugaszono pożar stodoły,
- na posesji Władysława Pacana ugaszono pożar od spięcia elektrycznego,

¹⁷² AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 48 – 49, 55, 57, 59, 61.

- na posesji Stanisława Pucka ugaszono pożar,
- na posesji Zbigniewa Szarguła ugaszono pożar słupa wysokiego napięcia.

Strażacy brali również udział w gaszeniu pożarów lasów na terenie Mrzygłódki (3 razy) i Nierady (2 razy)¹⁷³

W połowie lat 70-tych strażacy nadal brali udział w akcjach prewencyjnych – kontrola zabudowań, punktów omłotowych i zbiorników wodnych. Uczestniczyli w świętach innych jednostek OSP, świętach kościelnych i państwowych oraz dożynkach. W 1971 roku Zarząd podjął uchwałę o paleniu zniczy na grobach zmarłych strażaków w dzień Wszystkich Świętych. W 1975 roku, w skład Zarządu wchodził: Stanisław Goc – prezes, Stanisław Załęcki – naczelnik, Stanisław Beliczyński – vice prezes, Tadeusz Kula – zastępca naczelnika ds. kultury i młodzieży, Stanisław Pacan s. Mariana – zastępcy naczelnika ds. technicznych, Marian Buła – sekretarz i Kazimierz Borówka – gospodarz. Jednostka otrzymała 12 mundurów wyjściowych. 22 września 1976 roku otrzymała z myszkowskiej straży pożarnej dwukołową przyczepę na tłoczne węże. 10 października 1977 roku strażacy otrzymali nowy samochód marki „Żuk”. Przekazania dokonał kpt. Piotr Gawroński. Zastąpił on „Lublina”, do którego brakowało zamiennych części i został sprzedany 20 czerwca 1976 roku. Lata 70-te, to okres licznych sukcesów członków OSP w konkursach strażackich, m.in. „Walczyliśmy z czerwonym kurem” – III miejsce w województwie katowickim (1970), „Nasza wieś bez pożaru” – I miejsce w Polsce (1972), „Płoszymy czerwonego kura” – I miejsce w Polsce (1975). Drużyny brały udział w Zawodach w Myszkowie zajmując w 1971 roku drużyna młodzieżowa II miejsce, OSP – III miejsce. W sumie, w latach 70-tych jednostka za udział w konkursach i zawodach otrzymała 37 500 zł oraz sprzęt strażacki i mundury¹⁷⁴.

Od 1979 roku, w związku ze zmianami administracyjnymi, OSP Mrzygłódka podlegała pod Zarząd Gminny Związku Stra-

¹⁷³ Tamże, s. 56.

¹⁷⁴ AOOSP w Mrzygłódce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p. Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 67, 73, 82–84, 87–88.

ży Pożarnych we Włodowicach. W 1980 roku OSP otrzymała komplet węży ssawnych i mundury wyjściowe (10 sztuk). Na zawodach gminnych we Włodowicach drużyna OSP zajęła III miejsce, a drużyna młodzieżowa II miejsce. 22 sierpnia 1982 roku, po wysłaniu pisma do gen. Wojciecha Jaruzelskiego, otrzymano z jednostki wojskowej w Międzyrzeczu beczkowóz „STAR-A 26P” wraz z częściami zapasowymi, nazwany przez strażaków „BABKA”. Kolejny sprzęt gaśniczy jednostka otrzymała w 1986 roku. 24 marca Rejonowa Komenda Państwowej Straży Pożarnej przekazała do OSP dwie motopompy PO-5: M-300 i M-800¹⁷⁵.

18 grudnia 1984 roku, na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym OSP Mrzygłódka, ustąpili ze względu na stan zdrowia naczelnik Stanisław Załęcki i sekretarz Marian Buła oraz prezes Stanisław Goc i gospodarz Romuald Tworek, który osiedlił się w Mrzygłódzie i poprosił o przeniesienie do OSP Mrzygłód. Do nowego Zarządu weszli: Eugeniusz Kułach – prezes, Bogusław Borówka – naczelnik, Stanisław Olmiński – sekretarz i Józef Borówka – gospodarz. S. Załęcki otrzymał tytuł Honorowego i Dożywotniego Naczelnika OSP Mrzygłódka. Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej został wybrany Władysław Surówka w miejsce Mieczysława Etryka. Od 1987 roku, po zamieszkaniu Bogusława Borówki w Katowicach, naczelnikiem OSP był Tadeusz Kułach¹⁷⁶.

W 1985 roku, w związku z przyłączeniem Mrzygłódki do Myszkowa, OSP zaczęła podlegać pod zarząd myszkowski OSP. W kwietniu tego roku Zarząd Powiatowy straży pożarnych nakazał OSP przekazać samochód „ŻUK” do OSP Poczesna. W latach 1985–1987 przy strażnicy wybudowano: salę konsumpcyjną (9 × 7 m), zaplecze gospodarcze, kotłownię, wymieniono: podłogę w głównej sali i kuchni, pokrycie dachu oraz założono centralne ogrzewanie. W strażnicy wymieniono też instalację elektryczną oraz otynkowano ją. Jednostka brała czynny udział we współza-

¹⁷⁵ AZMZOSP, OSP Mrzygłódka, b.p. AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 91–92, 95. 12 grudnia 1987 roku samochód został przekazany na stan ewidencyjny Rejonowej Komendy Straży Pożarnej w Myszkowie.

¹⁷⁶ AOSP w Mrzygłódce, Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 100–101 111.

wodnictwie strażackim myszkowskich OSP. Przez kilka lat plasowała się w pierwszej trójce, a w 1989 roku zajęła I miejsce¹⁷⁷.

8 maja 1990 roku, po rezygnacji Tadeusza Kułacha, naczelnikiem OSP został Krzysztof Domagała. W związku z długotrwałą chorobą Mariana Kułacha skarbnikiem wybrano Andrzeja Bułę. W trakcie zebrania sprawozdawczo-wyborczego, które miało miejsce 27 stycznia 1991 roku wybrano nowe władze OSP. Do Zarządu weszli: Eugeniusz Kułach – prezes, Krzysztof Domagała – vice prezes, naczelnik, Konrad Kułach – vice prezes, Stanisław Olmiński – sekretarz, Andrzej Buła – skarbnik, Józef Borówka – gospodarz, Stanisław Załęcki – kronikarz i Czesław Buła s. Jana – członek, a do Komisji Rewizyjnej: Bogusław Borówka – przewodniczący, Adam Kułach – sekretarz i Jan Hadziński – członek. Kolejne zebranie sprawozdawczo-wyborcze odbyło się 21 stycznia 1996 roku. Do Zarządu wybrano następujących druhów: Eugeniusz Kułach – prezes, Krzysztof Domagała – prezes, naczelnik, Stanisław Olmiński – vice prezes, Tomasz Duda – vice naczelnik, Bogusław Borówka – sekretarz, Andrzej Buła – skarbnik, Fryderyk Konieczniak – gospodarz, Stanisław Załęcki – kronikarz i Czesław Buła s. Jana – członek, a do Komisji Rewizyjnej: Marian Buła – przewodniczący, Stanisław Goc i Czesław Buła s. Eugeniusza – członkowie¹⁷⁸. W latach 90-tych, podobnie jak we wcześniejszych latach, kontynuowano kontrole przeciwpożarowe na terenie Mrzygłódki i Sikorki. Strażacy brali udział w akcjach ratowniczych i gaśniczych na terenie całego Myszkowa, np. w 1997 roku pięć razy gasili pożar w okolicach lasu będuskiego i budynku mieszkalnego oraz gospodarczego na Gruchli, pompowali wodę z zalanych piwnic i garaży w Myszkowie przy ulicy Prusa i Krasickiego (pięć razy), w Mrzygłódzie (dwa razy) i w szkole podstawowej w Mrzygłódce (cztery razy), a w 2000 roku gasili pożar przy lesie na Sikorce, pompowali wodę z zalanych piwnic w Myszkowie i Mrzy-

¹⁷⁷ AOSP w Mrzygłódce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p. Kronika OSP Myszków Mrzygłódka, s. 102–104.

¹⁷⁸ AOSP w Mrzygłódce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p. Tamże, s. 111.

głodzie¹⁷⁹. Brali również udział w obchodach świąt państwowych i kościelnych. Co roku roznoszono kalendarze strażackie i brano udział w zawodach oraz ćwiczeniach strażackich. W ramach akcji prewencyjnej prowadzono pogadanki dla młodzieży szkolnej oraz organizowano konkursy rysunkowe „Straż w oczach dziecka”. W remizie organizowane były punkty głosowania w wyborach do sejmiku i rad narodowych oraz zabawy i wesela. Sukcesywnie modernizowano kuchnię, garaż, dokonywano zakupu mundurów, ubrań ćwiczebnych oraz węży strażackich. Zmieniono pokrycie dachu remizy – położono nowe płyty eternitowe (1995 rok). W 1999 roku zdemontowano starą spaloną syrenę elektryczną oraz zamontowano syrenę przekazaną nieodpłatnie przez Myszkowskie Zakłady Papiernicze. W 1995 roku Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza zajęła I miejsce w zawodach o Puchar Burmistrza Myszkowa (grupa wiekowa 14–16 lat), a rok później II miejsce¹⁸⁰.

16 lipca 2000 roku obchodzono 80 lecie działalności OSP. OSP Mrzygódka otrzymała nowy sztandar, który udekorowano Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. Najwyższą komandorię strażacką – Złoty Znak Związku Ochotniczych Straży Pożarnych otrzymał Stanisław Motylewski. Złotymi, Srebrnymi i Brązowymi Medalami „Za Zasługi dla Pożarnictwa” oraz odznaką „Strażak Wzorowy” uhonorowano 29 strażaków. W uroczystości wzięli udział m.in. prezes Zarządu Wojewódzkiego Śląskiego ZOSP RP Alojzy Grzegorzcyk, senator RP, vice prezes Zarządu Wojewódzkiego Śląskiego ZOSP RP Grzegorz Lipowski, bryg. Janusz Skulik – zastępca komendanta Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach, st. bryg. Stefan Gawroński i Ireneusz Skubis – członkowie Prezydium Zarządu Wojewódzkiego Śląskiego ZOSP RP, Ryszard Chachulski – starosta powiatu myszkowskiego, Zbigniew Knoff – burmistrz Myszkowa, Czesław Miklas – przewodniczący Rady Miasta Myszkowa, Dariusz Caban – komendant powiatowy PSP i Zdzisław Duda – komendant miejski OSP, a także delegacje

¹⁷⁹ AOSP w Mrzygódce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p. AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000–2001, b.p.,

¹⁸⁰ AOSP w Mrzygódce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p.

i poczty sztandarowe z 17 OSP. Po uroczystej mszy św. w Sanktuarium Wniebowzięcia NMP Mrzygłodzkiej ksiądz prałat Zdzisław Skrzek poświęcił nowy sztandar, który otrzymała OSP¹⁸¹.

18 lutego 2001 roku wybrano nowy Zarząd w składzie: Eugeniusz Kułach – prezes, Piotr Przewieźlik – vice prezes, naczelnik, Bronisław Gołda – vice prezes, Michał Hadziński – zastępca naczelnika, Bogusław Borówka – sekretarz, kronikarz, Stanisław Olmiński – skarbnik, Fryderyk Konieczniak – gospodarz, Łukasz Hamerla i Czesław Buła s. Jana – członkowie. Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Adam Duda – przewodniczący, Marian Buła i Adam Kurczyński – członkowie. 24 kwietnia 2002 roku OSP otrzymała, zakupiony przez Urząd Miasta w Myszkowie od OSP w Markowicach, samochód bojowy „Mercedes” (rok produkcji 1975). Nieczynny od dwóch lat samochodu „STAR 26P” został złomowany¹⁸². W następnym roku strażacy przeprowadzili prace remontowe na terenie remizy. Wyremontowano kuchnię, wykonano dwa parapety zewnętrzne, cztery stoły świetlicowe i dwa wieszaki na garderobę oraz pomalowano 102 krzesła. Na walnym zebraniu sprawozdawczo-wyborczym, 22 lutego 2004 roku, odwołano ze składu Zarządu M. Hadzińskiego i Ł. Hamerłę, a z Komisji Rewizyjnej A. Kurczyńskiego. W ich miejsce powołano Krzysztofa Domagałę, Zbigniewa Rauka i Mariusz Pniakowskiego do Zarządu i Ryszarda Bułę do Komisji Rewizyjnej¹⁸³.

Na kolejnym zebraniu sprawozdawczo-wyborczym, 12 marca 2006 roku, dokonano zmian w Zarządzie. W jego skład weszli: Zbigniew Rauk – prezes, Piotr Przewieźlik – vice prezes – naczelnik, Bronisław Gołda – vice prezes, skarbnik, Marcin Wojtkowiak – zastępca naczelnika, Eugeniusz Kułach – sekretarz, Fryderyk Konieczniak – gospodarz, Paweł Hamerla, Czesław Buła s. Jan i Mariusz Buła – członkowie. Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Ryszard Buła – przewodniczący, Kazimierz Borówka – wiceprzewodniczący i Adam Kułach – sekretarz. W 2005 roku

¹⁸¹ AOSP w Mrzygłodce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p. Sztandar z 1940 roku został złożony w gablocie izby pamięci OSP.

¹⁸² AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p.,

¹⁸³ Tamże, Zebrania sprawozdawcze 2003 r., b.p.

strażacy wyremontowali świetlicę młodzieżową, gdzie m.in. organizowano dyskoteki i zajęcia dla młodzieży. Wokół boiska sportowego wycięli 30 sztuk topoli, a w ich miejsce posadzili 90 sztuk sadzonek klonów. Uczestniczyli w gaszeniu traw obok „SOKPOLU” w Myszkowie, pożaru w Odlewni Żeliwa na Gruchli, gaszeniu lasu w Porębie, łąk i lasu na Sikorce (osiem razy), wypompowaniu wody z zalanych piwnic i garaży w Myszkowie, Mrzygłodzie i Mrzygłodce oraz usuwaniu śniegu z dachów szkół w Myszkowie i Mrzygłodce. W następnym roku OSP otrzymała nowy sprzęt, m.in. radiotelefon, pompę pływającą i piłę spalinową¹⁸⁴. W 2008 roku nastąpiły zmiany w składzie Zarządu – Andrzej Hola został wiceprezesem, Bronisław Gołda skarbnikiem, Krzysztof Domagała gospodarzem, a przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Piotr Bombski. OSP otrzymała samochód bojowy „DENIS”, ale bez wyposażenia¹⁸⁵. W 2009 roku strażacy zakończyli przebudowę garażu, a OSP pozyskała pompę szlamową, agregat prądotwórczy, radiostację samochodową, 8 sztuk kasków ochronnych, 8 kompletów umundurowania ochronnego i 4 sztuki węży strażackich W-75 i dwie sztuki W-52¹⁸⁶.

Kolejne zebranie sprawozdawczo-wyborcze odbyło się 20 marca 2011 roku. W skład Zarządu zostali wybrani: Zbigniew Rauk – prezes, Grzegorz Buła – wiceprezes-naczelnik, Piotr Przewieźlik – wiceprezes, Adam Karpień – zastępca naczelnika, Eugeniusz Kułach – sekretarz, kronikarz, Bronisław Gołda – skarbnik, Krzysztof Domagała – gospodarz i Czesław Buła s. Jana – członek. Natomiast do Komisji Rewizyjnej wybrano: Piotr Bombski – przewodniczący, Adam Kułach – wiceprzewodniczący i Czesław Buła s. Edmunda – sekretarz¹⁸⁷. W 2011 roku, po śmierci Bronisława Gołdy, stanowisko skarbnika objął Grzegorz Buła. Kolejne zmiany w Zarządzie nastąpiły w 2012 roku. Czesław Buła s. Jana

¹⁸⁴ Tamże, Zebrania sprawozdawcze 2005 r., b.p. Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, b.p. AOSP w Mrzygłodce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p.

¹⁸⁵ AMZOSP, Zebrania sprawozdawcze 2008 rok, b.p.

¹⁸⁶ AOSP w Mrzygłodce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p.

¹⁸⁷ Tamże, Zebrania sprawozdawcze 2010 rok, b.p.

został wiceprezesem, Tobiasz Buła gospodarzem, a Krzysztof Buła i Adam Raczek członkami zarządu¹⁸⁸.

9 czerwca 2012 roku OSP, dzięki pomocy wicestarosty myszkowskiego Jana Kierasa, dokonała uroczystego otwarcia boiska piłkarskiego na terenie placu sportowego. Teren palcu został wyrównany. Posiano nową trawę oraz zamontowano nowe bramki. Plac ten OSP otrzymała do użytkowania w 1978 roku od dyrekcji Zakładu Trzody Chlewnej we Włodowicach i Urzędu Gminy we Włodowicach. W 1980 roku OSP stała się właścicielem placu¹⁸⁹.

Kolejne zebranie sprawozdawczo-wyborcze odbyło się 13 marca 2016 roku. W skład Zarządu zostali wybrani: Przemysław Przewieźlik – prezes, Krystian Zaporowski – vice prezes, naczelnik, Mateusz Szymocha – vice naczelnik, Zbigniew Rauk – sekretarz, Artur Kułach – skarbnik, Dawid Borówka – gospodarz i Tomasz Skabek – członek, a do Komisji Rewizyjnej weszli: Adam Karpiel – przewodniczący, Adam Kułach – sekretarz i Czesław Buła s. E. – członek¹⁹⁰. W 2018 roku doszło do zmiany w składzie Zarządu. Funkcję skarbnika objęła Beata Pochodnia¹⁹¹.

Po 2010 roku nastąpił spadek liczby członków OSP. Był to niewątpliwie skutek wyjazdów mieszkańców do pracy zagranicą oraz do innych miejscowości na terenie Polski. Zanikła również działalność młodzieżowej drużyny pożarniczej (patrz tabela nr 3).

Tabela nr 3.

Liczba członków OSP Mrzygłódka w latach 1999–2018

Rok	Członkowie	Członkowie MDP	Członkowie wspierający	Członkowie honorowi
1999	35	8	112	14
2000	35	8	112	11
2001	34	9	114	10

¹⁸⁸ Tamże, Zebrania sprawozdawcze 2012 rok, b.p.

¹⁸⁹ AOSP w Mrzygłódce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p.

¹⁹⁰ AOSP w Mrzygłódce, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II, b.p.

¹⁹¹ AMZOSP, Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

Rok	Członkowie	Członkowie MDP	Członkowie wspierający	Członkowie honorowi
2002	32	42	113	10
2003	36	1	29	9
2004	36	1	91	9
2005	35	-	94	9
2006	34	-	94	8
2007	36	10	132	7
2008	30	8	138	8
2009	30	8	140	9
2010	30	5	127	8
2011	20	b.d.	142	7
2012	22	-	137	6
2013	15	-	145	7
2014	18	-	140	6
2015	20	-	140	4
2016	21	-	164	2
2017	19	-	b.d.	4
2018	21	-	64	4

Źródło: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP 1999, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000-2001, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2002, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2004 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2007 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2008 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2009 rok, b.p. Zebrania sprawozdawcze 2010 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2011 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2012 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2013 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2014 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2015 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2016 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2017 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

W latach 2011–2018 strażacy brali udział, w zależności o potrzeb, w akcjach gaśniczych i walce z podtapianiami, np. w 2014 roku osiem razy wyjeżdżano do gaszenia pożarów łąk i lasów oraz raz do gaszenia pożaru domu, a w 2015 roku dwa razy wypom-

powywano wodę z podtapianych budynków. W 2016 i 2018 roku strażacy wzięli udział w poszukiwaniu zaginionej osoby, w rejonie Mrzygłodu. Rok później nie brali udziału w żadnej akcji pomocowej¹⁹². Co roku drużyna OSP uczestniczyła w zwozach gminnych. Druhowie brali udział w kursach i szkoleniach. Jednostka brała również udział w obchodach świąt państwowych i kościelnych.

¹⁹² AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze 2014 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2015 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2016 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2017 rok, b.p., AMZOSP, Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

Rozdział IV

Ochotnicza Straż Pożarna Będusz

Duże straty spowodowane pożarami drewnianych domów krytych słomą i brak specjalistycznego sprzętu do gaszenia, spowodowały potrzebę utworzenia jednostki ochotniczej straży pożarnej. Na początku w 1926 roku mieszkańcy Będusza: Roman Balcerowski, Szczepan Konieczniak, Szczepan Bugaj i Antoni Kowalczyk, wspierani przez sekretarza gminy Pińczyce Hetmańczyka, rozpoczęli starania o uzyskanie odpowiedniego urzędowego zezwolenia. Po dopilnowaniu wszelkich formalności, 15 lipca 1926 roku na placu szkolnym w Będuszu sołtys Jan Noczyński i inicjatorzy utworzenia OSP, podczas ogólnego zebrania gromadzkiego, ogłosili powstanie jednostki. Tego dnia do straży wstąpiło 36 mężczyzn, wybrano też pierwszy Zarząd w składzie: Roman Balcerowski – prezes, Stanisław Piecuch – naczelnik, Piotr Ludwig – sekretarz, Michał Będkowski – skarbnik, Szczepan Konieczniak – gospodarz i Szczepan Bugaj – członek. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Józef Garas i Antoni Kowalczyk. W październiku tego roku, dzięki ofiarności lokalnej społeczności i pobraniu tzw. „wpisowego” w wysokości 1 i 3 zł, zakupiono podstawowy sprzęt gaśniczy¹⁹³. Siedzibą straży ogniowej był budynek domu ludowego¹⁹⁴.

W celu pozyskania środków finansowych na zakup kolejnego sprzętu Zarząd urządzał zabawy taneczne i loterie fantowe. Strażacy przeprowadzali własne ćwiczenia, ale też uczestniczyli w tych organizowanych w ramach struktur powiatowych¹⁹⁵. W 1931 roku OSP w Będuszu została zobowiązana przez prezesa Zarządu Okręgu Zawierciańskiego OSP Aleksandra Erbe do wzięcia udziału w zawodach rejonowych w dniu 17 maja tego roku

¹⁹³ Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu [dalej: AOSP Będusz], OSP Będusz – sprawozdania, Historia Ochotniczej Straży Pożarnej „Będusz” w Myszkowie, b.p.

¹⁹⁴ AOSP Będusz, Rys historyczny OSP Będusz, b.p.

¹⁹⁵ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Historia Ochotniczej Straży..., b.p.

w Myszkowie. Druhowie, podobnie jak strażacy z innych jednostek Okręgu Zawierciańskiego, mieli obowiązek zgłosić się na zawody w pełnym posiadanym umundurowaniu¹⁹⁶. Drużyna zajęła 4 miejsce¹⁹⁷.

Druhowie chętnie uczestniczyli w tego typu zawodach, bo mogli na nich, w ramach nagród, otrzymać dodatkowy sprzęt. W 1933 roku, dzięki ofiarności mieszkańców Będusza, Zarząd zakupił plac pod budowę remizy strażackiej. Jeszcze w tym samym roku wybudowano ją. Podczas budowy mieszkańcy pracowali społecznie. Była to pierwsza taka inwestycja w ówczesnej gminie Pińczycze¹⁹⁸. Uchwałą Zarządu Kieleckiego Okręgu Wojewódzkiego Związku Straży Pożarnych RP z 3 września 1937 roku Roman Stankowski, Władysław Konieczniak, Marcei Czarnecki i Zygmunt Czarnecki zostali odznaczeni „Znakiem za wysługę 10 lat”¹⁹⁹. Do 1939 roku OSP prowadziła ożywioną działalność kulturalno-oświatową. Założono amatorski zespół teatralny, który urządzał przedstawienia dla mieszkańców Będusza, Pińczyc, Żeliszawic, Mrzygłodu i Mrzygłódki. Oprócz Stanisława Piecucha, naczelnikami OSP w tym czasie byli: Piotr Pietrzak, Władysław Konieczniak i Józef Żyła²⁰⁰.

Straż działała także w czasie okupacji hitlerowskiej, ale w sposób ograniczony i pod kontrolą Niemców. Przez pewien czas w ogóle zawieszono jej funkcjonowanie. Przyczyną było rozproszenie się części strażaków w trakcie działań wojennych, ale także dokonywane przez okupantów liczne aresztowania. W czasie wojny naczelnikiem straży był Józef Żyła. W 1941 roku dzięki jego inicjatywie władze okupacyjne zgodziły się na wybudowanie prze-

¹⁹⁶ Archiwum Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Myszkowie, Materiały ekspozycyjne dotyczące historii Myszkowa, Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych Okręgu Zawierciańskiego przydzielonych do Rejonów na zawody w 1931 roku, b.p.

¹⁹⁷ *Z działalności Okręgów*, „Życie Strażackie” 1931, nr 3, s. 21.

¹⁹⁸ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Historia Ochotniczej Straży..., b.p.

¹⁹⁹ *Odznaczenia*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 5, s. 69.

²⁰⁰ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Historia Ochotniczej Straży..., b.p.

ciwpożarowego zbiornika wodnego. Żyła uzyskał też od Niemców motopompę na wozie konnym. Wszelka inna aktywność straży poza przeciwpożarową była zabroniona²⁰¹.

Po wojnie kontynuowano działalność. W 1945 roku w OSP było 24 członków, a Zarząd przystąpił do organizowania drużyny żeńskiej, która powstała w lipcu tego roku i liczyła 16 osób. Była to pierwsza taka drużyna po wojnie w powiecie zawierciańskim. Zaraz też strażacy z Będusza wyróżnili się ofiarnością w gaszeniu pożaru w Mrzygłódce. Otrzymali za to dyplom uznania od Zarządu Okręgowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Katowicach. Z kolei Wojewódzka Komenda Straży Pożarnych w Katowicach przekazała kompletne umundurowanie dla drużyny żeńskiej. W 1947 roku w miejscu starej remizy wybudowano nową. Nowopowstała remizo-świetlica dysponowała scenką teatralną. Można było kontynuować działalność kulturalno-oświatową. Funkcjonowanie OSP cieszyło się dużym uznaniem społeczności lokalnej. Do jednostki wstępowały młode osoby. Szczególną aktywnością wykazywali się członkowie Zarządu: Józef Żyła, Władysław Marek, Jan Peron i Feliks Wrona. Dzięki ich inicjatywom wybudowano drugi przeciwpożarowy zbiornik wodny i ulepszano nawierzchnię dróg²⁰².

W 1950 roku naczelnikiem OSP został Marian Hom. Nowy Zarząd dokonał zakupu pierwszego samochodu „gazik” (GAZ-67). Następnym autem był „Packard”²⁰³.

W 1960 roku prezesem Zarządu był Jan Peron, naczelnikiem i I wiceprezesem Marian Hom, II wiceprezesem Kazimierz Skórka²⁰⁴. Rok później odbyło się Walne Zebranie, podczas którego nastąpiła zmiana na stanowisku II wiceprezesa, Kazimierza Skórkę zastąpił Mieczysław Wyszyński. 16 lutego 1964 roku II wice-

²⁰¹ Tamże.

²⁰² Tamże.

²⁰³ Tamże.

²⁰⁴ AOSP Będusz, Rys historyczny OSP Będusz, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*, Myszków 2010, s. 553.

prezesem został Józef Żyła²⁰⁵. 14 września 1964 roku doszło do zebrania mieszkańców wsi Będusz. Przewodniczył sołtys Władysław Marek. Przedstawił on zebranym sprawę przekazania ochotniczej straży dotychczasowego placu szkolnego wraz z budynkiem. Drugą połowę placu, wraz z barakiem szkolnym, otrzymało Kółko Rolnicze w Będuszu. Zebrani wyrazili zgodę. Sołtys stwierdził też, że istnieje potrzeba budowy nowej remizo-świetlicy, gdyż dotychczasowa była za ciasna na przechowywany sprzęt i posiadała niewygodny dojazd dla samochodów²⁰⁶.

Ważnym wydarzeniem dla strażaków i całej społeczności lokalnej było nadanie sztandaru w dniu 14 lipca 1968 roku. Ufundowała go społeczność Będusza. Z tego czasu znamy skład Zarządu, którego prezesem był Jan Żelezik, naczelnikiem Marian Hom, wiceprezesem Stanisław Wywiół, sekretarzem Władysław Marek, skarbnikiem Zygmunt Konopka, gospodarzem Tadeusz Bubel, a Kazimierz Skórka członkiem²⁰⁷.

W 1970 roku wybrano nowy Zarząd: Stanisław Wywiół – prezes, Włodzimierz Machura – naczelnik, Stefan Jakubczyk – zastępca, Stefan Sikora – sekretarz, Marta Hom – skarbnik, Władysław Nowak – gospodarz i Henryk Płaczkowski – członek²⁰⁸. Od 15 lutego 1971 roku Zarząd OSP pracował w składzie: Jan Żelezik – prezes, Marian Hom – naczelnik, Stanisław Wywiół – zastępca, Władysław Marek – sekretarz, Zygmunt Konopka – skarbnik, Tadeusz Bubel – gospodarz, Marta Hom i Kazimierz Skórka – członkowie. W skład Komisji Rewizyjnej wchodziło: Zygmunt Kitala – przewodniczący, Antoni Szopiński i Marcei Garczek – członkowie. Do OSP należało 22 członków czynnych i 10 członków wspierających. W 1970 roku założono drużynę młodzieżową (na początku 1973

²⁰⁵ AOSP Będusz, Rys historyczny OSP Będusz, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 553.

²⁰⁶ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Protokół z odbytego zebrania wsi Będusz z 14 września 1964 roku, b.p.

²⁰⁷ AOSP Będusz, Rys historyczny OSP Będusz, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 553.

²⁰⁸ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Historia Ochotniczej Straży..., b.p.

roku było to 15 osób). Młodzież, członkowie Związku Młodzieży Wiejskiej zagospodarowali świetlicę OSP. W tym czasie jednostka dysponowała otrzymanym z Powiatowej Komendy Straży Pożarnej samochodem „Star 21”, a stary wóz pożarniczy (prawdopodobnie było to „Packard”) oddano na złom. W 1971 roku strażacy przeprowadzili kontrole przeciwpożarowe Będusza i Potaszni. 10 zespołów kontrolnych stwierdzało głównie brak porządku na podwórkach i strychach, a także reperowanie bezpieczników drutem. Pouczeni gospodarze szybko usunęli nieprawidłowości. Kontrole były na tyle skuteczne, że w takcie roku na terenie podlegającym OSP był tylko jeden pożar. W 1972, 1974, 1975 i w 1977 roku podobnie. W sprawozdaniu za 1973 rok napisano o znikomej liczbie pożarów. W 1976 roku na podlegającym OSP nie było żadnego pożaru, ale straż wyjechała trzy razy na akcje gaśnicze do Huty Starej, Pińczyc i Labrów²⁰⁹.

13 lutego 1972 roku na czele Zarządu stali już Stanisław Wywiół – prezes i Włodzimierz Machura – naczelnik. Resztę Zarządu stanowili: Ryszard Skórka – sekretarz, Marta Hom – skarbnik, Władysław Nowak – gospodarz, Stefan Jakubczyk i Henryk Płaczkowski – członkowie. Komisja Rewizyjna pozostała bez zmian. Wiadomo, że OSP liczyła wtedy 24 członków czynnych i 12 wspierających. Zakupiono 10 mundurów dla drużyny młodzieżowej, tak żeby wszyscy druhowie posiadali kompletne umun-

²⁰⁹ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 15 lutego 1971 roku do 13 lutego 1972 roku, b.p.; tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 13 lutego 1972 roku do 11 lutego 1973 roku, b.p.; tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 11 marca 1973 roku do 3 marca 1974 roku, b.p.; tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 3 marca 1974 roku do 15 lutego 1975 roku, b.p.; tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 15 lutego 1975 roku do 22 lutego 1976 roku, b.p.; tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 22 lutego 1976 roku do 13 lutego 1977 roku, b.p.; tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 13 lutego 1977 roku do 13 lutego 1978 roku, b.p.

durowanie. Gromadzono też materiał budowlany pod budowę nowej remizo-świetlicy²¹⁰.

Na początku 1973 roku składy Zarządu i Komisji Rewizyjnej pozostały bez zmian (dopiero 3 marca 1974 roku uchwałą podjętą na walnym zebraniu Ryszarda Skórkę stanowisku sekretarza zastąpił Stefan Sikora). OSP liczyła 23 członków czynnych i 12 wspierających. W sprawozdaniu rocznym pojawiła się nie poparta argumentami, lakoniczna informacja, że co prawda istnieje drużyna młodzieżowa, ale współpraca z nią „układa się nie najlepiej”²¹¹.

13 kwietnia 1973 roku, w nocy z niewiadomych przyczyn doszło do pożaru budynku OSP. Pożar powstał najprawdopodobniej na dachu i rozprzestrzenił się. Zniszczył większość dachu, opalił ściany, elementy kondygnacji i wnętrza²¹².

Ponad miesiąc wcześniej, bo 3 marca tego roku, czyli kilka dni przed zebraniem sprawozdawczo wyborczym Zarząd postanowił o rozpoczęciu budowy nowej, dużej remizy, która mogłaby pełnić także funkcję świetlicy. Na czele ośmioosobowego komitetu budowy stanął Włodzimierz Machura (pozostali członkowie to: Stanisław Wywiał, Marta Hom, Władysław Nowak, Stefan Sikora, Stefan Jakubczyk, Marian Jakubczyk i Władysław Szustak). Prace budowlane rozpoczęto w sierpniu tego roku, a zakończono je w roku 1978. Dużą część inwestycji realizowano w ramach czynu społecznego. Mieszkańcy ufundowali potrzebne na ten cel drewno i zebrali 29 tysięcy zł. Budowę finansowo wsparły: Gminna Rada Narodowa w Mrzygłodzie (przeznaczyła na ten cel 5 tysięcy zł), Komenda Powiatowa Straży Pożarnej (przeznaczyła na ten cel 100 tysięcy zł) i Kółko Rolnicze w Będuszu. Według zawiadomienia Narodowego Banku Polskiego z 15 grudnia 1977 roku koszt wynosił 1 789 000 zł. Własne środki wynosiły 1 043 000 zł, w tym

²¹⁰ Tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 13 lutego 1972 roku do 11 lutego 1973 roku, b.p.

²¹¹ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 11 marca 1973 roku do 3 marca 1974 roku, b.p.; tamże, Protokół walnego zebrania z dnia 3 marca 1974 roku, b.p.

²¹² AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Protokół szkody powstałej 13 kwietnia 1973 roku, b.p.

środków pieniężnych 100 000 zł, dotacja ze środków budżetowych – 660 000 zł, ze środków pozabudżetowych – 50 000 z funduszu prewencyjnego i 36 000 z funduszu miejskiego²¹³. Uroczyste przekazanie nowego obiektu nastąpiło 17 września 1978 roku. Remiza służyła nie tylko do organizacji zebrań i przechowywania sprzętu strażackiego. Dla mieszkańców stała się ważnym obiektem, w którym można było zorganizować uroczystości weselne, zabawy i dyskoteki²¹⁴. W samym tylko 1980 roku (do 29 listopada) zorganizowano 10 zebrań różnych organizacji działających na terenie Myszkowa, urządzono 4 projekcje filmów, 11 zabaw i dyskotek, 13 uroczystości weselnych. W 1978 roku dla lepszego wykorzystania lokalu podpisano umowę z Gminną Spółdzielnią we Włodowicach na zorganizowanie klubo-kawiarni. W tym kierunku przygotowywano lokal, ale niestety mimo licznych monitów i dwukrotnego opisanie sprawy w „Dzienniku Zachodnim”, w ciągu dwóch kolejnych lat spółdzielnia jedynie wprawiła kraty w oknach i drzwiach²¹⁵.

Chociaż budowa dużej strażnicy strażackiej pochłaniała bardzo wiele energii druhów i mieszkańców Będusza, to OSP prowadziła swoje standardowe działania. Ponadto jednostka brała udział w praktykowanym w Polsce Ludowej współzawodnictwie pomiędzy terenowymi ochotniczymi strażami pożarnymi o tytuł „Najlepszej OSP na terenie gminy i województwa w przeciwpożarowej działalności prewencyjno-propagandowej”. Chociaż tytułu nie zdobyła, to dzięki sprawozdaniu za 1976 rok dowiadujemy się, że strażacy przeprowadzili (a przynajmniej deklarowali) 4 pogadanki w Szkole Podstawowej nr 8, dokonali 4 kontroli obszaru leśne-

²¹³ Tamże, Zawiadomienie Narodowego Banku Polskiego Oddziału w Myszkowie z 15 grudnia 1977 roku, b.p.; tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 11 marca 1973 roku do 3 marca 1974 roku, b.p.; tamże, Protokół z powołania Komitetu Budowy remizo-świetlicy przy OSP w Będuszu z 2 marca 1974 roku, b.p.

²¹⁴ AOSP Będusz, Rys historyczny OSP Będusz, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 553.

²¹⁵ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 13 stycznia 1980 roku do 29 listopada 1980 roku, b.p.

go (lub biwaków, obozów, punktów omlotowych), bezkolizyjnie eksploatowali pojazd, prenumerowali jeden egzemplarz „Strażaka” i jeden „Przeglądu Pożarniczego”, prowadzili kronikę, wykonali prace w ramach czynów społecznych na wartość 52 700 zł, jednostka posiadała 21 członków wspierających, jedną drużynę młodzieżową, pozyskała zestaw nowych eksponatów „w strażackim kąciku”²¹⁶.

Na liście czynnych członków OSP w 1977 roku odnajdujemy 26 osób:

- Stanisław Wywiał (ur. 1924) – prezes,
- Włodzimierz Machura (ur. 1941) – naczelnik,
- Stefan Jakubczyk (ur. 1937) – zastępca naczelnika,
- Stefan Sikora (ur. 1938) – sekretarz,
- Marta Hom (ur. 1932) – skarbnik,
- Władysław Nowak (ur. 1938) – gospodarz,
- Henryk Płaczkowski (ur. 1938) – członek Zarządu,
- Zygmunt Kitala (ur. 1927) – przewodniczący Komisji Rewizyjnej,
- Marceł Garczek (ur. 1927) – członek Komisji Rewizyjnej,
- Arkadiusz Szopiński (ur. 1938) – członek Komisji Rewizyjnej,
- Ryszard Skórka (ur. 1949) – strażak,
- Marian Hom (ur. 1920) – strażak,
- Edward Ludwig (ur. 1922) – strażak,
- Tadeusz Biały (ur. 1923) – strażak,
- Zygmunt Noczyński (ur. 1931) – strażak,
- Wincenty Stelmach (ur. 1931) – strażak,
- Lucjan Machura (ur. 1931) – strażak,
- Czesław Czarnecki (ur. 1938) – strażak,
- Zefir Skwara (ur. 1927) – strażak,
- Engelbert Tworek (ur. 1933) – strażak,

²¹⁶ Tamże, Sprawozdanie z wyników współzawodnictwa pomiędzy terenowymi ochotniczymi strażami pożarnymi o tytuł „Najlepszej OSP na terenie gminy i województwa w przeciwpożarowej działalności prewencyjno-propagandowej” w 1976 roku z 12 stycznia 1977 roku, b.p. Podejmowanie przez druhów czynów społecznych w PRL dokumentował Stanisław Kuta: S. Kuta, *Ochotnicze Straże Pożarne...*, s. 180–181.

- Stanisław Surowiecki – strażak,
- Antoni Zemła (ur. 1942) – strażak,
- Stanisław Hadryś (ur. 1932) – strażak,
- Stanisław Bugaj – strażak,
- Stanisław Wieczorek (ur. 1936) – strażak,
- Jan Żelezik (ur. 1914) – strażak²¹⁷.

17 września 1978 roku podczas uroczystości przekazania remizo-świetlicy uczczono półwiecze istnienia OSP Będusze (faktycznie było 52-lecie). Z tej okazji Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa” udekorowano sztandar jednostki²¹⁸. Złoty Medal otrzymał też indywidualnie Henryk Merta. Srebrny Medal otrzymali: Stanisław Wywiał i Włodzimierz Machura; Brązowy Medal: Zygmunt Konopka, Edward Ludwig, Zefir Skwara, Tadeusz Biały, Jan Żelezik, Stefan Jakubczyk i Marta Hom. Odznaki „Strażak Wzorowy” otrzymali: Władysław Nowak, Stanisław Hadryś, Stanisław Wieczorek, Józef Kitala, Władysław Solipiwo, Wincenty Stelmach, Teofil Tworek, Krzysztof Krzowski, Henryk Płaczkowski, Engelbert Tworek i Czesław Czarnecki²¹⁹.

Otwarcie remizy strażackiej w 1978 roku i włączenie Będusza w granice miasta Myszkowa było impulsem do zorganizowania akcji jej doposażenia w potrzebny sprzęt. Pod koniec lat siedemdziesiątych Fabryka Naczyń Emaliowanych (oficjalny opiekun OSP) przekazała będuskim strażakom beczkowóz i samochód ciężarowy „Star 25L”, wyposażony w motopompę (wysłużony „Star 21” postanowiono przekazać na przetarg), a także gaśnice pianowe, 100 m węża W-75 i topory ćwiczebne. Urząd Miejski w Myszkowie przekazał fundusze na zakup 20 kompletów mundurów wyjściowych. Liczba członków czynnych wzrosła tylko nieznacznie, bo do 27 osób, natomiast członków wspierających było już 33²²⁰.

²¹⁷ Tamże, Wykaz czynnych członków OSP w Będuszu w roku 1977, b.p.

²¹⁸ Tamże, Scenariusz uroczystości przekazania remizo-świetlicy oraz 50-lecia OSP Będusze w dniu 17 września 1978 roku, b.p.

²¹⁹ Tamże, Wykaz odznaczonych, b.p.

²²⁰ Tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 13 lutego 1977 roku do 13 lutego 1978 roku, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 553; AOSP

Zakończenie prac doprowadziło do sporu niektórych członków Zarządu (na czele z sekretarzem Stefanem Sikorą) z prezesem Stanisławem Wywiałem i naczelnikiem Włodzimierzem Machurą. Podczas zebrania sprawozdawczo-wyborczego w dniu 5 listopada 1978 roku Stefan Sikora zarzucił prezesowi i naczelnikowi brak konsultowania podejmowanych decyzji z resztą Zarządu, brak dostatecznego rozliczenia finansowego z niektórymi wydatków na budowę, brak książki inwentarzowej (naczelnik miał na palcach liczyć ile jest mundurów na stanie), brak kroniki. Sikora zapisał: „Szperałem po całej wiosce, nawet chodziłem z Homem Marianem starym naczelnikiem po domach u Będkowskiego, Żyły, Piecucha Władysława, Franciszka, Szustaka, Marka, Balcerowskiej. Zebrałem oświadczenia i zdjęć kilka, na których te osoby były i to zatwierdził Naczelnik Miasta”²²¹. Władysław Nowak, dotychczasowy gospodarz, zrzekł się funkcji i wyraził opinię, że należy zmienić cały Zarząd. Zmiany Zarządu domagał się też inny jego członek Henryk Płaczkowski. Inni rozmówcy wzięli w obronę prezesa i naczelnika, doceniając ich zaangażowanie i pracę w dziele budowy obiektu. Jeden z członków straży, Władysław Tworek wyraził opinię popartą przez naczelnika miasta Władysława Machurę. Stwierdził, że należy powołać komisję i wszystko wyjaśnić. Ostatecznie na zebraniu Zarząd otrzymał absolutorium. Ukonstytuował się jego nowy skład: Stanisław Wywiół – prezes, Włodzimierz Machura – naczelnik, Stefan Jakubczyk – wiceprezes, Marta Hom – skarbnik, Marian Jakubczyk – gospodarz, Ryszard Czarnecki – sekretarz, Zefir Skwara – członek. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Arkadiusz Szopiński – przewodniczący, Zygmunt Kitala, Marcei Garczek i Stefan Sikora – członkowie²²².

W 1980 roku było 34 członków czynnych i 32 wspierających. W tym czasie w dzielnicy Będusz nie zgłoszono żadnego pożaru. Strażacy brali jednak udział w 5 akcjach ratowniczo-gaśniczych: w Leśniakach, Mrzygłodzie, Mrzygłodce, Pustkowiu Ligockim

Będusz, Rys historyczny OSP Będusz, b.p.

²²¹ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Protokół z zebrania sprawozdawczo-wyborczego OSP Będusz, które odbyło się 5 listopada 1978 roku, b.p.

²²² Tamże.

i na Pohulance. Do wyróżniających się należeli: Stanisław Wywiół, Leszek Będkowski i A. Gała. Brązowym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa” odznaczono Stanisława Hadrysia. Odznakę „Strażak Wzorowy” otrzymali: Stanisław Wywiół, Włodzimierz Machura i Stefan Jakubczyk. Druhowie uczestniczyli w ośmiu zbiórkach szkoleniowych, ośmiu ćwiczeniach na obiektach i w dwóch manewrach. Ponadto brali udział w terenowych ćwiczeniach OSP, zorganizowanych w Koziegłowach przez Komendę Rejonową Straży Pożarnych w Myszkowie, a także w ćwiczeniach wojewódzkich w Częstochowie zorganizowanych przez Wojewódzką Komendę Straży Pożarnych w Częstochowie. W 1980 roku w skład Zarządu wchodziło: Stanisław Wywiół – prezes, Włodzimierz Machura – naczelnik, Stefan Jakubczyk – zastępca naczelnika, Arkadiusz Szopiński – skarbnik, Ryszard Czernecki – sekretarz, Marian Jakubczyk – gospodarz i Zefir Skwara – członek. Komisję Rewizyjną stanowili: Marta Hom – przewodnicząca, Marcei Garczek, Zygmunt Kitala i Stefan Sikora – członkowie²²³.

Strażacy brali udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, stanowili też zespoły kontrolne. Do szczególnie aktywnych należeli: Leszek Będkowski, Józef Kitala i Zefir Skwara. W dniu 27 listopada 1980 roku na czele nowego Zarządu stanęli: Włodzimierz Machura – prezes i Leszek Będkowski – naczelnik (inni członkowie to: Stefan Jakubczyk – zastępca naczelnika, Ryszard Czernecki – sekretarz, Arkadiusz Szopiński – skarbnik, Marian Jakubczyk – gospodarz, Zefir Skwara, Maria Machura i Bogdan Tworek – członkowie). Na Walnym Zebraniu, w lutym 1982 roku, wykazano udział w 7 akcjach ratowniczo-gaśniczych, 2 manewrach i 1 zawodach sportowo-pożarniczych. W 1982 roku OSP otrzymała od Myszkowskich Zakładów Metalurgicznych samochód pożarniczy „Star 244” (rok produkcji 1977)²²⁴.

²²³ Tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 13 stycznia 1980 roku do 29 listopada 1980 roku, b.p.; tamże, Sprawozdanie z działalności za rok 1980 na walne zebranie w dniu 29 listopada 1980 roku, b.p.

²²⁴ Tamże, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 27 lutego 1982 roku do 27 listopada 1982 roku, b.p.; AOSP

27 listopada 1982 roku Leszek Będkowski stracił swoje stanowisko, a nowym naczelnikiem został Władysław Nowak. Od tego czasu do 14 stycznia 1984 roku, odbyło się sześć posiedzeń Zarządu i dwa posiedzenia Komisji Rewizyjnej. Było 40 członków czynnych i 30 wspierających. Strażacy przeprowadzili dwie kontrole gospodarstw w dzielnicy, nie stwierdzając zagrożeń pożarowych, uczestniczyli w ośmiu akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie innych dzielnic Myszkowa (w dzielnicy Będusz nie było pożarów), oraz Pradeł, Potasznicy, Postępu, Jaroszowa. Do szczególnie wyróżniających się strażaków należeli: Marian Jakubczyk, Stefan Jakubczyk, Henryk Kitala, Zygmunt Konopka i Władysław Nowak²²⁵. Złote Medale „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymali: W. Machura, W. Solipowko; Srebrne Medale: J. Żelezik i Z. Skwara; Brązowe Medale: A. Szopiński, M. Jakubczyk i W. Nowak. Odznaki „Strażak Wzorowy” otrzymali: Ryszard Czernecki, Tadeusz Biały, Władysław Żelezik, A. Gala, Edward Ludwig, Maria Machura i Zygmunt Kitala²²⁶.

W 1985 roku Naczelnik Miasta Myszkowa udzielił będuskiej ochotniczej straży wsparcia finansowego. Dzięki temu prezes Zarządu OSP Stefan Jakubczyk i naczelnik Władysław Nowak odkupili od Zakładów Przemysłu Włókienniczego „Wartex” instrumenty muzyczne dla działającej przy straży orkiestry dętej²²⁷.

Rok później przeprowadzono remont remizy. Doprowadzono do niej wodę. Nowym prezesem został Alfred Marek, który zreali-

Będusz, Rys historyczny OSP Będusz, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 553. Zobacz też: Archiwum Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie (dalej: AZMZOSP), Karta ewidencyjna jednostki, s. 3.

²²⁵ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Sprawozdanie z działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Będuszu za okres od 27 listopada 1982 roku do 14 stycznia 1984 roku, b.p.; tamże, Protokół walnego zebrania z dnia 27 listopada 1982 roku, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 553.

²²⁶ AOSP Będusz, OSP Będusz – sprawozdania, Sprawozdanie z działalności za rok 1982 na walne zebranie w dniu 27 listopada 1982 roku, b.p.

²²⁷ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 553–554; AOSP Będusz, Rys historyczny OSP Będusz, b.p.

zował postulat mieszkańców i postarał się o otwarcie w budynku remizy klubokawiarni Robotniczego Centrum Kultury i Wypoczynku w Myszkowie. Wyremontowano też w warsztatach myszkowskiego PKS-u samochód pożarniczy. W tym czasie OSP liczyła 43 członków czynnych i 35 wspierających²²⁸.

W 1992 roku nowym prezesem został Władysław Nowak. Utworzono dziewczęcą drużynę pożarniczą²²⁹. Za udział w trudnych akcjach ratowniczo-gaśniczych przy gaszeniu pożarów lasów nagrodzono: Lesława Czarneckiego, Jana Homzla i Władysława Nowaka²³⁰. Rok później, 3 lipca, w zawodach sportowo-pożarniczych o Puchar Burmistrza Miasta Myszkowa jednostka OSP Będuszczyńska zajęła I miejsce, a Henryk Kitala otrzymał Srebrny Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa”²³¹. W 1995 roku Marian Noczyński otrzymał Złoty Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa”²³².

W 1999 roku OSP liczyła 34 czynnych członków i 5 wspierających. Na wyposażeniu było 15 mundurów wyjściowych, 14 mundurów bojowych, 7 mundurów młodzieżowej drużyny pożarniczej, 5 czapek, 1 radiotelefon samochodowy, 8 węży W-52, 4 węże W-75, 3 węże ssawne, 14 hełmów bojowych, 12 butów skuterów i 2 motopompy. Tego roku jednostka brała udział w 3 akcjach²³³.

Rok później wybrano Zarząd w składzie Władysław Nowak – prezes, Henryk Kitala – wiceprezes, Janusz Marek – naczelnik, Marta Spała – zastępca naczelnika i sekretarz, Edward Gajek – skarbnik, Zygmunt Konopka, Krystyn Karaś i Eugeniusz Rosiński – członkowie, Marian Noczyński – gospodarz. Do Komisji Rewizyjnej weszli: Arkadiusz Szopiński, Gabriela Ptasik i Antoni

²²⁸ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 554.

²²⁹ AOSP Będuszczyńska, Rys historyczny OSP Będuszczyńska, b.p.

²³⁰ Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie, Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie [rkps], k. 49.

²³¹ Tamże, k. 58.

²³² AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2005 rok, Karta ewidencyjna działacza Związku OSP RP Mariana Noczyńskiego, b.p.

²³³ AZMZOSP, Plany i programy działania OSP, Sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu OSP w Będuszczyńsku za okres od 1 stycznia 1999 roku do 31 grudnia 1999 roku, b.p.

Zemła. Było 34 członków czynnych i 5 wspierających, 8 w młodzieżowej drużynie pożarniczej. W kolejnym roku skład Zarządu był bardzo podobny. Spośród 34 członków 16 osób należało do młodzieżowych drużyn pożarniczych (po 8 chłopców i dziewczyn). Sukcesem jednostki było zajęcie II miejsca w zawodach sportowo-pożarniczych o Puchar Burmistrza Miasta przez męską drużynę młodzieżową²³⁴.

W 2003 roku OSP Będusze otrzymała z Urzędu Miasta Myszkowa dotację 5000 zł z przeznaczeniem na najważniejsze wydatki i mundury. Rok później 7 000 zł także na najważniejsze wydatki i mundury (ponadto 2 500 zł za zajęcie I miejsca w zawodach sportowo-pożarniczych)²³⁵.

W 2003 roku jednostka uczestniczyła w 13 akcjach ratowniczo-gaśniczych, w tym 13 razy w gaszeniu pożarów i pięć razy w likwidacji miejscowych zagrożeń. Jeden raz wyjeżdżała poza teren gminy – do Żarek Letnisko²³⁶. Dwa lata później OSP brała udział w trzech akcjach gaszenia pożarów i cztery razy w likwidacji miejscowych zagrożeń²³⁷. W 2006 roku brała udział w pięciu akcjach gaszenia pożarów i dwa razy w likwidacji miejscowych zagrożeń²³⁸.

W 2005 roku OSP otrzymała 14 500 zł na remont podłogi w strażnicy (wyłożono 160 m² płytkami ceramicznymi), pozyska-

²³⁴ AZMZOSP, Zarząd Powiatowy. Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000 rok –2001 rok, Protokół walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego z dnia 11 lutego 2001 roku, b.p.; AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za 2000 rok, Sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu za 2000 rok z 11 lutego 2000 roku, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 554.

²³⁵ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz środków przeznaczonych na Ochotnicze Straże Pożarne, b.p.

²³⁶ AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2003 rok, Sprawozdanie z działalności za rok 2003 z 1 lutego 2004 roku, b.p.

²³⁷ AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2006 rok, Sprawozdanie z działalności za rok 2006 z 4 marca 2007 roku, b.p.

²³⁸ AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2005 rok, Sprawozdanie z działalności za rok 2005 z 12 lutego 2006 roku, b.p.

no też dwa akumulatory. Rok później 3 269,88 zł wydano na najważniejsze wydatki i mundury²³⁹.

W 2006 roku rozwiązano żeńską drużynę młodzieżową. W skład Zarządu wchodził: Władysław Nowak – prezes, Janusz Marek – naczelnik, Stanisława Radosz – skarbnik, Marian Noczyński – gospodarz strażnicy, Henryk Kitala – członek²⁴⁰. OSP posiadała ogółem 34 strażaków, w tym 20, w wieku 18–60 lat²⁴¹ (zmiany w liczbie członków przedstawia Tabela nr 4). Kolejna istotna zmiana Zarządu nastąpiła w 2010 roku. Podczas walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego w dniu 21 lutego wybrano nowego naczelnika – Włodzimierza Tworka. Cały skład Zarządu w tym roku to: Władysław Nowak – prezes, Włodzimierz Tworek – naczelnik, Marta Starzyńska – sekretarz, Stanisław Radosz – skarbnik, Krystyn Karaś – kronikarz, Piotr Żelezik – członek. Komisja Rewizyjna funkcjonowała w składzie: Arkadiusz Szopiński – przewodniczący, Artur Wrona i Mariusz Mesjasz – członkowie²⁴². 20 lutego 2011 roku podczas walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego nastąpiła kontynuacja zmian. Do Zarządu wybrano: Włodzimierza Tworka – prezesa, Piotra Żelezika – wiceprezesa-naczelnika, Małgorzatę Frączek – sekretarza, Wojciecha Stępnia – skarbnika, Przemysława Popielarza – gospodarza, Krzysztofa Stępnia i Władysława Nowaka – członków. Do Komisji Rewizyjnej: Artura Wronę, Dariusza Żelezika i Mariusza Mesjasza²⁴³.

W 2010 roku na wyposażeniu OSP Będuszczyzna znajdowała się motopompa PO-05, motopompa pływająca Niagara, piła spalinowa, wąż W-75 – 7 sztuk, wąż W-52 – 5 sztuk, wąż ssawny – 3 sztuki,

²³⁹ Tamże; AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz środków przeznaczonych na Ochotnicze Straże Pożarne, b.p.

²⁴⁰ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 554.

²⁴¹ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Informacja na temat OSP Myszków-Będuszczyzna z 18 marca 2006 roku, b.p.

²⁴² AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za rok 2009, Uchwała nr 1 walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego OSP Będuszczyzna z 21 lutego 2010 roku, b.p.

²⁴³ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za rok 2010; Uchwała nr 2 walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego OSP Myszków-Będuszczyzna z 20 lutego 2011 roku, b.p.

zasysacz, prądownica W52, niesprawny samochód bojowy „Star 244” i samochód pożarniczy „Żuk”, przyczepa gaśnicza²⁴⁴.

W 2011 roku powstały nowe drużyny młodzieżowe, męska i żeńska. Dwa lata później zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczy Ford Transit wyposażony w agregat ciśnieniowy o pojemności 200 litrów. Zakupiono też znaczną ilość nowego sprzętu pożarniczego. W 2015 roku przeprowadzono gruntowny remont remizy²⁴⁵.

Skład Zarządu w 2016 roku wyglądał następująco: Włodzimierz Tworek – prezes, Krzysztof Stępień – wiceprezes-naczelnik, Grzegorz Żelezik – zastępca naczelnika, Małgorzata Frączek – sekretarz, Wojciech Stępień – skarbnik, Krzysztof Rejman – gospodarz i Władysław Nowak – członek. Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej był Artur Wrona, wiceprzewodniczącym Mariusz Mejszaj, a sekretarzem Mateusz Popielarz²⁴⁶.

W 2018 roku skład Zarządu nie uległ zmianie. Jednostka uczestniczyła w jednej akcji likwidacji miejscowych zagrożeń²⁴⁷.

Tabela nr 4.

Liczba członków OSP Będuszy w latach 1999–2018

Rok	Członkowie	Członkowie MDP	Członkowie honorowi	Członkowie wspierający
1999 ^{<?>}	34	8	-	5
2000	34	16	-	5
2001	34	16	-	6
2002	30	5	-	6
2003	34	16	5	30
2004	35	8	5	32

²⁴⁴ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz sprzętu na wyposażeniu OSP w 2010 r.

²⁴⁵ AOSP Będuszy, Rys historyczny OSP Będuszy, b.p.

²⁴⁶ AZMZOSP, Uchwała nr 2 walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego członków OSP w Myszkowie-Będuszu z 21 lutego 2016 roku, b.p.

²⁴⁷ AZMZOSP, Sprawozdanie z działalności OSP Myszków-Będuszy za 2018 rok z 24 lutego 2019 roku, b.p.

Rok	Członkowie	Członkowie MDP	Członkowie honorowi	Członkowie wspierający
2005	34	8	6	30
2006	20	-	4	5
2007	30	-	6	20
2008	23	-	5	15
2009	30	-	5	2
2010	30	-<?>	5	2
2011	31	7	13	-
2012	28	12	13	-
2013	29	16	13	-
2014	40	6	12	-
2015	38	-	12	-
2016	28	-	13	-
2017	28	-	11	-
2018	30	-	8	-

Źródło: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP 1999, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000-2001, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2002, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2004 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2007 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2008 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2009 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2010 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2011 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2012 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2013 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2014 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2015 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2016 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2017 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

Rozdział V

Ochotnicza Straż Pożarna Nowa Wieś

W sierpniu 1926 roku rekrutowano chętnych do inicjowanej przez Stanisława Błaszaka, Stanisława Dzielawskiego i Michała Stalkę straży pożarnej w Nowej Wsi. Zgłosiło się 26 mężczyzn. 10 września 1926 roku w jednym z prywatnych domów zorganizowano zebranie dla wszystkich zainteresowanych i ogłoszono powstanie Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowej Wsi. Wybrano Zarząd w składzie: prezes Stanisław Błaszak, naczelnik Piotr Męcik, sekretarz Michał Stalka, członkowie – Antoni Kaźmierczak, Leon Pełka, Wawrzyniec Noszczyk i Stanisław Masłoń²⁴⁸.

Wśród mieszkańców miejscowości przeprowadzono zbiórkę pieniędzy, za które kupiono węże pożarnicze i ręczną sikawkę²⁴⁹. 22 listopada 1927 roku w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach dokonano oficjalnej rejestracji Towarzystwa Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowej Wsi. W skład Zarządu wchodził wtedy: prezes Stanisław Błaszak, wiceprezes Józef Słabosz, naczelnik Stanisław Stefanik, zastępca naczelnika Stefan Słabosz, a także Wawrzyniec Maszczyk²⁵⁰.

W 1930 roku mieszkańcy wybudowali remizę, która służyła do przechowywania sprzętu pożarniczego i zebrani straży. Wyposażenie jednostki zwiększono o dwie motopompy, jedna o wydajności 200 litrów na minutę, a druga 800 litrów na minutę²⁵¹. W 1931 roku OSP w Nowej Wsi została zobowiązana przez prezesa Zarządu Okręgu Zawierciańskiego OSP Aleksandra Erbe do wzięcia

²⁴⁸ Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Nowej Wsi (dalej: AOSP Nowa Wieś), Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowej Wsi, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 170.

²⁴⁹ Tamże; AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

²⁵⁰ Archiwum Państwowe w Katowicach, Starostwo Powiatowe w Zawierciu, sygn. 190, Ankieta [brak daty], k. 220; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 170.

²⁵¹ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

udziału w zawodach rejonowych w dniu 5 lipca tego roku w Żarkach. Drużyna, podobnie jak strażacy z innych jednostek Okręgu Zawierciańskiego OSP, miała obowiązek zgłosić się na zawody „w pełnym bojowym rynsztunku i umundurowaniu”²⁵².

Pod koniec II wojny światowej inicjatorem reaktywacji straży był dawny członek Zarządu Antoni Kaźmierczak²⁵³. Już 20 stycznia 1945 roku wznowiono działalność. Zgłosiło się 32 druhow, zbierano składki i w kolejnym roku zakupiono motopompę o wydajności 200 litrów na minutę²⁵⁴. W 1952 roku Antoni Kaźmierczak przewodniczył zebraniu, na którym wybrano nowy Zarząd: Stanisława Gocylę – komendanta, Jana Maślonia – I zastępcę komendanta, Stanisława Chłondzyńskiego – II zastępcę komendanta, Antoniego Kaźmierczaka – sekretarza, Władysława Siołę, Wawrzyńca Maszczyka i Piotra Maślonia – członków. Skład Komisji Rewizyjnej stanowili: Jan Koziród – przewodniczący, Stanisław Szczerba i Jan Choroba – członkowie. Zarząd ten podjął decyzję o budowie wozowni, gdyż dotychczasowy budynek remizy postanowiono wykorzystywać nie tylko do spotkań straży, ale i struktur innych istniejących organizacji: PZPR, Związku Młodzieży Polskiej, Ligi Kobiet i Związku Samopomocy Chłopskiej. Ponadto budynek remizy zarówno przed, jak i po wojnie, do 1961 roku, wykorzystywano jako szkołę. Część materiałów na budowę wozowni zgromadzili sami strażacy – wapno gaszone i kamień. Rok później resztę kamienia i innych materiałów budowlanych zakupiła i ofiarowała OSP Gromada Nowa Wieś²⁵⁵.

W 1955 roku wybrano nowy Zarząd, w skład którego wchodził: Stefan Słabosz – komendant, Edward Ciałuch – I zastępca komendanta, Stanisław Chłondzyński – II zastępca komendanta, Jan

²⁵² Archiwum Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Myszkowie, Materiały ekspozycyjne dotyczące historii Myszkowa, Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych Okręgu Zawierciańskiego przydzielonych do Rejonów na zawody w 1931 roku, b.p.

²⁵³ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

²⁵⁴ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 551.

²⁵⁵ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

Masłoń i Mieczysław Jarzabek – członkowie. Rok później dokonano budowę wozowni²⁵⁶. Strażacy otrzymali też od Powiatowego Komitetu Straży Pożarnej motopompę o wydajności 800 litrów na minutę i kilkanaście metrów węża²⁵⁷.

W 1958 roku wybrano kolejny Zarząd w składzie: Edward Ciałuch – prezes, Stanisław Bubel – komendant, Jan Masłoń – I zastępca komendanta, Stanisław Skwara – II zastępca komendanta, Stanisław Sioła – gospodarz, Wawrzyniec Maszczyk – skarbnik, Antoni Kaźmierczak – sekretarz. Postanowiono o rozbudowie istniejącej remizy i wybrano komitet budowy: Piotra Masłonia, Stanisława Masłonia, Józefa Męcika, Edwarda Jankowskiego i Leona Pełkę. Jan Masłoń, który sprawozdawał działalność Zarządu, poinformował o zakupieniu 6 ton cementu i 3 m³ drewna. W 1960 roku zakupiono samochód marki „ZIS” i przystosowano go do celów pożarniczych²⁵⁸.

Kolejny Zarząd, wybrano na walnym zebraniu 16 lipca 1961 roku. W jego skład wchodził: prezes Edward Ciałuch, zastępca prezesa Stefan Pełka, naczelnik Eugeniusz Kwiatkowski, zastępca naczelnika Stanisław Bubel, sekretarz Antoni Kaźmierczak, skarbnik Jan Masłoń, gospodarz Władysław Sioła i członek Stanisław Skwara. W Komisji Rewizyjnej byli: przewodniczący Paweł Smoliński, Antoni Zieliński, Wawrzyniec Maszczyk i Jan Gajewski. W 1962 roku strażacy uporali się z wybudowaniem trzech zastaw na rzece i wyszlamowaniem zbiornika przeciwpożarowego. Dyrekcja Myszkowskich Zakładów Papierniczych przekazała do OSP w Nowej Wsi samochód pożarniczy „Ford”. Był on intensywnie użytkowany do 1970 roku. Wtedy dyrekcja myszkowskiej papierni przekazała kolejny pojazd „Star 21”. „Ford” trzeba było już wycofać z eksploatacji. W 1970 roku od Komendy Powiatowej Straży Pożarnej jednostka otrzymała też 2 motopompy (M-400 i M-800)²⁵⁹.

²⁵⁶ Tamże.

²⁵⁷ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 551.

²⁵⁸ AOSP Nowa Wieś, *Kronika Ochotniczej Straży...*, b.p.

²⁵⁹ Tamże; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek,

Rok później, we władzach nowowiejskiej straży nastąpiła kolejna zmiana pokoleniowa. Prezesem został Stanisław Bubel, naczelnikiem Marian Słabosz, wiceprezesem Antoni Kulak, sekretarzem Zenon Białas, skarbnikiem Józef Dzielawski, a gospodarzem Tadeusz Kozłowski. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Stefan Pełka – przewodniczący, Jan Konopka – zastępca, Tadeusz Kobuszewski i Bronisław Wolniak – członkowie. Nowy Zarząd rozpoczął starania związane z pozyskaniem funduszy na remont remizy. Strażacy zwrócili się z tym do prezesa Kółka Rolniczego i przewodniczącego Gromadzkiej Rady Narodowej w Nowej Wsi. Rok później Komenda Powiatowa Straży Pożarnej przekazała 100 tysięcy zł na remont strażnicy. W 1973 roku zadbano o przeszkolenie 20 strażaków na kursie I stopnia. Podczas akcji uświadamiającej i zapobiegawczej pożarom, członkowie OSP skontrolowali 285 gospodarstw²⁶⁰.

W 1974 roku OSP pozyskała kolejny samochód z Myszkowskich Zakładów Papierniczych. Był to beczkowóz „Star 25”. Wspólnie z Komendą Powiatową Straży Pożarnej zdecydowano, że posiadany i sprawny jeszcze „Star 21” zostanie przekazany dla OSP w Dąbrownie. W tym czasie, dzięki zajęciu II miejsca w powiatowych zawodach pożarniczych OSP w Nowej Wsi otrzymała osiem mundurów polowych i osiem par butów gumowych²⁶¹. Ponadto Komenda Powiatowa Straży Pożarnych przekazała jednostce 300 metrów węża W-75, drabinkę przestawną, linkę ratowniczą i stojak hydrantowy. Skład Zarządu stanowili: prezes Zenon Białas, naczelnik Marian Słabosz, zastępca naczelnika Zdzisław Kozieł, sekretarz Jan Nowak, skarbnik Józef Dzielawski, gospodarz Tadeusz Kozłowski. OSP miała 29 członków. Brali oni udział w 18 akcjach ratowniczo-gaśniczych, w tym tylko dwóch na własnym terenie²⁶².

Po obu stronach Warty..., s. 551–552.

²⁶⁰ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

²⁶¹ Tamże.

²⁶² Tamże; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 552.

26 czerwca 1976 roku z okazji jubileuszu 50-lecia OSP zorganizowano uroczystość, podczas której nastąpiło wręczenie sztandaru. Skład Zarządu był podobny. Jedynie gospodarzem za Tadeusza Kozłowskiego został Jan Zamora. Sztandar strażakom przekazał naczelnik miasta Myszkowa Władysław Machura²⁶³.

W latach 1979–1980 w remizie przeprowadzono kolejny remont. Tym razem instalacji elektrycznej i ogrzewania. Rozpoczęte remonty miały trwać przez kolejne lata²⁶⁴. Były istotne, gdyż sale w remizach stanowiły dla ochotniczych straży źródło zysków, pochodzących z wynajmu pod różne uroczystości. Były też dla lokalnej społeczności ważnym miejscem spotkań. W połowie lat osiemdziesiątych w remizie przeprowadzono remont podłogi²⁶⁵.

Jednostka wyremontowała samochód pożarniczy, zakupiła też nową motopompę M-800. W 1988 roku rozpoczęto budowę nowych garaży i rozbudowę remizy²⁶⁶.

W 1990 roku, podczas walnego zabrania członków OSP, wybrano nowy Zarząd w składzie: Zenon Męćik – prezes, Zdzisław Kozieł – naczelnik, Marian Rzepka – zastępca naczelnika, Jan Nowak – skarbnik, Julian Pełka – gospodarz, Zygmunt Pała, Marian Słabosz i Tadeusz Kozłowski – członkowie. Wybrano też nowy skład Komisji Rewizyjnej: Tadeusz Kobuszewski – przewodniczący, Józef Bubel – zastępca przewodniczącego i Andrzej Sobczyk – sekretarz²⁶⁷.

3 lipca 1993 roku w zawodach sportowo-pożarniczych o Puchar Burmistrza Miasta Myszkowa jednostka OSP Nowa Wieś zajęła II miejsce²⁶⁸.

27 stycznia 1995 roku strażacy, w uznaniu zasług i zaangażowania w prace remontowe remizy, otrzymali od Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych samochód bojowy „Żuk

²⁶³ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

²⁶⁴ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 552.

²⁶⁵ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

²⁶⁶ Tamże.

²⁶⁷ Tamże.

²⁶⁸ Tamże.

A-156". W latach 1995–1999 prezesem Zarządu OSP pozostawał Zenon Męćik, a skarbnikiem Jan Nowak. W skład Zarządu wchodził też: Marian Rzepka – naczelnik, Sławomir Mikoda – zastępca naczelnika, Henryk Skwara – skarbnik, Józef Bubel – gospodarz i Tadeusz Kobuszewski – członek²⁶⁹.

19 października 1997 roku, podczas uroczystości 70-lecia jednostki, prezes Zarządu Wojewódzkiego ZOSP RP Ireneusz Skubis odznaczył sztandar Srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”, a ks. kanonik Leon Wódka w asyście proboszcza Zenona Szymoniaka dokonał poświęcenia figury św. Floriana, która stanęła przed budynkiem remizy²⁷⁰.

Ze sprawozdania z działalności OSP za 1999 rok dowiadujemy się, że jednostka liczyła 28 członków czynnych, 4 wspierających. Młodzieżowa drużyna pożarnicza liczyła 8 dziewcząt i 8 chłopców. Strażacy brali udział w dwóch akcjach. Na wyposażeniu OSP było 28 mundurów wyjściowych, 14 mundurów bojowych, 8 mundurów MDP, 27 czapek, 1 radiotelefon samochodowy, 7 węży W-52, 11 węży W-75, 4 węże ssawne, 8 hełmów bojowych, 6 par butów skuterów, 2 motopompy²⁷¹. W dniu 27 kwietnia 2000 roku Rada Miasta i Zarząd Miasta Myszkowa zdecydowały o przekazaniu dla OSP samochodu bojowego „Jelcz GCBA 6/32” (rok produkcji 1989). Przekazania dokonał burmistrz miasta Zbigniew Knoff²⁷².

W tym samym roku jednostka brała udział w jednej akcji gaśniczej i czterokrotnie w usuwaniu skutków powodzi²⁷³. Rok później OSP miała 26 członków czynnych, 4 wspierających, 4 honorowych,

²⁶⁹ Tamże; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 552.

²⁷⁰ AOSP Nowa Wieś, *Kronika Ochotniczej Straży...*, b.p.

²⁷¹ AZMZOSP, *Plany i programy działania OSP, Sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu OSP Nowa Wieś za okres od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 1999 roku*, b.p.

²⁷² AOSP Nowa Wieś, *Kronika Ochotniczej Straży...*, b.p. Zobacz też: *Analiza stanu bezpieczeństwa pożarowego i zagrożeń miasta Myszkowa*, opracowana przez Komendę Powiatową PSP w Myszkowie w 2006 roku.

²⁷³ AZMZOSP, *Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za 2000 rok, Sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu za 2000 rok z 14 stycznia 2001 roku*, b.p.

8 chłopców i 8 dziewcząt w młodzieżowych drużynach pożarniczych. 14 stycznia 2001 roku wybrano Zarząd ze zmianami na stanowisku sekretarza, został nim Henryk Skwara, skarbnika – Bronisław Kozieł, gospodarza – Adam Stefanik; na członka Zarządu wybrano Jana Halabowskiego²⁷⁴. Jednostka brała udział w sześciu akcjach ratowniczych i gaśniczych na terenie gminy. W gminnych zawodach sportowo-pożarniczych drużyna męska zajęła I miejsce, tak samo drużyna młodzieżowa męska, a II miejsce drużyna żeńska. W zawodach powiatowych strażacy z Nowej Wsi zajęli VI miejsce²⁷⁵.

W 2003 roku OSP Nowa Wieś otrzymała dotację z Urzędu Miasta Myszkowa 10 000 zł na zakup hełmów i płytek do strażnicy. Rok później 12 000 zł na okna do strażnicy i radiotelefon. OSP otrzymała też nagrodę 2500 zł za zajęcie III miejsca i I miejsca (przez młodzieżową drużynę pożarniczą) w zawodach sportowo-pożarniczych²⁷⁶. OSP w ciągu tego roku uczestniczyła 32 razy w akcjach ratowniczo-gaśniczych, w tym 31 razy w gaszeniu pożarów, a jeden raz w likwidacji miejscowych zagrożeń. Druhowie sześć razy wyjeżdżali na akcje poza teren gminy²⁷⁷. Rok później jednostka uczestniczyła w 16 akcjach – 14 razy w gaszeniu pożarów, dwa razy w likwidacji miejscowych zagrożeń, a dwa razy strażacy wyjeżdżali na akcje do Żarek²⁷⁸.

Z informacji Zarządu Miejskiego wynika, że w 2005 roku OSP otrzymała 18 500 zł na okna i drzwi do strażnicy, a także na remont samochodu. Ponadto jednostka otrzymała nagrodę 3 600 zł

²⁷⁴ AZMZOSP, Zarząd Powiatowy. Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000 rok –2001 rok, Protokół walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego z dnia 14 stycznia 2001 roku, b.p.

²⁷⁵ AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych za 2001 rok, Sprawozdanie z działalności i wykonania budżetu za 2001 rok z 24 lutego 2002 roku, b.p.

²⁷⁶ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz środków przeznaczonych na Ochotnicze Straże Pożarne, b.p.

²⁷⁷ AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2003 rok, Sprawozdanie z działalności za rok 2003 z 11 stycznia 2004 roku, b.p.

²⁷⁸ AZMZOSP, Myszków – zebrania sprawozdawcze 2004 rok, Sprawozdanie z działalności za rok 2003 z 16 stycznia 2005 roku, b.p.

za zajęcie dwóch pierwszych miejsc (OSP i MDP) w zawodach sportowo-pożarniczych. Rok później 15 459,31 zł na mundury, zakup okien do strażnicy i sztandar z okazji jubileuszu jednostki²⁷⁹.

Do obchodów 80. rocznicy działalności OSP w 2006 roku przygotowywał się już nowy Zarząd (wybrany 27 stycznia) w składzie: Marian Rzepka – prezes, Sławomir Mikoda – naczelnik, Andrzej Błaszak – zastępca naczelnika, Adam Skwara – sekretarz, Michał Noszczyk – gospodarz, Bronisław Kozieł – skarbnik, Andrzej Nowak – członek²⁸⁰. W skład jednostki wchodziło 37 czynnych członków, było jednak wtedy ogółem 25 przeszkolonych strażaków²⁸¹. Od 2005 roku uczestniczyli oni w 14 akcjach prewencyjnych i gaszenia pożarów, a także w likwidowaniu miejscowych zagrożeń²⁸². Rok później sześć razy w akcjach gaszenia pożarów, jeden raz w likwidowaniu miejscowych zagrożeń i trzy razy wyjeżdżali poza teren gminy: do Jaworznika, Czatachowej i Żarek²⁸³.

6 maja 2006 roku Złoty Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa” otrzymali: Jerzy Sikora, Władysław Madejski i Bronisław Kozieł; Srebrny Medal: Henryk Skwara; Brązowy Medal: Jan Pawlik, Robert Kozieł, Katarzyna Rzepka, Wiesław Słabosz, Piotr Kimel, Michał Noszczyk, Rafał Goc, Eugeniusz Trepka i Kamil Pałęga²⁸⁴.

W czerwcu tego roku Sławomir Mikoda został wybrany komendantem gminnym ZOSP RP Gminy Myszków²⁸⁵.

²⁷⁹ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz środków przeznaczonych na Ochotnicze Straże Pożarne, b.p.

²⁸⁰ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

²⁸¹ Tamże; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 552.

²⁸² Tamże; AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, Sprawozdanie z działalności za 2005 rok z 27 stycznia 2006 roku, b.p.

²⁸³ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, Sprawozdanie z działalności za 2006 rok z 14 stycznia 2007 roku, b.p.

²⁸⁴ W dokumencie jest adnotacja, że Robert Kozieł podczas uroczystości był nieobecny. AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz odznaczonych 6 maja 2006 roku, b.p. (W dokumencie jest adnotacja, że Robert Kozieł podczas uroczystości był nieobecny).

²⁸⁵ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

10 września 2006 roku Prezydium Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP Rzeczypospolitej Polskiej nadało OSP Nowa Wieś nowy sztandar. Ufundowany przez burmistrza miasta Myszkowa – Leona Okraskę. Przewodniczący Sejmiku Województwa Śląskiego Zbigniew Wieczorek wyróżnił OSP w Myszkowie-Nowej Wsi Złotą Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego, a Prezydium Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej nadało mu Złoty Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa”²⁸⁶.

W kolejnym roku wybrano nowy Zarząd w składzie: Sławomir Mikoda – prezes, Andrzej Nowak – naczelnik, Andrzej Błaszak – zastępca naczelnika, Adam Skwara – sekretarz, Michał Noszczyk – gospodarz, Bronisław Kozieł – skarbnik, Marian Rzepka – członek. Dokonano karosacji²⁸⁷ i kapitalnego remontu silnika samochodu pożarniczego „Jelcz”. W remizie przeprowadzono remont toalet i podłóg, utworzono pomieszczenie chłodnicze, w garażach wymieniono okna²⁸⁸.

W dniu 13 lutego 2008 roku doszło do bardzo ważnego wydarzenia dla jednostki. W Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Myszkowie burmistrz miasta Myszkowa, komendant Państwowej Straży Pożarnej w Myszkowie i Zarząd OSP Myszków – Nowa Wieś podpisali porozumienie dotyczące włączenia tej OSP do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG). Tym samym zobowiązano jednostkę do szczególnej gotowości operacyjnej. Komenda Państwowej Straży Pożarnej zobowiązała się do przekazywania dotacji z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Porozumienie pozwoliło na rozpoczęcie starań o wydanie przez Komendanta Głównego PSP decyzji w tej sprawie. Funkcjonujący w Polsce od 1995 roku Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy w ramach zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa obejmuje rozpoznawanie i zwalczanie pożar-

²⁸⁶ Tamże.

²⁸⁷ Karosacja – działania związane z zabudową oraz przeróbką pojazdów na samochody pożarnicze, ratownicze czy gaśnicze.

²⁸⁸ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

rów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń²⁸⁹. Ranga OSP niewątpliwie wzrosła. W tym czasie w jednostce było już 69 członków, w tym 45 czynnych. Ponadto OSP posiadała młodzieżowe drużyny pożarnicze: męską i żeńską.²⁹⁰

W 2010 roku na wyposażeniu OSP Nowa Wieś znajdowały się dwie motopompy M-800, motopompa Niagara, pompa szlamowa, agregat prądotwórczy, prostownik 12/24V, piła Husqvarna i piła Stihl, kosa spalinowa, piła do betonu i stali, dwie radiostacje Motorola, radiostacja przenośna, drabina aluminiowa, drabina nasadkowa, drabina przystawna, samochód bojowy „Jelcz” i samochód pożarniczy „Żuk GLIM-8” (rok produkcji 1994)²⁹¹.

W 2011 roku w składzie Zarządu nastąpiły zmiany. Komendantem został Jan Halabowski, jego zastępcą Kamil Pałęga, a członkiem Zarządu Waław Gabryś. W tym czasie dokończono termomodernizację trzech ścian budynku strażnicy strażackiej i pozyskano nowy wóz bojowy marki „Mercedes”. W 2012 roku Policja przekazała do OSP samochód marki „Fiat Ducato”, który przystosowano do potrzeb straży pożarnej²⁹².

Na kolejnym zebraniu sprawozdawczo-wyborczym ukonstytuował się nowy Zarząd w składzie: Waław Gabryś – prezes, Jan Halabowski – komendant, Kamil Pałęga – zastępca komendanta, Adam Skwara – sekretarz, Michał Noszczyk – gospodarz, Bronisław Kozieł – skarbnik, Mariusz Kapuścik – członek²⁹³. W 2013 roku przeprowadzono kolejne prace remontowe w remizie – zaczęto wymianę grzejników i pomalowano część wnętrza. W następnym roku zakupiono piec centralnego ogrzewania i wykonano

²⁸⁹ Tamże. *OSP Myszków – Nowa Wieś w KSRG*, https://www.miestomyszkow.pl/aktualnosc-42-osp_myszk_243_w_8211_nowa_wie_347_w_ksrg.html (dostęp: 5 luty 2019 roku).

²⁹⁰ K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 552.

²⁹¹ AZMZOSP, Korespondencja i notatki, Wykaz sprzętu na wyposażeniu OSP w 2010 r., b.p. Zobacz też: tamże, *Analiza stanu bezpieczeństwa pożarowego i zagrożeń miasta Myszkowa*, opracowana przez Komendę Powiatową PSP w Myszkowie w 2006 roku.

²⁹² AOSP Nowa Wieś, *Kronika Ochotniczej Straży...*, b.p.

²⁹³ Tamże.

ogrzewanie garaży, zamontowano nowe drzwi wejściowe. Średni samochód bojowy „Mercedes” doposażono w zestaw do ratownictwa technicznego (zestaw PR1, deska ratownicza, cztery aparaty oddechowe). W 2015 roku kupiono agregat prądotwórczy, drabiny i wyciągarkę do samochodu „Mercedes”²⁹⁴. OSP Myszków-Nowa Wieś została włączona do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego (KSRG)²⁹⁵. W remizie kontynuowano remont²⁹⁶.

W styczniu 2016 roku przeprowadzono zebranie sprawozdawczo-wyborcze. Prezesem Zarządu, komendantem i gospodarzem pozostały te same osoby. Inne osoby w Zarządzie to: Michał Kot – zastępca komendanta, Andrzej Błaszak – sekretarz, Kinga Muszyńska – skarbnik, Dominik Jankowski – członek²⁹⁷.

W 2018 roku OSP brała udział w 60 akcjach gaszenia pożarów i 137 akcjach likwidacji miejscowych zagrożeń. Druhowie zapewniali ład i porządek podczas imprez masowych na terenie gminy. Podczas gminnych zawodów sportowo-pożarniczych drużyna męska zajęła I miejsce, drużyna kobieca I miejsce, drużyna młodzieżowa żeńska I miejsce drużyna młodzieżowa męska II miejsce. Jednostka pozyskała defibrylator, poduszki powietrzne dla ratownictwa drogowego, a także sprzęt wyposażenia osobistego (ubrania, kominiarki, rękawice). Wymieniono bramy garażowe²⁹⁸.

²⁹⁴ Tamże.

²⁹⁵ AOSP Nowa Wieś, Decyzja nr XII/158 KSRG o włączeniu jednostki do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego z 19 października 2015 roku.

²⁹⁶ AOSP Nowa Wieś, Kronika Ochotniczej Straży..., b.p.

²⁹⁷ Tamże.

²⁹⁸ AZMZOSP, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszkowie-Nowa Wieś za 2018 rok, b.p.

Tabela nr 5.

Liczba członków OSP Nowa Wieś w latach 1999–2018

Rok	Członkowie	Członkowie MDP	Członkowie honorowi	Członkowie wspierający
1999 ^{<?>}	28	16	4	4
2000	26	16	4	4
2001	26	16	4	4
2002 ^{<?>}	17	8	-	-
2003	32	14	3	2
2004	34	12	7	2
2005	37	16	7	2
2006	40	15	6	2
2007	40	16	6	2
2008	45	16	6	2
2009	47	15	6	2
2010	47	18	4	2
2011	47	18	4	2
2012	48	18	4	2
2013	48	18	7	2
2014	50	18	7	2
2015	52	18	-	-
2016	54	16	-	-
2017	53	18	-	1
2018	54	18	-	-

Źródło: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP 1999, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000-2001, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2002, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2004 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2007 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2008 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2009 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2010 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2011 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2012 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2013 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2014 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2015 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2016 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2017 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

Rozdział VI

Ochotnicza Straż Pożarna Smudzówka

Historia Ochotniczej Straży Pożarnej w Smudzówce rozpoczęła się od inicjatywy mieszkańców wsi, a szczególnie Wacława Siewierskiego i Henryka Myrty. Chcąc zapobiec dalszym pożarom, postanowili założyć OSP. Stało się to faktem 26 stycznia 1953 roku. Pierwszy Zarząd stanowili: Wacław Siewierski – komendant, Jan Noczyński – gospodarz i Henryk Myrta – skarbnik. Jeszcze w tym samym roku jednostka została wyposażona przez Komendę Powiatową Straży w Zawierciu w 1 sikawkę ręczną, 70 metrów węży tłocznych, 9 hełmów, 9 pasów, 2 topory, 2 maski, 4 pochodnie i 1 mundur. Pod koniec 1954 roku strażacy otrzymali też beczkowóz konny. Jednostka liczyła wtedy 16 członków, którzy w czynie społecznym wyreperowali wiodącą przez wieś drogę, poprzez wysypanie jej żwirem i wyrównanie. W straży działały też kobiety: Janina Konieczniak, Wiesława Konieczniak, Anna Kowalczyk i Maria Tokarska²⁹⁹.

Do 1955 roku wszystkie zebrania OSP odbywały się w mieszkaniu Antoniego Konieczniaka. W tym czasie do wyróżniających się członków jednostki należeli także: Józef Będkowski, Marian Bajdała, Franciszek Kania, Ludwik Noczyński, Józef Spyra, Henryk Spyra i Jan Tokarski. W OSP było wtedy ogółem 14 członków. Ponieważ konieczne stało się znalezienie odpowiedniego lokum, Ludwik Noczyński, Jan Tokarski i Henryk Myrta poczynili pierwsze kroki związane z pozyskaniem gruntu pod budowę remizo-światlicy³⁰⁰.

W 1955 roku do Zarządu dołączyli: Eugeniusz Kowalczyk – zastępca komendanta, Henryk Merta – zastępca ds. technicznych i Wiesław Konieczniak – sekretarz. W skład Komisji Rewizyjnej

²⁹⁹ Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Smudzówce [dalej: AOSP Smudzówka], Księga Pamiątkowa Ochotniczej Straży Pożarnej Smudzówka [rkps], b.n.s.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*, Myszków 2010, s. 554.

³⁰⁰ Tamże; AOSP Smudzówka, Księga Pamiątkowa..., b.p.

wchodzili: Marian Bajdała – przewodniczący i Henryk Myrta – skarbnik. Jednak we wsi toczyły się spory związane z otrzymanym placem pod budowę remizy. To zdecydowanie utrudniało działalność OSP. Konflikt zakończył się na początku 1959 roku wraz z wyborem cieszącego się większym zaufaniem mieszkańców, nowego Zarządu w składzie: Henryk Merta – prezes, Eugeniusz Kowalczyk – naczelnik, Jan Tokarski – zastępca naczelnika, Edward Sikora – sekretarz, Waław Siewierski – skarbnik, Jan Noczyński – gospodarz i Marian Bajdała – przewodniczący Komisji Rewizyjnej. Niedługo później, 21 czerwca 1959 roku jednostce uroczyście wręczono sztandar, wykonany przez Helenę Ludwig³⁰¹.

W latach 1961–1968 skład Zarządu stanowili: Henryk Merta – prezes, Jan Tokarski – naczelnik, Franciszek Merta – zastępca naczelnika, Edward Sikora – sekretarz, Waław Siewierski – skarbnik i Henryk Myrta – gospodarz. W 1961 roku jednostka otrzymała motopompę M-200 i 9 odcinków węży tłocznych. W miejsce baraku, w którym gromadzono sprzęt strażacki, rozpoczęto budowę remizo-świetlicy. Prace trwały przez kolejne lata i zakończono je 26 kwietnia 1973 roku³⁰².

W 1968 roku Jan Tokarski zrezygnował z funkcji naczelnika i zastąpił go Franciszek Merta. W tym czasie wyposażenie OSP wzbogaciło się o motopompę M-400 i kolejne węże, co pozwoliło na czynny udział w większej liczbie akcji ratowniczo-gaśniczych. W 1970 roku nastąpiła kolejna zmiana we władzach Zarządu. W miejsce Franciszka Mertę, naczelnikiem został Teofil Tworek, a jego zastępcą Jan Tokarski³⁰³.

W latach 1974–1978 Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Myszkowie wyposażyła OSP w mundury bojowe, buty skórzane, buty gumowe, hełmy ochronne, pasy, węże tłoczne i topory. Sprzęt ten w pełni odpowiadał ówczesnym potrzebom jednostki. Mimo tego, w końcu lat siedemdziesiątych, działalność OSP osłabła,

³⁰¹ Tamże; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 554.

³⁰² Tamże, s. 554–555; AOSP Smudźówka, *Księga Pamiątkowa...*, b.p.

³⁰³ Tamże; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 554.

zmniejszyła się liczba członków. W związku z tym interweniował Zarząd Miejski Ochotniczych Straży Pożarnych w Myszkowie i 31 stycznia 1981 roku zorganizowano zebranie mieszkańców, na którym miało nastąpić podjęcie decyzji o rozwiązaniu jednostki. W trakcie tego zebrania przemówił Marian Kotkiewicz. Stwierdził on, że OSP powinna kontynuować działalność i bazować na współpracy z młodzieżą. Na tyle przekonał zebranych, że do jednostki zapisało się 18 osób. Spowodowało to, że Zarząd Miejski OSP w Myszkowie zrezygnował z planów likwidacji, a Kotkiewicz wszedł w skład Zarządu OSP Smudzówka. Nastąpiła zdecydowana poprawa funkcjonowania jednostki³⁰⁴.

21 czerwca 1981 roku drużyna męska OSP Smudzówka pierwszy raz wzięła udział w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych. Zdobyła III miejsce, co było wielkim sukcesem³⁰⁵. Nagrodą był adapter „Stereo”. Po tym sukcesie jednostka otrzymała jeszcze 15 kompletów umundurowania i motopompę PO1 M-80. Rok później drużyna męska zdobyła w tych zawodach I miejsce. W listopadzie 1982 roku podczas zebrania sprawozdawczo-wyborczego Marian Kotkiewicz został nowym naczelnikiem OSP. Oprócz niego w skład Zarządu wchodził: Henryk Merta – prezes, Krzysztof Bajdała – zastępca naczelnika, Antoni Konieczniak – sekretarz, Maria Lech – skarbnik, Jan Tokarski – gospodarz i Marek Dorobisz – członek. W 1983 roku OSP pozyskała kolejne mundury wyjściowe i bojowe, obuwie i motopompę PO5 M-800 z osprzętem. Do gminnych zawodów sportowo-pożarniczych zgłoszono zarówno drużynę męską, jak i żeńską. Zdobyły odpowiednio III i II miejsce. Bardzo dobre wyniki spowodowały, że strażacy ze Smudzówki mieli wziąć udział w zawodach na szczeblu wojewódzkim, jednak 3 lipca doszło do wypadku samo-

³⁰⁴ Tamże, s. 555; AOSP Smudzówka, Księga Pamiątkowa..., b.p.

³⁰⁵ W skład drużyny wchodził: Marian Kotkiewicz, Jan Kulak, Jerzy Kulak, Marek Borówka, Marek Dorobisz, Sławomir Konieczniak, Marian Socha, Edward Tokarski, Krzysztof Bajdała, Ireneusz Będkowski i Jan Konieczniak, zobacz: AOSP Smudzówka, Księga Pamiątkowa..., b.p.

chodowego. Skutkiem było wyeliminowanie drużyny żeńskiej, ale też późniejszy jej rozpad. Drużyna męska zajęła VII miejsce³⁰⁶.

25 października 1983 roku OSP Smudzówka otrzymała samochód strażacki „Żuk”. Uroczystego przekazania dokonał naczelnik miasta Myszkowa Zygmunt Ratman. Przystąpiono do gromadzenia materiałów na budowę garażu. Miało to przyczynić się do zintensyfikowania działań jednostki. Jednak w wyniku nieporozumień związanych z rozliczeniami finansowymi Zarządu OSP doszło do awantury pomiędzy druhami i załamania się działalności OSP. Do końca 1984 roku wyraźnie spadła aktywność jej członków. Spowodowało to rezygnację dotychczasowego prezesa (13 stycznia 1985 roku), a później naczelnika i jego zastępcy (10 marca 1985 roku). Wybrano nowego prezesa – Władysława Konieczniaka. Przez krótki czas naczelnikiem był Marek Parzniewski, a od 11 maja 1985 roku Jan Spyra. W prowadzonej Księdze Pamiątkowej ostatni zapis z lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych, informuje o tym, że zastępcy naczelnika nie wybrano do końca 1986 roku³⁰⁷. Wiadomo jednak, że w kolejnych latach OSP ze Smudzówki realizowała działania statutowe. Brała udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, kontrolowaniu posesji pod względem stosowania przepisów przeciwpożarowych, a także w uroczystościach kościelnych oraz w miejskich zawodach sportowo-pożarniczych³⁰⁸.

17 lutego 2001 roku, podczas zebrania sprawozdawczo-wyborczego wybrano Zarząd w składzie: Władysław Konieczniak – prezes, Jan Spyra – naczelnik, Robert Noczyński – zastępca naczelnika, Krzysztof Zenderowski – sekretarz, Stanisław Kubiński – skarbnik, Sebastian Konieczniak – członek i Aleksander Myrta – gospodarz. Jednostka miała 14 członków czynnych i 28 wspierających. Mieli do dyspozycji samochód gaśniczy „Żuk” i dwie motopompy³⁰⁹.

³⁰⁶ Tamże; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 555.

³⁰⁷ AOSP Smudzówka, *Księga Pamiątkowa...*, b.p.

³⁰⁸ AOSP Smudzówka, *Rys historyczny „Ochotnicza Straż Pożarna Myszków-Smudzówka”*, b.p.

³⁰⁹ Archiwum Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie (dalej: AZMZOSP), *Materiały z zebrań sprawozdawczo-wy-*

W kolejnych latach, ilość członków OSP zmieniała się. Spadła najpierw do 9, ale później wzrosła do 20 w 2004 roku (Patrz: Tabela nr 6). W 2006 roku w skład Zarządu wchodził: Jan Spyra – prezes, Robert Noczyński – wiceprezes-naczelnik, Karol Kotkiewicz – zastępca naczelnika, Sebastian Konieczniak – sekretarz, Stanisław Kubiński – skarbnik i Aleksander Myrta – gospodarz³¹⁰. Komisję Rewizyjną stanowili: Andrzej Borówka – przewodniczący, Krzysztof Jaszka i Grzegorz Myta – członkowie³¹¹. W dniu 6 maja 2006 roku Jan Spyra i Jan Noczyński otrzymali Srebrny Medal, a Karol Kotkiewicz Brązowy Medal „Za Zasługi dla Pożarnictwa”³¹².

W 2008 roku zakupiono radiostację do samochodu i wyremontowano motopompę³¹³. Rok później drużyna męska OSP Myszków-Smudzówka zajęła I miejsce w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych, a w zawodach powiatowych w Żarkach IV miejsce. Jednostka pozyskała m.in. prądownicę oraz piły spalino-we do cięcia betonu i cięcia drewna³¹⁴.

W latach 2010–2011 przebudowano remizę (wybudowano kuchnię i toaletę, salę spotkań i nową salę pamiątkową). Powiększono też garaż. Do rozbudowy szczególnie przyczynili się: Robert Noczyński, Krzysztof Jaszka, Kazimierz Jaszka, Mariusz Konieczniak, Przemysław Gąstała i Oskar Kubiński³¹⁵.

borczych za rok 2000, b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 555.

³¹⁰ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za 2005 r., Uchwała nr 2 walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego OSP w Myszkowie-Smudzówce z 5 marca 2006 r. b.p.; K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty...*, s. 555.

³¹¹ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za 2005 r., b.p.; Sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej OSP w Myszkowie-Smudzówce z 5 marca 2006 roku, b.p.

³¹² AZMZOSP, Inne sprawy dotyczące OSP – korespondencja i notatki, Lista odznaczonych, b.p.

³¹³ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za rok 2008, Sprawozdanie finansowe za rok 2008 i plan finansowy na rok 2009 OSP w Myszkowie-Smudzówce, b.p.

³¹⁴ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za rok 2009, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszków-Smudzówka za 2009 r., b.p.

³¹⁵ AOSP Smudzówka, Rys historyczny..., b.p.

W dniu 13 marca 2011 roku wybrano Zarząd w składzie: Jan Spyra – prezes, Robert Noczyński – naczelnik, Kazimierz Jaszka – zastępca naczelnika, Sebastian Konieczniak – sekretarz, Stanisław Kubiński – skarbnik, Aleksander Myrta – gospodarz. W Komisji Rewizyjnej znaleźli się: Krzysztof Jaszka – przewodniczący, Oskar Kubiński i Przemysław Gąstała – członkowie³¹⁶.

W 2010 roku jednostka uczestniczyła w siedmiu akcjach likwidacji miejscowych zagrożeń. Dzięki ofiarności fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy otrzymała pompę pływającą marki „Honda”³¹⁷. W 2011 roku jednostka uczestniczyła w dwóch akcjach likwidacji miejscowych zagrożeń³¹⁸.

W 2012 roku jednostka otrzymała samochód strażacki „Żuk” (rok produkcji 1994) z OSP Myszków-Nowa Wieś³¹⁹. W 2014 roku zakupiono m.in. agregat prądotwórczy i syrenę akumulatorową³²⁰.

6 marca 2016 roku wybrano nowy Zarząd w składzie: Jan Spyra – prezes, Łukasz Lasocki – wiceprezes-naczelnik, Sebastian Borówka – wiceprezes, Kazimierz Jaszka – zastępca naczelnika, Sebastian Konieczniak – sekretarz, Stanisław Kubiński – skarbnik, Aleksander Myrta – gospodarz i Adam Całka – członek. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Krzysztof Jaszka – przewodniczący, Oskar Kubiński i Przemysław Gąstała – członkowie³²¹.

W 2016 roku w OSP i przy Przedszkolu nr 2 w Myszkowie powstała Dziecięca Drużyna Pożarnicza. Jej opiekunowie to: Łukasz

³¹⁶ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawczo-wyborcze za rok 2010, Uchwała nr 2 walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego OSP w Myszkowie-Smudzówce z dnia 13.03.2011 r., b.p.

³¹⁷ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawczo-wyborcze za rok 2010, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszków-Smudzówka za 2010 r., b.p.

³¹⁸ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za rok 2011, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszków-Smudzówka za 2011 r., b.p.

³¹⁹ AOSP Smudzówka, Rys historyczny..., b.p.

³²⁰ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za rok 2014, Sprawozdanie finansowe za rok 2014 i plan finansowy na rok 2015 OSP w Myszkowie-Smudzówce, b.p.

³²¹ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za 2015 rok, Uchwała nr 2 walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego członków OSP w Myszkowie-Smudzówce z 6 marca 2016 r., b.p.

Lasocki, Krzysztof Brzdąk i Adam Całka. Celem pracy z dziećmi jest podnoszenie ich wiedzy pożarniczej i zwiększenie bezpieczeństwa w mieście. Drużyna wzięła udział w programie fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy „Ratujemy i uczymy ratować”³²². W 2016 i 2017 roku DDP liczyła 18 członków, a w 2018 roku 19 członków³²³.

W 2017 roku OSP otrzymała ciężki samochód bojowy „Jelcz” (rok produkcji 1987) ze zbiornikiem wody o pojemności 6 500 litrów. Rok później wybudowano dla niego garaż³²⁴. Posiadany samochód przyczynił się do zaktywizowania OSP. Już w sprawozdaniu z działalności za 2018 rok czytamy, że druhowie wzięli udział w 15 akcjach ratowniczo-gaśniczych, w tym 14 razy w gaszeniu pożarów i raz w likwidowaniu miejscowych zagrożeń³²⁵.

6 maja 2018 roku sztandar OSP Myszków-Smudzówka, podczas pielgrzymki strażaków ochotników do sanktuarium w Leśniowie, został odznaczony Srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”, a 15 września tego roku uroczystie obchodzono 65-lecie OSP³²⁶. Do ostatnich działań, z 2019 roku, należały: ocieplenie strażnicy i utwardzenie wjazdu³²⁷.

³²² AOSP Smudzówka, Rys historyczny..., b.p.

³²³ AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za rok 2016, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszków-Smudzówka za 2016 r. z 17 lutego 2017 r., b.p.; Tamże, Zebrania sprawozdawcze za rok 2017, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszków-Smudzówka za 2017 r. z 10 lutego 2018 r., b.p.; Tamże, Zebrania sprawozdawcze za rok 2018, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszków-Smudzówka za 2018 r. z 17 marca 2019 r., b.p.

³²⁴ AOSP Smudzówka, Rys historyczny..., b.p.

³²⁵ W akcjach uczestniczyli: Łukasz Lasocki, Krzysztof Brzdąk, Sandra Kasperczyk, Krzysztof Jaszka, Oskar Kubiński, Adam Całka, Aneta Palka i Tadeusz Krawczyk, zob.: AZMZOSP, Zebrania sprawozdawcze za rok 2018, Sprawozdanie z działalności OSP w Myszków-Smudzówka za 2018 r., b.p.

³²⁶ AOSP Smudzówka, Księga Pamiątkowa..., b.p.

³²⁷ AOSP Smudzówka, Rys historyczny..., b.p.

Tabela nr 6.

Liczba członków OSP Myszków-Smudzówka w latach 1999 - 2018

Rok	Członkowie	Członkowie honorowi	Członkowie wspierający
1999	15	2	28
2000	16	4	28
2001	14	4	28
2002 ^{<?>}	9	1	4
2003	9	1	4
2004	20	1	4
2005	20	-	3
2006	20	-	3
2007	20	-	3
2008	23	-	
2009	23	-	
2010	20	-	
2011	20	-	
2012	19	-	
2013	21	-	
2014	21	5	
2015	20	4	
2016	24	4	
2017	26	4	
2018	25	2	

Źródło: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP 1999, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000-2001, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2002, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2004 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2007 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2008 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2009 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2010 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2011 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2012 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2013 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2014 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2015 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2016 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2017 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

Rozdział VII

Ochotnicza Straż Pożarna Potasznia

14 lutego 1985 roku Naczelnik Miasta Myszków Zygmunt Ratman zarządził wpisanie do rejestru terenowych i zakładowych ochotniczych straży pożarnych Ochotniczej Straży Pożarnej Potasznia z siedzibą Myszków Potasznia nr 1. W 1986 roku do OSP należało 43 członków. W następnych latach liczba członków sukcesywnie malała. Rok później zmniejszyła się do 26 członków, a w 1990 roku do 13. Kolejne lata przyniosły nieznaczne zwiększenie liczby członków do 20 (patrz: tabela nr 7)³²⁸. Do wyróżniających się działaczy należeli między innymi: Lesław Gębka, Władysław Noczyński i Zdzisław Sus. 15 maja 1988 roku jednostka otrzymała od Rejonowej Straży Pożarnej w Myszkowie samochód bojowy ŻUK A-15³²⁹. W 1992 roku zakończono budowę remizy. Na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym, 3 lutego 2001 roku, wybrano Zarząd w składzie: Władysław Noczyński – prezes, Andrzej Żak – naczelnik i gospodarz, Czesław Kwiecień – sekretarz, Mirosław Matyja – skarbnik, Ryszard Myrta i Andrzej Dudziak – członkowie. Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Marian Pasternak – przewodniczący, Waclaw Buła i Andrzej Dudziak – członkowie³³⁰. Prowadzili oni działalność prewencyjną oraz brali udział w akcjach gaszenia traw na terenie dzielnicy. Utrudnieniem w działalności remizy było brak podłączenia do sieci energetycznej od 2000 roku. OSP została rozwiązana w 2003 roku na skutek braku wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. 1 lipca 2004 roku motopompa i samochód Żuk A-15 zostały przekazane, na podstawie uchwały Rady Miasta Myszkowa nr XIV/148/03 z dnia 18 grudnia 2003 roku do OSP Mrzygłód³³¹.

³²⁸ Archiwum prywatne Mirosławy Matyi, Odpis decyzji Naczelnika Miasta Myszkowa, Lista wpłat składek członkowskich za rok 1986, Lista wpłat składek członkowskich za rok 1987, Lista członków OSP Potasznia za rok 1990.

³²⁹ AZMZOSP, OSP Potasznia, b.p.

³³⁰ AZMZOSP, Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000–2001, b.p.

³³¹ AZMZOSP, Inne Sprawy dotyczące OSP, Notatka służbowa sporządzona przez Dorotę Ćwiląg, b.p.

Tabela nr 7.

Liczba członków OSP Potasznia w latach 1999–2002

Rok	Członkowie	W tym kobiet	Członkowie wspierający
1999	17	1	20
2000	20	1	20
2001	20	1	20
2002	20	1	18

Źródło: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP 1999, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000-2001, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2002, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p.

Rozdział VIII

Zarząd Miejski Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Myszkowie

14 grudnia 1958 roku odbył się I Zjazd Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych. Prezesem wybrano Stanisława Mertę. Natomiast Komendantem Powiatowej Straży Pożarnej był w tym czasie kpt. Piotr Gawroński. Zarząd Miejski Związku OSP (ZM ZOSP) utworzono w 1975 roku. Pierwszym prezesem Zarządu był Tadeusz Młynarski³³².

Na III Zejeździe Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych (MZOSP), 20 grudnia 1980 roku, wybrano Zarząd w składzie: Witold Wyrodek – prezes, Czesław Bramora, Jerzy Ptaszek – vice prezes, Janusz Grabowski – sekretarz, Zdzisław Duda – skarbnik, Antoni Kuc – Komendant Miejski, Helena Kullik, Wiktor Gębka, Stanisław Libront – członkowie Prezydium oraz Zdzisław Etryk, Konrad Gordel, Halina Ludwik, Włodzimierz Machura, Wojciech Młynarski, Danuta Pała i Piotr Sołtyś – członkowie. Natomiast do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Stanisław Zębik – przewodniczący, Tadeusz Królik – zastępca przewodniczącego, Marian Wojciechowski – sekretarz, Stanisław Konopka i Stanisław Wywiół – członkowie. W trakcie kadencji nastąpiły zmiany w składzie Zarządu. Po wyjeździe z Myszkowa Cz. Bramory, vice prezesem został Z. Etryk. Z Myszkowa wyjechała również na studia D. Pała. Zmarł W. Młynarski. Decyzją Prezydium Zarządu na nowych członków Zarządu powołano: Mariana Kotkiewicza, Janusza Koniecznego i Zdzisława Ucieklaka. Zmarł także członek Komisji Rewizyjnej Stanisław Wywiół. Zarząd koordynował działalność czterech terenowych i czterech zakładowych jednostek OSP. Skupiały one 370 członków. W składzie jednostek działały: jedna Kobieca Drużyna Pożarnicza przy ZOSP Światowit, jedna Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza – żeńska przy

³³² K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 556.

OSP Smudzówka i dwie Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze – męskie przy OSP Myszków i OSP Nowa Wieś. Prezesami Zarządu jednostek zakładowych byli: ZOSP Mystal – Władysław Derejczyk, ZOSP Światowit – Jerzy Hetmańczyk, ZOSP Papiernia – Stanisław Libront i ZOSP Wartex – Mirosław Wyskok. Zarząd organizował turnieje wiedzy pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom” oraz współzawodnictwo pomiędzy poszczególnymi jednostkami OSP. Miejskie Zawody Sportowo-Pożarnicze o Puchar Naczelnika Miasta wygrała ZOSP Światowit, która była najlepiej wyszkoloną bojowo jednostką w mieście. Drugie miejsce zajęła ZOSP Wartex, a trzecie OSP Smudzówka. We współzawodnictwie o tytuł najlepszej jednostki OSP pierwsze miejsce zdobyła w roku: 1980 – OSP Nowa Wieś, a w 1981 i 1982 – OSP Myszków. Zarząd konsultował z władzami miasta plany w zakresie ochrony przeciwpożarowej, modernizacji zbiorników wodnych, remontów strażnic i planowanych wyburzeń opuszczonych obiektów. W swej pracy wspomagany był komisje problemowe powołane na posiedzeniu Zarządu 13 stycznia 1981 roku. Przewodniczącymi komisji byli: ds. propagandy – Czesław Bramora, ds. prewencji – Jerzy Ptaszek, ds. organizacyjnych – Henryk Ciszewski, ds. wyszkolenia bojowego – Antoni Kuc i ds. współzawodnictwa – Witold Wyrodek³³³.

W 1983 roku odbył się IV Zjazd Miejskiego Związku OSP. nastąpiła zmiana składu Zarządu. Na I Plenum ZM ZOSP, 22 stycznia 1983 roku, wybrano do Zarządu: Zdzisława Ucieklaka – prezes, Witolda Wyrodka – I vice prezes, Waldemara Plebańczyka – II vice prezes, Henryka Ciszewskiego – sekretarz, Zdzisława Dudę – skarbnik, Antoniego Kuca – Komendant Miejski oraz Janusza Grabowskiego, Lecha Kluskę (komendant Rejonowej Straży Pożarnej w Myszkowie), Zdzisława Etryka, Mariana Kotkiewicza, Stanisława Libronta i Włodzimierza Machurę – członkowie. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Ludomir Maślankiewicz

³³³ AZMZOSP, IV Zjazd ZOSP, Sprawozdanie z działalności Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie za okres 20 12 1980 – 22 01 1983, b.p.

– przewodniczący, Tadeusz Królik – zastępca przewodniczącego, Henryk Merta, Czesław Słabosz i Marian Wojciechowski – członkowie. Na swym drugim plenarnym posiedzeniu Zarząd powołał następujące komisje i ich przewodniczących: ds. organizacyjnych – H. Ciszewski, ds. współzawodnictwa – W. Plebańczyk, ds. wyszkolenia bojowego – A. Kuc ds. prewencji – L. Kluska i ds. propagandy – Cz. Gocyla. W trakcie kadencji, w związku z wyborem Henryka Ciszewskiego na zastępcę przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej w Myszkowie, Zarząd powołał na sekretarza Jerzego Mastalerza. W związku z dołączeniem nowych jednostek OSP Zarząd został poszerzony o trzy osoby³³⁴.

Po zmianach administracyjnych, w 1985 roku, Zarząd koordynował pracę 11 OSP, w tym 7 terenowych i 4 zakładowych jednostek. Do struktur miejskich dołączyły OSP Mrzygłód i OSP Mrzygłódka oraz powstała OSP Potasznia. Liczba członków zwiększyła się do 490 (stan na 31 grudnia 1986). Do 1986 roku powstały też nowe drużyny młodzieżowe przy OSP: Będusz, Mrzygłód i Mrzygłódka oraz drużyna harcerska OSP Mystal na bazie uczniów SP nr 5 w Myszkowie. W sumie, przy sześciu jednostkach były drużyny młodzieżowe. W latach 1983 – 1986 myszkowscy strażacy brali udział w 328 akcjach pożarowych, w tym przy gaszeniu pożaru Domu Kultury Myszkowskich Zakładów Papierniczych (tzw. Ludowca) oraz czterech pożarów lasów. W 1985 roku uczestniczyli w akcji przeciwpowodziowej. Zarząd koordynował ćwiczenia zgrywające jednostek przy udziale Komendy Rejonowej Straży Pożarnej w Myszkowie, systematyczną kontrolę przeciwpożarową w czasie akcji żniwno-omłotowej oraz akcji „Posesja”, a także organizował konkursy rysunkowe o tematyce przeciwpożarowej i konkursy w szkołach podstawowych i średnich „Młodzież zapobiega pożarom”. Organizował wspólnie z Komendą Hufca

³³⁴ Tamże, Protokół nr 1 z I plenarnego posiedzenia Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych i Komisji Rewizyjnej wybranych na IV Zjeździe Miejskim Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Myszkowie, b.p. V Zjazd Miejski ZOSP w Myszkowie, Sprawozdanie z działalności Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie za okres 83.01.22 – 87.02.07, b.p.

Związku Harcerstwa Polskiego w Myszkowie obozy młodzieżowe w Siamoszczykach. We współzawodnictwie na szczeblu wojewódzkim ZOSP Światowit po raz trzeci zajęła pierwsze miejsce wśród jednostek zakładowych województwa częstochowskiego. Natomiast Zarząd Miejski był w 1985 roku na IV miejscu, a w 1986 na V miejscu. We współzawodnictwie, pomiędzy poszczególnymi jednostkami OSP o pierwsze miejsce w Myszkowie rywalizowały OSP Myszków (1985 i 1986) i OSP Mrzygłód (1983 i 1984)³³⁵.

Na V Zjeździe Miejskim ZOSP, 7 lutego 1987 roku, dokonano wyboru władz ZMOSP. Do Zarządu zostali wybrani: Zdzisław Ucieklak – prezes, Waldemar Plebańczyk – vice prezes, Witold Wyrodek – vice prezes, Zdzisław Duda – sekretarz, Ludomir Maślankiewicz – skarbnik, Antoni Kuc – Komendant Miejski, Jarosław Wojtasik, Czesław Gocyla, Stanisław Machura – członkowie Prezydium, Zenon Męcik, Alfred Marek, Marian Kotowicz, Władysław Noczyński, Eugeniusz Kułach, Zdzisław Raczek, Stefan Pikula, Bronisław Jędryszczak, Piotr Sołtysik i Marian Wojciechowski – członkowie. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Jerzy Mastalerz – przewodniczący, Tadeusz Królik – zastępca przewodniczącego, Leszek Haluk – sekretarz, Andrzej Okularczyk i Władysław Jurczak – członkowie³³⁶.

Obradując, 23 marca 1991 roku, VI Zjazd Miejski ZOSP podsumował mijającą kadencję i wybrał nowe władze. Do Zarządu Miejskiego zostali wybrani: Mariusz Pstrucha – prezes, Zdzisław Ucieklak, Jarosław Wojtasik – vice prezesa, Jerzy Mastalerz – sekretarz, Ludomir Maślankiewicz – skarbnik, Zdzisław Duda – Komendant Miejski, Jan Etryk, Marian Kotkiewicz, Zdzisław Kozieł, Eugeniusz Kułach, Czesław Kwiecień, Ryszard Miklas, Władysław Nowak, Andrzej Okularczyk, Mirosław Socha, Krzysztof Wójcik i Stefan Zmarzlik. 31 marca 1991 roku Zarząd wybrał na

³³⁵ Tamże, V Zjazd Miejski ZOSP w Myszkowie, Sprawozdanie z działalności Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie za okres 83.01.22 – 87.02.07, b.p. Informacja Komendanta Miejskiego Straży Pożarnych w Myszkowie, b.p.

³³⁶ Tamże, Protokół z V Zjazdu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Myszkowie, b.p.

przewodniczącego komisji ds. współzawodnictwa i odznaczeń Z. Ucieklaka, a na przewodniczącego komisji ds. współpracy z organizacjami młodzieżowymi i innymi organizacjami J. Mastalerza. 8 grudnia 1994 roku, po rezygnacji M. Pstruchy i J. Wojtasika, nowym prezesem wybrano Zbigniewa Knoffa (vice burmistrza miasta Myszkowa), a vice prezesem kpt. Dariusza Kleszcza (zastępca komendanta rejonowego Państwowej Straży Pożarnej w Myszkowie). W kwietniu 1995 roku na sekretarza Zarządu powołano Dorotę Ćwiląg, po rezygnacji Jerzego Mastalerza. Rezygnację z członkostwa Zarządu złożył również Jan Etryk. W okresie 1991 – 1996 działalność jednostek była wspierana przez dotacje Urzędu Miejskiego w Myszkowie, w związku z ciągle pogarszającą się sytuacją finansową poszczególnych jednostek OSP³³⁷.

Na VII Zjeździe Miejskim ZOSP, 12 października 1996 roku, do Zarządu zostali wybrani: Zbigniew Knoff – prezes, Dariusz Kleszcz, Zdzisław Ucieklak – vice prezesi, Dorota Ćwiląg – sekretarz, Ludomir Maślankiewicz – skarbnik, Zdzisław Duda – Komendant Gminny, Eugeniusz Kułach, Jan Kaim, Marian Kotowicz, Jerzy Mastalerz, Zenon Męcik, Ryszard Musialik, Władysław Nowak, Marian Pasternak, Stanisław Pniakowski, Mirosław Socha i Krzysztof Wójcik – członkowie. Natomiast do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Władysław Jurczak – przewodniczący, Stanisław Skwara i Władysław Piwowarski – członkowie³³⁸.

W II połowie lat 90-tych zmniejszyła się liczba jednostek OSP na skutek likwidacji zakładów pracy. Pozostała tylko jednostka zakładowa OSP Mystal. Zarząd Miejski ZOSP kontynuował formy działalności wypracowane w poprzednim okresie. Jednocześnie, na stałe wprowadzono obchody Dnia Strażaka na terenie kalwarii

³³⁷ Tamże, Protokół nr 3/91 z posiedzenia Zarządu Miejskiego ZOSP w Myszkowie odbytego 31.03.1991 r., b.p., Protokół nr 6/94 z posiedzenia ZM ZOSP w Myszkowie odbytego w dniu 8 grudnia 1991 roku, b.p. VII Zjazd Miejski ZOSP RP, b.p. K. Miroszewski przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach...*, s. 556–557.

³³⁸ AZMZOSP, VII Zjazd Miejski ZOSP RP, Informacja o przebiegu zjazdu gminnego, gminno-miejskiego, miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP, b.p.

kościół parafialny w Mrzygłodzi. Dużą popularnością cieszyły się obozy szkoleniowo-wypoczynkowe, organizowane dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych dzięki wsparciu finansowemu Zarządu Wojewódzkiego ZOSP RP. W 1997 roku zorganizowano dwa wyjazdy: do Zaborza (60 osób) i Koprywnicy (30 osób). W 1998 roku 60 osób uczestniczyło w letnim obozie w Żywcu. Przez dwa kolejne lata obozy odbywały się w Malborku. W 2000 roku, z uwagi na duże zainteresowanie zorganizowano dwa turnusy, na których przebywało 80 osób. W okresie 1996 – 2001 strażacy OSP uczestniczyli w 164 akcjach ratowniczo-gaśniczych i innych zdarzeniach losowych. Jak zaznaczono w sprawozdaniu Zarządu Miejskiego ZOSP: „Za udział w zdarzeniach strażacy nie pobierają żadnego wynagrodzenia. Żadna jednostka nie posiada nowoczesnych ubrań bojowych, butów i ubrań specjalistycznych. Samochody bojowe i motopompy znajdujące się na wyposażeniu jednostek OSP są mocno wyeksploatowane. Jednak każda jednostka wyposażona jest w podstawowy sprzęt gaśniczy, tj. samochody, motopompy, węże ssawne i tłoczne, prądnice i rozdzielacze.”³³⁹ Działalność OSP była wspomagana finansowo przez Radę Miasta Myszkowa. Wysokość środków przekazywanych na zakup umundurowania, organizację turniejów pożarniczych, zakup paliwa, naprawę sprzętu pożarniczego i bieżące remonty remiz systematycznie wzrastała, od 60 tysięcy złotych w 1997 roku do 100 tysięcy złotych w 2001 roku³⁴⁰.

VIII Zjazd Miejskiego Związku OSP RP odbył się 24 czerwca 2001 roku. W wyniku wyborów skład Prezydium Zarządu nie uległ zmianie. Do zarządu zostali wybrani również: Bronisław Gołda, Eugeniusz Kułach, Jan Kaim, Zbigniew Labocha, Zenon Męcik, Henryk Motylewski, Władysław Nowak, Marian Pasternak, Stanisław Pniakowski, Krzysztof Zenderowski i Agnieszka Żmudzka – członkowie. W skład Komisji Rewizyjnej weszli: Władysław Jurczak – przewodniczący, Władysław Piwowarski

³³⁹ Tamże, VIII Zjazd Miejski ZOSP RP w Myszkowie, Sprawozdanie z działalności Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie, b.p.

³⁴⁰ Tamże.

i Stanisław Skwara³⁴¹. W 2005 roku, po śmierci Zdzisława Dudy (13 luty 2005), Komendantem Gminnym został Sławomir Mikoda. W trakcie kadencji zmarli również Marian Pasternak (17 luty 2004) oraz Stanisław Skwara (11 listopad 2005). Na skutek nie zarejestrowania się w Krajowym Rejestrze Sądowniczym przez OSP Potasznia i OSP Mystal liczba jednostek OSP zmniejszyła się do sześciu. Członkowie OSP Mystal przeszli do OSP Myszków. Zarząd kontynuował organizowanie obozów szkoleniowo-wypoczynkowych dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Odbłyły się one w: Nysie (2001), Zamościu (2002), Elblągu (2003), Jeleniej Górze (2004) i Olsztynie (2005). Na każdym obozie było około 100 uczestników. Dzięki prowadzonym wspólnie ze strażakami Państwowej Straży Pożarnej akcjom szkoleniowym i ćwiczeniom taktyczno-bojowym, jednostki OSP wyróżniły się w usuwaniu skutków anomalii pogodowych (wiatry, podtopienia, śnieżyce) oraz w ratowniczych akcjach gaśniczych, między innymi przy gaszeniu zakładu produkcyjnego i hurtowni obuwia przy ul. Partyzantów i lasu na Pohulance.³⁴²

Na IX Zjeździe Miejskim ZOSP RP, 10 czerwca 2006 roku, wybrano nowy Zarząd Miejski. W jego skład weszli: Dariusz Kleszcz – prezes, Dorota Ćwiląg, Zdzisław Ucieklak – vice prezesi, Sławomir Mikoda – Komendant Gminny, Sylwia Bubel – sekretarz i Jan Kaim – skarbnik, Stanisław Pniakowski – członek Prezydium, Zbigniew Labocha, Władysław Nowak, Janusz Marek (zmarł 25 grudnia 2009), Zbigniew Rauk, Bronisław Gołda, Henryk Motylewski, Robert Noczyński i Marian Rzepka – członkowie. W skład Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Ryszard Musialik – przewodniczący, Adam Skwara – sekretarz, Tadeusz Poznański, Władysław Piwowski i Tadeusz Kobuszewski – członkowie³⁴³.

³⁴¹ Tamże, Informacja o przebiegu zjazdu gminnego, gminno-miejskiego, miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP, b.p.

³⁴² Tamże, IX Zjazd Miejski ZOSP RP w Myszkowie, Sprawozdanie z działalności Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie, b.p.

³⁴³ Tamże, Informacja o przebiegu Zjazdu Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie, b.p.

Zarząd kontynuował organizowanie zawodów sportowo-pożarniczych, obchodów Dnia Strażaka oraz konkursów wiedzy pożarniczej. Nadal były organizowane obozy szkoleniowo-wypoczynkowe dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Odbyły się one w: Krokowej (2006), Wrzosowej (2007), Gdyni i Elblągu (2008), Sanoku (2009) i Białymstoku (2010). Myszkowskie jednostki OSP brały udział w gaszeniu 24 pożarów, usuwaniu skutków podtopień, szczególnie w 2010 roku oraz usuwaniu szadzi zalegającej na drzewach. Strażacy brali udział w corocznych pielgrzymkach na Jasną Górę i do Leśniowa oraz wszystkich imprezach organizowanych na terenie miasta. Pomagali w obsłudze Dni Myszkowa, koncertów i kolarskich wyścigów³⁴⁴.

X Zjazd Oddziału Miejskiego ZOSP RP odbył się 4 czerwca 2011 roku. Po podsumowaniu mijającej kadencji wybrano nowe władze. W skład Zarządu weszli: Dorota Ćwiląg – prezes, Grzegorz Urban i Zdzisław Ucieklak – vice prezesi, Sławomir Mikoda – Komendant Gminny, Sylwia Pluta – sekretarz, Jan Kaim – skarbnik, Dariusz Caban – członek prezydium Jan Halabowski, Bronisław Gołda (zmarł 5 października 2011), Włodzimierz Tworek, Eugeniusz Kułach, Robert Noczyński, Henryk Motylewski, Zbigniew Labocha, Stanisław Pniakowski i Piotr Żelezik – członkowie. W skład Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Ryszard Musialik – przewodniczący, Władysław Piwowarski – vice przewodniczący i Tadeusz Kobuszewski – sekretarz³⁴⁵.

W latach 2011 – 2015 Zarząd nadal kontynuował działalność wypracowaną w poprzednich kadencjach. Obozy szkoleniowo-wypoczynkowe dla Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych odbyły się w: Nysie (2011), Gdyni (2012), Biłgoraju (2013), Olsztynie (2014) i Legnicy (2015). Stopniowo wymieniano sprzęt pożarniczy. Jednostki otrzymały trzy samochody, w tym jednego „Mercedesa” i dwa „Fordy”. Jednak nadal korzystano ze starego sprzę-

³⁴⁴ Tamże, X Zjazd Oddziału Miejskiego ZOSP RP w Myszkowie, Sprawozdanie Prezesa Oddziału Miejskiego Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej RP w Myszkowie, b.p.

³⁴⁵ Tamże, Informacja o przebiegu Zjazdu Oddziału Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie, b.p.

tu, np. OSP Smudzówka – samochód „Żuk” z 1987 roku. Zarząd zainicjował dwie nowe imprezy. Co roku, w dniu 4 maja, obchody Miejskiego Dnia Strażaka. Za każdym razem w innej parafii. W 2015 roku po raz pierwszy odbyła się w Smudzówce impreza integracyjna połączona z podziękowaniem dla strażaków pracujących przy zabezpieczeniu imprez organizowanych przez miasto. Zwiększyła się liczba wyjazdów jednostek do pożarów i innych zagrożeń z 153 w 2011 roku do 254 w 2015 roku. Dotyczyło to przede wszystkim:

- OSP Myszków – w 2015 roku 94 razy, w porównaniu z 2010 rokiem było to sześć razy więcej,
- OSP Mrzygłód – w 2015 roku 48 razy, w porównaniu z 2010 rokiem było to dwa razy więcej,
- OPS Nowa Wieś – w 2015 roku 106 razy.

Nadal z budżetu miasta OSP otrzymywały wsparcie finansowe na swe funkcjonowanie, a strażacy otrzymywali ekwiwalent za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych i szkoleniach³⁴⁶.

XI Zjazd Oddziału Miejskiego ZOSP RP miał miejsce 28 maja 2016 roku. Do Zarządu zostali wybrani: Włodzimierz Żak – prezes, Dorota Ćwiląg, Sławomir Matyja – vice prezesa, Sylwia Pluta – sekretarz, Waław Gabrys – skarbnik, Zbigniew Labocha – Komendant Gminny, Zdzisław Ucieklak – członek prezydium, Jan Kaim, Mateusz Labocha, Jan Spyra, Jan Halabowski, Andrzej Błaszczak, Krystian Zaporowski, Stanisław Pniakowski, Jacek Motylewski, Andrzej Jastrzębski, Krzysztof Stępień, Grzegorz Żelezik i Włodzimierz Tworek. W skład Komisji Rewizyjnej zostali wybrani: Tadeusz Kobuszewski – przewodniczący, Władysław Piwowarski – vice przewodniczący i Łukasz Lasocki – sekretarz³⁴⁷.

³⁴⁶ Tamże, XI Zjazd Oddziału Miejskiego ZOSP RP w Myszkowie, Sprawozdanie Prezesa Oddziału Miejskiego Zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej RP w Myszkowie, b.p.

³⁴⁷ Tamże, Informacja o przebiegu Zjazdu Oddziału Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie, b.p.

Tabela nr 8.

Liczba członków OSP na ternie Myszkowa w latach 1998–2018

Rok	Członkowie mężczyźni	Członkowie kobiety	Członkowie wspierający	Członkowie honorowi	Członkowie MDP - dziewczęta	Członkowie MDP - chłopcy
1998	226	13	181	38	11	32
1999	234	13	173	34	15	30
2000	254	53	138	39	13	22
2003	194	3	52	29	18	32
2005	219	13	231	30	15	26
2006	183	14	113	26	19	24
2007	200	13	192	25	16	22
2008	227	12	193	27	9	22
2010	250	13	166	15	8	22
2012	244	19	42	28	15	30
2014	264	20	173	23	9	10
2015	264	20	173	23	9	10
2016	259	23	171	24	9	9
2017	256	24	188	20	17	19
2018	248	20	79	8	22	40

Źródło: AZMZOSP, Plany i programy działania OSP 1999, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2000-2001, b.p., Materiały z zebrań sprawozdawczo-wyborczych 2002, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2003 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2004 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2005 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2006 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2007 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2008 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2009 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2010 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2011 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2012 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2013 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2014 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2015 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2016 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2017 rok, b.p., Zebrania sprawozdawcze 2018 rok, b.p.

Bibliografia

I. Archiwa

1. Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Będuszu
Rys historyczny OSP Będusz
Sprawozdania
2. Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Mrzygłodzie
Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Mrzygłodzie
Kronika OSP Myszków-Mrzygłód, cz. II
Kronika OSP Myszków-Mrzygłód, cz. III
3. Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Mrzygłódce
Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej, cz. II
Kronika OSP Myszków Mrzygłódka
4. Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie
Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie
5. Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Nowej Wsi
Decyzja nr XII/158 KSRG o włączeniu jednostki do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego z 19 października 2015 roku
Kronika Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowej Wsi
6. Archiwum Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie-Smudzówce
Księga Pamiątkowa Ochotniczej Straży Pożarnej Smudzówka
Rys historyczny „Ochotnicza Straż Pożarna Myszków-Smudzówka”
7. Archiwum Państwowe w Częstochowie
KW PZPR w Częstochowie, Wydział Społeczno-Prawny
8. Archiwum Państwowe w Katowicach
Komenda Powiatowej Policji Państwowej w Zawierciu
Starostwo Powiatowe w Zawierciu
9. Archiwum Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Myszkowie
Materiały ekspozycyjne dotyczące historii Myszkowa – Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych Okręgu Zawierciańskiego przydzielonych do Rejonów na zawody w 1931 roku
10. Archiwum Zarządu Miejskiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Myszkowie
Analiza stanu bezpieczeństwa pożarowego i zagrożeń miasta Myszkowa, opracowana przez Komendę Powiatową PSP w Myszkowie w 2006 roku
Inne sprawy dotyczące OSP – korespondencja i notatki

- IV Zjazd ZOSP
- IX Zjazd Miejski ZOSP RP w Myszkowie
- Karty ewidencyjne jednostek
- Materiały z zebrzań sprawozdawczo-wyborczych 2000–2001
- Materiały z zebrzań sprawozdawczo-wyborczych 2002
- OSP Mrzygłódka
- OSP Potasznia
- Plany i programy działania OSP 1999
- V Zjazd Miejski ZOSP w Myszkowie
- VII Zjazd Miejski ZOSP RP
- VIII Zjazd Miejski ZOSP RP w Myszkowie
- X Zjazd Oddziału Miejskiego ZOSP RP w Myszkowie
- XI Zjazd Oddziału Miejskiego ZOSP RP w Myszkowie
- Zebrania sprawozdawcze 2003 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2004 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2005 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2006 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2007 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2008 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2009 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2010 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2011 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2012 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2013 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2014 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2015 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2016 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2017 rok
- Zebrania sprawozdawcze 2018 rok
- 11. Archiwum prywatne Mirosławy Matyi
 - Lista członków OSP Potasznia za rok 1990
 - Lista wpłat składek członkowskich za rok 1986
 - Lista wpłat składek członkowskich za rok 1987
 - Odpis decyzji Naczelnika Miasta Myszkowa

II. Prasa

„Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1927-1939.

III. Opracowania

- Gołdyn P., *Dzieje Ochotniczej Straży Pożarnej w Kowalewie Opactwie (1908–2008)*, Słupca 2008.
- Gołdyn P., *Trud i chwala strażaka. Dzieje Ochotniczej Straży Pożarnej w Łądku w latach 1908–2008*, T. 1, Łądek 2009.
- Kuta S., *Ochotnicze Straże Pożarne w Polsce Ludowej 1945 – 1975. Zarys dziejów i działalności*, Warszawa 1987.
- Miroszewski K. przy współpracy z J. Durka, M. Nita i J. Związek, *Po obu stronach Warty. Zarys dziejów Myszkowa*, Myszków 2010.
- Miroszewski K., *70 lat Ochotniczej Straży Pożarnej w Rzeniszowie*, Rzeniszów 2018.
- OSP Myszków – *Norwa Wieś w KSRG*, https://www.miasmyszkow.pl/aktualnosc-42-osp_myszk_243_w_8211_nowa_wie_347_w_ksrg.html (dostęp: 5 luty 2019 roku).
- Smoleń M., *Od reaktywacji do likwidacji 1946–1949. Samorządna straż bywała niewygodna dla władzy*, „Strażak” 2017, nr 3.
- Steinhagen M. E., *Kruchowie, Knothowie i Steinhagenowie – twórcy przemysłu włókienniczego i papierniczego w Polsce i ich wpływ na infrastrukturę i rozwój kulturowy Pabianic, Tomaszowa Mazowieckiego i Myszkowa*, [w:] *Rola przedsiębiorców i bankowców w kształtowaniu kultury miejskiej w Polsce XIX–XX w.*, red. G. Grabowska, A. Stawarz, Rybnik–Warszawa 2003.
- Szaflik J. R., *Dzieje ochotniczych straży pożarnych*, Warszawa 1985.
- Urman A., *Jak pracują Straże Pożarne Myszkowa*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 1.
- Urman A., *Obchód 20-lecia odzyskania niepodległości w Myszkowie*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 11.
- Urman A., *Pożar fabryki*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 8–9.
- Urman A., *Z rejonu Myszków*, „Życie Strażackie Województwa Kieleckiego” 1938, nr 6–7.

Fotografie

1. Uczestnicy Walnego Zebrania Sprawozdawczego OSP Myszków-Mrzygłód w 2018 roku.

2. Orkiestra OSP Myszków-Mrzygłód. Na czele kapelmistrz Władysław Piwo-warski (2019).

3. OSP Myszków-Mrzyglód. Poświęcenie samochodu pożarniczego i ratownictwa gaśniczego VOLO (14 X 2018). Stoją od lewej: Józef Powązka (sekretarz Zarządu), Stanisław Pniakowski (prezes Zarządu), ks. kapelan OSP Jacek Garncarek, Tomasz Bulski (naczelnik, wice prezes), Andrzej Jastrzębski (skarbnik).

5. Poczet sztandarowy OSP Myszków-Mrzyglód. Święto 3 maja (2019). Na czele Józef Powązka (sekretarz). Od lewej: Jerzy Gonciarz (gospodarz), Stanisław Pniakowski (prezes), Henryk Motylewski (członek Zarządu).

15. Senator RP Grzegorz Lipowski przekazuje sztandar OSP Myszków-Mrzygłódka (16 VII 2000).

6. Odprawa jednostki OSP Myszków-Mrzygłód (2019). I rząd od lewej: Stanisław Pniakowski, Ryszard Drażkiewicz, Władysław Marszałek, Grzegorz Pawłowski, Zenon Cis, Robert Ziajski, Paweł Bulski. I rząd od lewej: Zbigniew Rauk, Czesła Goc, Roman Rok.

7. Strażacy OSP Myszków-Mrzygłód. Święto 3 Maja (2019). Józef Powązka (sekretarz Zarządu), Zofia Jastrzębska (radna Rady Myszkowa), Zenon Cis, Władysław Marszałek, Leopold Szuliński, Ryszard Drązkiewicz.

4. Zarząd OSP Myszków-Mrzygłód. Rok 2016. Stoją od dołu, od lewej: Andrzej Jastrzębski (skarbnik), Henryk Motylewski (członek), Tomasz Bulski (naczelnik, wice prezes), ks. kapelan OSP Jacek Garnca-rek, Stanisław Pniakowski (prezes), Jerzy Gonciarz (gospodarz), Robert Ziajski (członek), Józef Powązka (sekretarz), Jacek Motylewski (wice prezes).

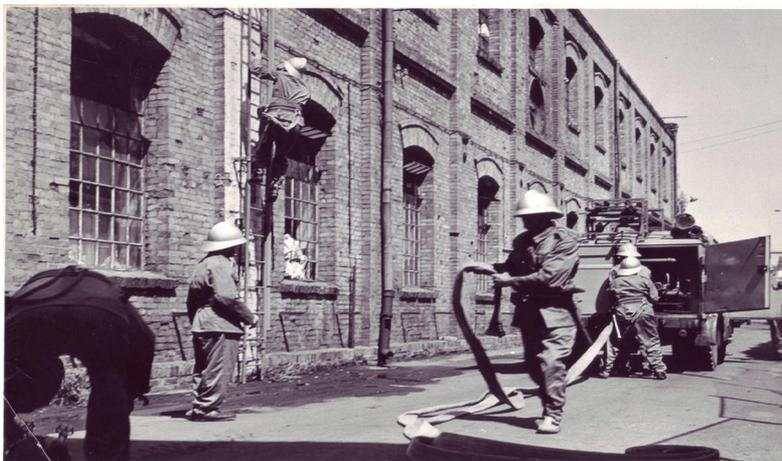
8. Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej Myszków (2019).

9. Nadanie nowego sztandaru Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie przed budynkiem Miejskiego Domu Kultury w Myszkowie (23 IX 2007). Stoją od lewej: Burmistrz Miasta Myszków Janusz Romaniuk, zastępca prezesa w Zarządzie OSP Województwa Śląskiego Zbigniew Banaś.

10. Nadanie nowego sztandaru Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie przed budynkiem Miejskiego Domu Kultury w Myszkowie (23 IX 2007) - sztandar niesie Prezes OSP Myszków Jan Kaim.

11. Ćwiczenia drużów OSP na terenie Myszkowskich Zakładów Papierniczych (1973).

12. Ćwiczenia druhow OSP na terenie Myszkowskich Zakładów Papierniczych (1973).

13. Strażacy OSP Myszków podczas pochodu święta 1 Maja (1976).

14. Członkowie zwyczajni oraz wspierający Ochotniczej Straży Pożarnej w Myszkowie (marzec 2020).

18. Uczestnicy Zebrania Sprawozdawczego OSP Myszków-Mrzygłódka. (22 I 1996) Stoją w pierwszym rzędzie od lewej: Marian Wróbel, Dorota Cwiłąg, Grzegorz Lipowski, Zygmunt Ratman, Eugeniusz Kułach, Zbigniew Knoff.

16. i 17. OSP Myszków-Mrzygłódka. Prezentacja sztandaru jednostki.

19. Delegaci OSP Mrzygłódka na V Zjeździe Miejskim ZOSP (7 II 1987).
Od lewej: NN, Antoni Kuc, Mirosława Socha, Eugeniusz Kułach.

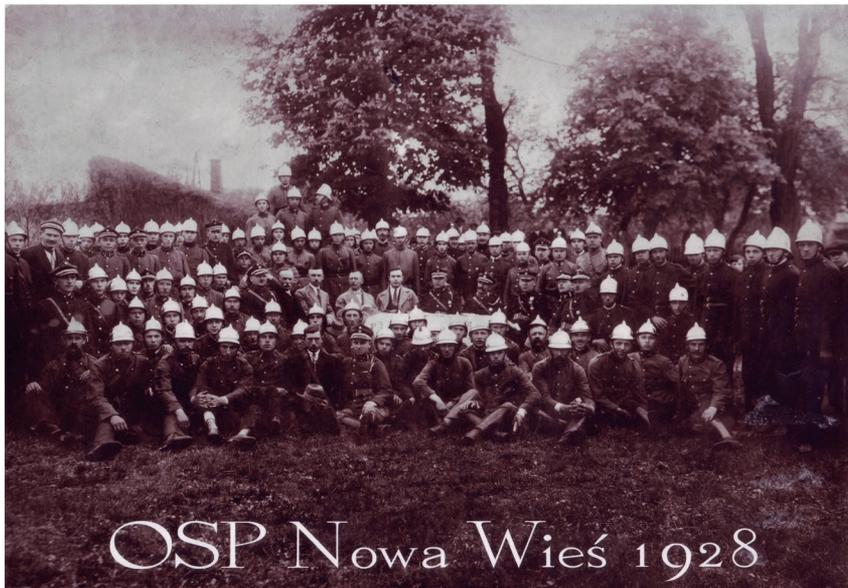
20. Prezentacja nowego sztandaru OSP Mrzygłódka. W poczie sztandarowym
od lewej Adam Kurczyński, Michał Hadziński, Marcin Wójtowicz (16 VII
2000).

21. 80-lecie działalności OSP Mrzygłódka. Odznaczeni Złotym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. Od lewej Andrzej Buła, Stanisław Olmiński, Bogusław Borówka, Fryderyk Konieczniak, Bronisław Gołda (16 VII 2000).

23. Samochód „Ford” przekazany OSP Nowa Wieś przez Myszowski Zakłady Papiernicze (1962).

22. Ochotnicza Straż Pożarna Nowa Wieś (1928).

24. Przekazanie sztandaru dla OSP Nowa Wieś (26 VI 1976). Przemawia Edward Ciałuch. Stoją od lewej: Marian Cupiał i Bronisława Gabryś.

25. OSP Nowa Wieś (1995). Stoją od lewej: Tadeusz Kozłowski, Józef Bubel, Zdzisław Kozieł, Sławomir Mikoda, Marian Rzepka.

26. Prezes Zarządu Wojewódzkiego ZOSP RP Ireneusz Skubis dekoruje sztandar OSP Nowa Wieś Srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa” (19 X 1997). W poczcie sztandarowym: Jacek Gąszczak, Piotr Nowak i Robert Siola.

27. OSP Nowa Wieś (2009).

28. Prezes ZW ZOSP RP Alojzy Gąsiorczyk i komendant gminny OSP Sławomir Mikoda w trakcie przeglądu jednostki OSP Nowa Wieś (2006).

29. Przekazanie OSP Smudzówka samochodu pożarniczego „Żuk” (1983).

32. Srebrnym Medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa” odznacza sztandar OSP Myszków-Smudzówka Zbigniew Banaś członek Zarządu Wojewódzkiego ZOSP. W pocie sztandarowym: druh Krzysztof Brzdąk, naczelnik Łukasz Lasocki, członek zarządu Adam Całka (2018).

30. Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej Smudzówka przed remontem.

31. Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej Smudzówka po remoncie (2012).

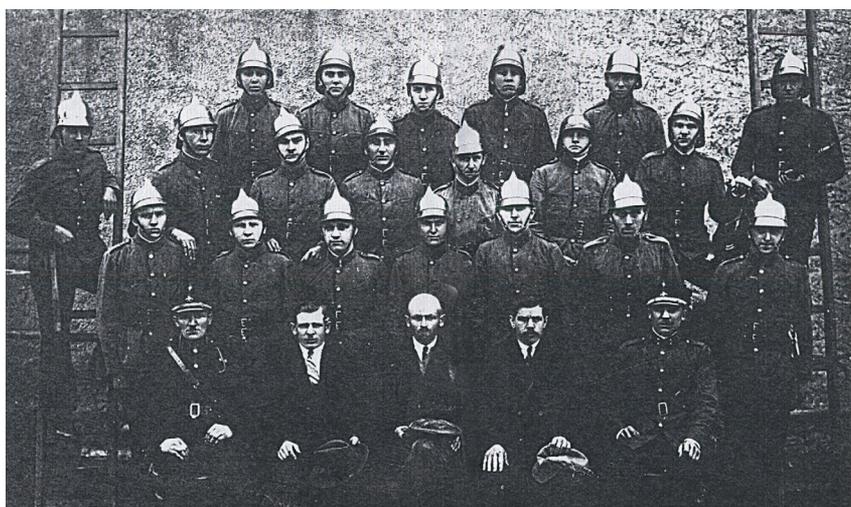
33. Dziecięca Drużyna Pożarnicza OSP Smudzówka. Druhowie i Druhnicy: Jakub Kołaczyk, Kacper Rzepka, Ksawery Brzdąk, Kacper Strzelecki, Bartosz Hołdyk, Aleksander Kozak, Szymon Szymczyk, Hanna Rzepka, Marysia Bojda, Maria Skabek, Ksawery Księżyk, Wiktoria Chejduk, Jakub Giewoń, Maja Borówka, Zofia Karcz, Wiktor Znamierowski, Magdalena Krawczyk, Pola Lasocka. Stoi od lewej Adam Całka (opiekun grupy), klęczący Grzegorz Karcz (opiekun grupy, Prezes Stowarzyszenia „AKTUS”). Stoi od prawej Łukasz Lasocki (założyciel DDP), klęczący Krzysztof Brzdąk (opiekun grupy) (2019).

35. Zarząd OSP Smudzówka (2016). Stoją Od lewej: Aleksander Myrta (gospodarz), Krzysztof Zenderowski, Stanisław Kubiński (skarbnik), Jan Spyra (prezes), Kazimierz Jaszka (zastępca naczelnika).

34. Naczelnik Łukasz Lasocki z Dziecięcą Drużyną Pożarniczą OSP Smudzówka (2019).

36. OSP Będusze w 1929 roku. Roman Balcerowski siedzi trzeci od lewej.

37. Druhowie OSP Będusz. II połowa lat 30. XX wieku.

38. OSP Będusz (17 IX 1978). W dolnym rzędzie stoją od lewej: Wincenty Stelmach, Stanisław Wywiół, Włodzimierz Machura, Stanisław Wieczorek, Marian Jakubczyk, Zygmunt Noczyński, Marta Hom, Zefir Skwara, Leszek Będkowski, Krzysztof Krzowski, Władysław Nowak, Henryk Płaczkowski, Józef Kitala, Stefan Jakubczyk, Władysław Solipiwko; w górnym rzędzie od lewej: Jerzy Noczyński, Marian Noczyński, Czesław Rogacki, Engelbert Tworek, Zygmunt Konopka, Antoni Zemła, Edward Ludwig, Czesław Czernecki, Władysław Żelezik.

39. Druhowie OSP Będusz pod pomnikiem powstańców styczniowych w Mrzygłodzie. Stoją m.in.: Leszek Będkowski, Marian Noczyński, Włodzimierz Marchura, Zygmunt Konopka, Antoni Zemła, Józef Kitala, Zdzisław Hom, Władysław Solipiwo, Wincenty Stelmach (1980).

40. OSP Będusz. Uroczystość zawiązania orkiestry strażackiej (1986).

41. Przekazanie samochodu
pożarniczego „Ford-Transit”
OSP Będusz (2013).

42. Poczet sztandarowy OSP Będusz (2019). Na czele Włodzimierz Tworek.
Ze sztandarem idą od lewej: Łukasz Rok, Mariusz Mesjasz, Wojciech Stępień.

43. VIII Zjazd Miejski Związku OSP RP w Myszkowie (24 VI 2001). Od lewej: Dariusz Caban (komendant PSP w Myszkowie), Ryszard Chachulski (starosta myszkowski), Zygmunt Ratman (poseł RP), Zbigniew Knoff (burmistrz Mysz-kowa), Dariusz Kleszcz (PSP w Myszkowie), Czesław Jurczyk (komendant po-wiatowy policji w Myszkowie) i Marian Indyka (Zarząd Wojewódzki ZOSP RP w Katowicach).

44. Prezydium XI Zjazd Oddziału Miejskiego ZOSP RP 28 V 2016). Od lewej st. bryg. mgr inż. Sebastian Jurczyk (Zastępca Komendanta Powiatowego PSP), Włodzimierz Żak (Burmistrz Miasta Myszkow), Grzegorz Urban (Wice Prezes Zarządu Miejskiego ZOSP RP), Dorota Ćwiląg (Prezes Zarządu Miejskiego ZOSP RP), Zdzisław Ucieklak (Wice Prezes Zarządu Miejskiego ZOSP RP).

